

FLACARA

Nr. 23 (48) - 1 DECEMBRIE 1954

Perfect... Casetă de rulment a ieșit finisată cu toată precizia! Utemista Veronica Iacob, de la fabrica de rulmenți „Moldova”, surde mulțumită.

COPERTA I: Și pământurile acestea vor rodi... În fotografie, de la stînga la dreapta: tov. Constantin Condruz, secretar al Comitetului raional P.M.R. Călmățui, reg. Galați, discută cu tovarășii Simion Costache și Alexandru Niculescu, directorul și inginerul-șef al G.A.S. „Pavel Țacenco” din comuna Tătaru, planurile de redare agriculturii a terenului mlăștinos din împrejurimile comunei Batogu.

Fotografie: M. IVANCIU

COPERTA a IV-a: Pe o șosea, la intrarea în Capitală. Lungul șir de camioane fabricate la uzinele „Steagul Roșu” din Orașul Stalin se îndreaptă către întreprinderile din București, cărora le-au fost repartizate.

Fotografie: A. LOVINESCU

SARCINI DE CINSTE ALE ȚĂRĂNIMII MUNCITOARE

Intr-una din zile, la președintele cooperativei din Mircești, raionul Alba-Iulia, veniră doi săteni din comună. Era Clement Popa și Filimon Crampa și amândoi veniseră să încheie câte un contract, luându-și angajamentul să livreze la termen câte o pereche de bovine de calitate extra-gras.

Venirea celor doi țărani muncitori la cooperativă nu era întâmplătoare. Înainte cu câteva zile, consăteanul lor Ilie Crăiveanu livrase cooperativei cei doi boi contractați, în greutate de 1.457 kg. În schimbul lor ei primise 7.867 lei, i se redusese cota de carne cu 102 kg, beneficiind totodată de mărfuri speciale ce se distribuie prin comerțul de întîmpinare.

La fel ca în Mircești, nenumărate alte unități cooperatiste din țară anunță noi și importante succese în munca de atragere în activitatea cooperativelor a tot mai largi mase de țărani muncitori. Lucrătorii cooperativelor — ajutați de deputați, avînd exemplul comunistilor din satele patriei noastre — duc o muncă intensă pentru lămurirea țărănimii muncitoare despre sarcinile și însemnătatea politică a cooperației de consum, dînd ei în primul rînd exemple demne de urmat. În comuna Drogu, din raionul Filimon Sîrbu, regiunea Galați, de pildă, președintele cooperativei, Grigore Baranga, urmat de gestionarul Petre Dragu și de achizitorul Cristea Crîngașu au fost primii în

predarea cotelor obligatorii către stat și tot primii în campania însămînțării de toamnă. Exemplul lor a ajutat să se realizeze alte 13 contracte noi de îngrășări de animale.

Răspunzînd chemării lansate în cinstea zilei de 7 Noiembrie de cooperativa din comuna Hălchiu, regiunea Stalin, nenumărate cooperative din țară și-au intensificat munca, dobîndind noi succese. Lucrătorii cooperativei „6 Martie” din Tîrgoviște, luîndu-și pe marginea acestei chemări angajamente sporite, și-au depășit propriile lor angajamente cu 15% la aprovizionare, cu 20% la desfaceri, cu 118% la fond social, cu 28% la achiziții și cu 168% la atragerea de membri noi. Numai în luna octombrie cooperativele din țară au proluat 33.180 animale contractate, 396.028 tone păsări, 3.664.938 ouă.

În același timp, înțelegînd importanța deosebită a întăririi legăturii economice între oraș și sat pe calea intensificării schimbului de mărfuri, cooperația noastră de consum acordă o atenție sporită achiziționării de produse de la țărani muncitori. Un număr tot mai mare de oameni ai muncii de la sate își valorifică surplusul lor de produse prin cooperative, în special grîu, porumb, cartofi, ceapă, fasole etc. contribuindu-se astfel într-o măsură tot mai mare la aprovizionarea de iarnă a populației muncitoare. Antrenați în întrecerea socialistă lu-

crătorii din cooperativele raionului Vaslui, regiunea Iași, au îndeplinit sarcinile de plan global la achiziții și contractări pe luna octombrie în procent de 185%.

În reg. Bacău începînd de la data de 7 Noiembrie se achiziționează produse în contul anului 1955.

În timp ce munca de achiziționare și contractări se intensifică de la o zi la alta, spre bazele noastre de recepție se îndreaptă ultimele coloane de care, transportînd cotele obligatorii către stat, sarcina de cinste a întregii țărănimii muncitoare. În fruntea regiunilor fruntașe la colectări stau Hunedoara și Aradul. Cu dragoste și promptitudine au răspuns și oamenii muncii, cultivatori de cartofi, din regiunea Autonomă Maghiară și regiunea Stalin. La predarea laptei de oaie stau în frunte țărani muncitori din regiunile Constanța și Stalin. În predarea lînii, regiunile Arad, Baia Mare și Hunedoara. În predarea cotelor de carne de porc și vită, raioanele Sebeș și Liești.

Aprovizionînd populația muncitoare de la orașe cu produse agro-alimentare, industria socialistă cu materii prime și țărănimia muncitoare cu mărfuri industriale, cei ce muncesc în cadrul cooperației de consum contribuie tot mai mult la strîngerea legăturii dintre clasa noastră muncitoare și oamenii muncii de la sate, la îmbunătățirea traiului celor ce muncesc.

1 La cooperativa „Înfrățirea” din comuna Dedrad, Regiunea Autonomă Maghiară, au fost achiziționate însemnate cantități de floarea-soarelui, porumb și grîu.

2 Anul acesta Ion Gargaz (dreapta) din comuna Traian, raionul Turnu-Măgurele, a recoltat bumbac de bună calitate. El a vîndut statului 421 kg, primind în schimb 1.389 lei și o primă de 2.665 lei.

3 La baza de recepție din Segarcea, regiunea Craiova, au sosit căruțele țărănilor muncitori din împrejurimi, încărcate cu cotele de porc.

Premiul de Stat

Geo Bogza,
scriitor.

Premiul Cl. I i-a fost acordat pentru volumele „Anii Impetruirii” și „Meridiane sovietice”.

Iosif Iser,
pictor.

Premiul Cl. I i-a fost acordat pentru întreaga sa activitate artistică.

Grigore Benetato,
profesor dr., membru corespondent al Academiei R.S.R.

Premiul Cl. I i-a fost acordat pentru lucrările științifice publicate în 1953

Acad. Gheorghe Spacu,
profesor dr.

Premiul Cl. I a fost acordat colectivului din care fac parte pentru lucrarea „Proces tehnologic pentru fabricarea acidului sulfuric și a cimentului din ghips”.

Kalman I. Andrei,
inginer.

G. Storin,
actor al Teatrului Național „I. L. Caragiale” din București.

Premiul Cl. I i-a fost acordat pentru întreaga sa activitate artistică.

Mindru Katz,
pianist.

Premiul Cl. I i-a fost acordat pentru interpretarea concertelor pentru pian și orchestră de Ciaikovski și Chopin și a Suitei pentru pian de G. Enescu.

Cicerona Theodorescu,
poet.

Premiul Cl. I i-a fost acordat pentru volumul de poezii „Un cântec din ulița noastră” și traducerea „Vasilii Torkin” de Al. Tvardovski.

Acad. Camil Petrescu,
scriitor.

Premiul Cl. I i-a fost acordat pentru romanul „Un om între oameni”.

Constantin Barachi,
sculptor.

Premiul Cl. I i-a fost acordat pentru altareleful „Eliberarea”.

Ferenc Szemler,
poet.

Premiul Cl. II i-a fost acordat pentru volumul de poezii „Harcatul hivan” (A lupta cu devotament).

Ovid Crohmăniceanu,
critic.

Premiul Cl. II i-a fost acordat pentru volumul „Articole și cronici”.

Iosif Cova,
pictor.

Premiul Cl. II i-a fost acordat pentru afișul „Nu vom uita” și altele.

Peisa Wechsler, (mijloc), Vlad Iaghello, (primul din dreapta), Benno Nachbar, (primul din stnga), din colectivul premiat cu Premiul Cl. II și Erwin Rinea, (al doilea din dreapta) și Toma Moldoveanu, (al doilea din stnga), din colectivul premiat cu Premiul Cl. III, ambele pentru realizarea prăjiniilor grele necesare industriei petrolifere, în laminare de tevi.

Al. Andrițoiu,
poet.

Premiul Cl. III i-a fost acordat pentru volumul de poezii „În țara moșilor se face ziua”.

Vladimir Moșneagă,
inginer agronom.

Premiul Cl. III i-a fost acordat pentru realizări în ameliorarea porumbului.

Ștefan Iureș,
poet.

Premiul Cl. III i-a fost acordat pentru volumul de poezii „Cuvânt despre tinerețe”.

Puica Alexandrescu,

Premiul Cl. III i-a fost acordat pentru interpretarea unor roluri din operele: „Ana Lugojana”, „N-a fost nuntă mai frumoasă” și „Aculina”.

Eric Majtényi,
poet.

Premiul Cl. III i-a fost acordat pentru volumul de poezii „Orșegan (De straja)”.

înaltă prețuire

Dimitrie Macrea,
profesor universitar.
Premiul Cl. I i-a fost acordat pentru contribuția la lucrarea „Gramatica limbii române” volumul I și II.

Marțian Negrea,
compozitor.
Premiul Cl. I i-a fost acordat pentru suita simfonică „În munții Apuseni” și muzica la filmul „Bela Mare”.

Acad. Nicolae Gh. Lupu,
profesor dr.
Premiul Cl. I i-a fost acordat pentru întreaga sa activitate științifică.

Acad. E. I. Nyárády,
Premiul Cl. I i-a fost acordat pentru importante realizări științifice în domeniul botanicii.

Ion Manolescu,
actor la Teatrul Național „I. L. Caragiale” din București.
Premiul Cl. I i-a fost acordat pentru întreaga sa activitate artistică.

Mihail Jora,
compozitor.
Premiul Cl. I i-a fost acordat pentru suita simfonică din muzica de balet „Cînd strugurii se coace”.

Leon Klepper,
compozitor.
Premiul Cl. I i-a fost acordat pentru poemul simfonic „Drumul Dunării spre mare” și poemul simfonic „Bălcescu”.

Alexandru Finți,
regizor la Teatrul Național „I. L. Caragiale” din București.
Premiul Cl. I i-a fost acordat pentru activitatea regizorală depusă în anul 1953.

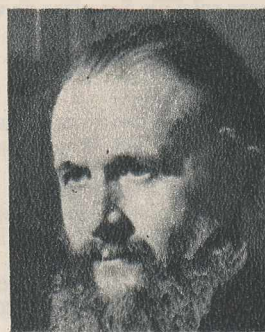
Acad. Raluca Ripan,
profesor universitar.
Premiul Cl. I i-a fost acordat pentru contribuțiuni în domeniul chimiei analitice și pentru studiul soluțiilor apoase de heteropoliacizi.

I. Ludo,
scriitor.
Premiul Cl. II i-a fost acordat pentru romanul „Domnul general guvernează”.

Margareta Niculescu, regizoare (stînga), **Antigona Papisicopol,** actriță mînuitoare (dreapta), **Ioana Constantinescu,** pictor scenograf (împîluc)
Premiul Cl. III a fost acordat colectivului Teatrului de marionete și păpuși „Tîndărică” din care fac parte pentru realizările artistice și contribuția la dezvoltarea teatrului de marionete și păpuși din țara noastră.

Octavian Angheluță,
pictor.
Premiul Cl. II i-a fost acordat pentru tablourile „Reparația la cuptoare la Uzinele Reșița”, „Autoportret” și peisajul „Gura Sadei”.

Vera Mylier-Lebedev,
profesor universitar.
Premiul Cl. II i-a fost acordat pentru lucrarea „lecții de algebră”.

Aurel Baranga,
scriitor.
Premiul Cl. II i-a fost acordat pentru piesa de teatru „Mielul turbat”.

András Sűto,
scriitor.
Premiul Cl. III i-a fost acordat pentru volumul „Pornești oameni”.

Rado Emeric,
inginer.
Premiul Cl. III a fost acordat colectivului din care fac parte, pentru realizarea prototipului și fabricarea în serie a aparatelor de proiecție cinematografică pentru film normal.

Nicolae Nicula,
inginer.

Béla Nagy Abody,
pictor.
Premiul Cl. III i-a fost acordat pentru tabloul „Arestarea lui Fonagy”.

Geza Vida,
sculptor.
Premiul Cl. III i-a fost acordat pentru basorelieful „Pintea Grigore judecînd un boier”.

IN INIMA LIPSCANILOR

de Camil PETRESCU

Ilustrații de D. NEGREA

ine ar fi încercat să intre înainte de prînz în Cazinoul Comersanților de pe Lipsca (peste drum de Hanul lui Șerban, lângă hotelul german) ca să citească vreun ziar sau să bea cafea și ciubuc, n-ar fi găsit nici un loc liber în această dimineață de vineri 11 iunie. Lucru de mirare, firește, deoarece într-o zi de lucru găseai rare ori, mai ales dimineața, atîta lume la acest club, care deși vrea să rivalizeze cu clubul

nobililor de la Casa Török, sau cu cel de peste drum, de la hotelul Caracaș, era frecventat mai mult de oameni care în genere erau foarte ocupați cu negustoria lor. Lucru și mai de mirare, chiar odăile separate de la catul de sus, unde se juca seara cărți, erau acum înțesate și nu era loc la nici o masă. Se juca cu zor mare, cu bani mulți pe masă. Cel care făcea mai multă gălăgie era Rudi Pavliciun, pe care nimeni nu-l mai văzuse jucînd pînă acum. Era vesel că era în câștig. Cel care pierdea era Hași Curti. Nicolae Danielopolu avea cîteva pungii în fața lui din care scotea gînditor cîte un galben, doi, pe care-i punea stîngaci pe masă. Era vădit că nu mai încercase niciodată acest joc. De altfel, cu oarecare luare aminte, se putea vedea că nici nu se juca de adevăratelea; conducerea tagmei negustorești găisise că locul cel mai bun de întîlnire în clipa izbucnirii revoluției era tot acest cazinou, unde prezența în grup apărea îndreptățită și unde mișcarea nefîntrruptă, acel du-te-venino al oamenilor de legătură, nu bătea prea mult la ochi. Ca să nu pătrundă și înși nepoftiți, și mai ales nedoriți, se ocupaseră toate încăperile, și în cafenea de jos, și în odăile de sus, de către oameni de încredere. Masa li s-a adus la toți tot aci. Se așteaptă cu nerăbdare ora patru. Se mai știe încă de pe acum că mari cete țărănești se îndreaptă spre oraș prin toate barierele lui și asta provoacă oarecare neliniște printre negustori.

Vestea asta însă bucură mult pe intelectualii grămădiți în sala de jos, la masa cea mare, prin care se poate privi pe fereastra mare cît jumătate din perete lumea de pe uliță și de unde în alte zile, crali fără ocupație privesc liota de femei frumoase care forfotesc pe Lipsca.

Cezar Boliac, cu barba lui pătrată, Bolinteanu, Aristia cu Paleologu, Mavromati și alți prieteni ai lui, Teulescu, Zane, Telegescu, Marin Serghiescu, Ion și Costache Catina, cei doi Ipătești, apoi cei trei pictori afiliați mișcării: Negulici, Rosenthal și Iscovescu sînt îngheșuiți în jurul acestei mese, vorbesc zgomotos, vînd să pară veseli, dar se vede cît de colo că sînt cu toții îngrijorati.

Au intrat cei doi juni Florești, cu un coș întreg cu cireși pietroase, pe care-l pun veseli pe masă. Toți își înfig cu voluptate mîinile în grămada ispititoare.

— Măi căpcăunilor, spălați-le înfi, strigă speriat din colțul de lângă fereastră Boliac. Ați uitat de holeră?

Dimitrie îl liniște însă, bucuros de primirea care se face darului lor.

— Domnule, sînt de la noi din grădina, culese în fața noastră din pom. N-aveți nici o grijă...

Fragment din romanul „Un om între oameni” vol. II, cartea a II-a.

și iar și ei loc la masă, între cei doi Ipătești și aduc apoi știrile Comitetului revoluționar,*) condus acum, cînd N. Bălcescu și Alecu Golescu sînt la Golești, în București de Nicolae Golescu, ajutat îndeosebi de Axente Sever, Cezar Boliac, Deivos și Dincă Bălșoiu. Cei doi frați Florești sînt agoniți de legătură care de azi de dimineață au făcut de trei ori drumul la cazinou, întorcîndu-se mereu cu alt pretext. Lucrurile merg așa cum au fost plănuit. Oare care întîrziere este în înaintarea cetelor de țărani care trebuiau să vie din Afumați și Turnari. S-a dus într-acolo, îmbrăcat civil, Deivos, să vadă ce e.

Își face intrarea pe ușă un bărbat lat în spate, îndesat, cu făclă puternice, cu ochi mici, cu un surtuc negru peste pantalonii gălbui și strînși pe picior. Este profesorul Vasile Maiorescu, fratele dascălului Ion Maiorescu de la Craiova. Profesorul de la Schevitz este trimis de Axente, care așteaptă cu tabacii în Dealul Filaretului, să vadă ce mai e prin oraș, dacă e bine încălzită lumea. Scoate din buzunar cîteva numere din Gazeta Transilvaniei, al cărei corespondent la București este chiar el. E foarte prețuit de Barțiu, directorul gazetei brașovene.

— Frate, ține-ți asta desfăcute pe masă. Mai aruncați-vă ochii pe ele, ce naiba, aci sînteți la cazină.

Coboară cineva de sus pe scara cu treptele de lemn galben, care scriștie. S-a aflat de venirea lui Vasile Maiorescu și marii negustori îl potesc la el să afle dacă totul este gata. Danielopolu este foarte neliniștit.

— Ei, cum stăm cu tabacii?

— Totul e gata, îl liniștește profesorul cu obrazii puțin ciupiți de vîrsat. La ora patru va suna clopotul cel mare al Mitropoliei.

Dobrovici, care nu juca nici măcar așa în glumă și era cel mai neliniștit dintre toți, găsi că e prilejul să se mîndrească față de ceilalți cu tabacii lui, ai lui, cum îi scotea el.

— El, din partea tabacilor mei, nici o grijă, hoterilor... Să vedem însă dacă negustorii noștri își fac și ei datoria.

Dar Maiorescu se și ridicase în picioare și de la fereastră îi răspunse, cu un zîmbet asigurator:

— Nu vedeți că toată ulița Lipscanilor e plină de oamenii noștri? Nu mai deosebești pe negustori de mușterii Uite, e lume și pe ulița Nemțească.

Pe la mijlocul lungii după amici de iunie, tocmai cînd mulțimea de mușterii năvălea și vînzarea era în toi, iar pe ulița Lipscanilor era un furnicar de lume, începu să sune clopotul cel mare al Mitropoliei. Într-o dungă. Lumea, care nu știa, tresări înflorată. Așadar, ceva tot se întîmplă. Clopotul cel mare, cu palelele de sunet greu și prelung pe care le trimetea peste oraș, totdeauna vestea ceva neobișnuit.

Prăvăliile au prins deodată să se închidă grabnic. Lumea fu împinsă, cum se putu, afară în uliță. Obloanele cele mari, ferecate în cruci de fier, sînt grabnic întoarse și închise cu

*) Comitetul executiv al „Frăției”, care era acum compus numai din N. Bălcescu și Alex. G. Golescu (Arăpila), în înțelegere cu fruntașii ei își stabilise în aceste zile postul de coordonare și conducere al mișcării revoluționare pe întreaga țară (cu centre principale la Islaz, București, Ocnele Mari și Telega) la Golești, iar la București rămăsese conducător local Nicolae Golescu. (Nota redacției — după manuscrisul romanului).

lacăte. Lumea îngrămădită pe ulițe nu pricepe nimic. Unii cred că e foc, alții spun că a fost ucis un boier într-o prăvălie lângă biserică Bărăției, la un pas de Sf. Gheorghe.

Ulițele sînt din ce în ce mai înțesate de oameni nedumeriți și unii cam speriați.

Clopotul Mitropoliei a stîrnit toate clopotele bisericilor din București, dar sunetul lui plin ca o chemare cosmică plutește marelui peste vuietul lor.

Cel care, față-n față cu Damian, smucește cu o singură mîină frînghia, este Toma Pandurul. Zadarnic, văzînd greutatea clopotului înalt ca un stat de om, și de deschidere aproape tot atît de mare ca și înălțimea, Damian și Mitru, capii echipei, au vrut să-l oprească. Toma trage cu trudă și năduf cu o singură mîină. Ceilalți se mulțumesc doară, înarmați cu puști și topoare, ei și soții lor, să facă pază.

— Lasă, nepoate, să le trag io clopotu în dungă, boierilor — tuturor boierilor și ciocolilor — că aștept de treizeci de ani, să plătesc cu mîna care mi-a rămas pentru cealaltă... Am să li-l trag și la parastas.

Clopotele se trag într-o dungă de obicei la mort. În îndirjirea cu care, aproape să fie ridicat în sus de puterea clopotului, Toma, pandurul și clăcașul, smucește iar frînghia, este suferința de sute de ani a milioane de clăcași.

— Într-o dungă... măi Tudose, măi Mitrule, să se audă pînă la Vadu Rău.

Damian nu știe de ce azi taică-su îi spune Tudose.

De cum auzi clopotul cel mare al Mitropoliei, Tudor Fărșerotu a lăsat vorbă călăștelor și ucenicilor să strîngă tot de pe sate și a ieșit în mijlocul uliței cu toți feciorii și trei din gineri care așteptau în curte. Tase christigiu! purta steagul tricolor pe care-l adusesse de dimineață Deivos cînd le spusese și de hotărîrea luată, că revoluția trebuie să izbucnească azi la ora patru după amiază negreșit.

În cîteva clipe, oboreni, înflorați de clopotul cel mare al Mitropoliei și uimiți, căci nu mai văzuseră niciodată un steag tricolor, erau adunați în jurul moșneagului. Brutarul Trică alerga din prăvălie în prăvălie, îndemnînd lumea:

— Nea Vasilică, hai la revoluție... că vă așteaptă jupînul nostru, hai mai repede... Nu mai închide, lasă că o să închidă tața Tudora.

Cînd s-au făcut vreo sută, două, s-au îndreptat spre bariera Tîrgului din Afară, în dangătul clopotelor de la biserică Sfîntu Ion Moși, care vesteau ca în noaptea Învierii. Cînd au început s-o ia în sus pe Pod, erau vreo patru sute de bărbați, dar după ei veneau alte sute de copii și băiețandri. Pe la biserică Olari erau ca la două mii de inși, în afară de alte mii de copii care se țineau după ei ca după urs. Tudor Fărșerotu pășea în frunte, lângă steag, încruntat, cu făclile înțelestate, sprijinindu-se ușor în toiag.

Lângă el călca îngîndurat, popa Dumitru.

Aci la biserica Olari, le-au ieșit înainte profesorul Scarlat Turnavitu care s-a alăturat de steag și, scoțind o basma roșie, a început să strige întruna „ura“, căci pînă aci merseră toți în tăcere. Atunci a prins și mulțimea să strige „ura“. Pe la toate ferestrele s-a ivit lume, negustorii trăgeau obloanele și veneau după oboreni. Erau și cîteva sacnacșii*) de la care se privea cu ură de după perdelele albe. Cînd au trecut de biserica Sfinților, tot Podu Țirgului din Afară era, mult în urmă, o mare de capete. Făcuseră un ceas pînă aci, căci mergeau încet. Și aci clopotele bisericii sunau să „îdice omul în slavă. Puțin mai înainte de piața de la Sfîntu Gheorghe le ieși înainte un grup de căuzași în frunte cu Boliac, Bolintineanu, arhimandritul Ioasaf Snagoveanu și mulți negustori din cei care așteptaseră pînă acum la cazinou. Aduceau alte steaguri și cîteva coșuri de cocarde tricolore. Pe cea dintîi au prins-o în pieptul lui Tudor Fărșerotu, apoi i-au pus în piept lui popa Dumitru, care era lîngă el. Pe urmă au mai vrut să mai pună și la alții, dar a fost înghesuială și s-a răsturnat coșul, căci fiecare vrea să apuce cocarda, de parcă ar fi fost de aur.

Acum ulița Lipsanilor este o mare de capete. Cînd se află de sosirea celor din Obor și de pe Podu Țirgului din Afară s-a făcut un semn și din prăvălia lui Danielopolu s-a așcos o masă, alte cîteva coșuri cu cocarde tricolore și un steag mare. S-a urcat pe masă incherul Niță Magheru, nepotul vestitului comandir de panduri, circumitorul de la Caracal, și acum membru al noului guvern. Tînărul, străjuit de patru soți din regimentul lui, a ridicat steagul și se pregătește să citească o hîrtie pe care a desfășurat-o. Hagi Curti, suit și el pe masă, fi ia steagul din mîna și strigă lung, prelung:

— Ascultați... asculta-a-ți... Ia Islaz s-a proclamat Constituția-a-a... Tell, Eliade și popa Radu Șapcă, însoțiți de Magheru, înainteză cu șase sute de dorobanți, cinci roate de ostași și zece mii de săteni spre București.

E o clipă de neîncredere, parcă de încredințare, dar deodată văzduhul se cutremură de urale. Au apărut acum și dorobanții Agiei, dar nu îndrăznesc să se amestece. Un boiernaș cu anteriu, dar cu șapcă muscălească, se întoarce spre nevasta lui:

— Ei, acum nu mai e dă glumit... Bibescu nu mai are încotro...

— Vine revoluția și nu mi-ai cumpărat maloteaua, se vîcărăște cocoana, sprîncenată și ochioasă.

Alt tînăr se urcă pe masă și anunță că și dinspre Ploești vin ciocănașii de la Telega cu sate întregi după ei, cu Bălcescu în frunte. Din nou se înalță în slavă urale peste urale. Un cărturar, Mavromati, strigă „Trăiască Bălcescu“ și cuvîntul lui e reluat și tălăzuit copleșitor pînă pe ulițele vecine. Se face cu greu liniște și incherul Magheru citește cu glas puternic Proclamația. Pînă seara, o va citi de zece, cinsprezece ori, dar vîzîndu-se că poliloghia lui Eliade durează două ore, va începe să citească numai cele douăzeci și unu de puncte ale Constituției. Un grup de tinere femei, îmbrăcate după moda apuseană, cu rochiile largi, cu talia sus, sub sîn, cu pălării de paiu ridicate în față și legate cu panglică pe sub bărbie, încep să prîndă în pieptul celor de față cocarde tricolore și să le împartă stegulețele lucrate în prăvălia lipscanului Danielopolu. Dar înghesuiala e prea mare. O cucoană, cam bătrînoară

*) sacnacșii — un fel de balcon închis cu geamlic, deasupra străzii.

Tiberiu UTAN

Intîia carte

Aș vrea ca-n ea să poți afla
Ce-am vrut, ori ce-am privit cu ură.
Să zici că mă cunoști din ea,
Mă știi după căutătură.
O, poate prea puțin-am spus,
Dar vise cresc fără de număr
Simțind Partidul că și-a pus
Mîna pe tînărul meu umăr.

Averea mea

Averea mea — pămîntul țării-ntregi,
Condeiul și un petec de hîrtie,
Și-n țara asta cînt ce-mi place mie,
Și nici nu vreau mai mult, mă înțelegeți?
Întrebă-l pe oricare dintre regi
De mă întrece-n bogăție...

și energetică, ia de la fete un pumn de cocarde și le azvirle în mulțime, apoi aruncă și stegulețele tricolore peste capetele tuturor. Le prinde cine poate. Mulțimea fierbe.

Cînd se mai vestește însă că de la Jilava și de la Popești-Leordeni, dinspre Afumați și Pantelimon, cete de țărani, vestiți de Deivos și Ștefan Turnavitu, care le ies cu briștele înainte dîndu-le steaguri, au pornit spre oraș, unul dintre negustori, gras, cu anteriu și încins cu șal, se întoarce către vecinul lui, care-l înghesuia și el cu burta.

— Asta nu e tocmai bine... Aștia vin cu carele să nespargă prăvăliile. Ieri m-am cortat cu un țărânoiu obraznic. Zicea că minteanu e prea scump. Mi-a strigat din pragul prăvăliei: „Lasă, că dac-o fi cu revoluția asta, care se aude, venim cu carul și ne luăm ce vrem din prăvăliile astea... Pe urmă le dăm foc“. Io vă spun, cu țărani nu e de glumit... Nici n-ar trebui lăsați să intre în oraș...

Clopotul Mitropoliei sună întruna. Ii răspund clopotele mai tuturor bisericilor. Pînă seara nu s-a putut umbla pe ulițele vecine, între Sfîntu Gheorghe și biserica Zlătari. Lumea nu știa ce să facă. Incherul Magheru și poetul Catina au obsisit citînd întruna cele douăzeci și unu de puncte ale Proclamației. Cam spre asfin-

țitul soarelui, curge dinspre Văcărești un șuvoi amenințător de oameni. Se aude, așa, ca un zvon de biruință.

— Vin tabacii și mîrginașii... Vin măcelarii din Scaune...

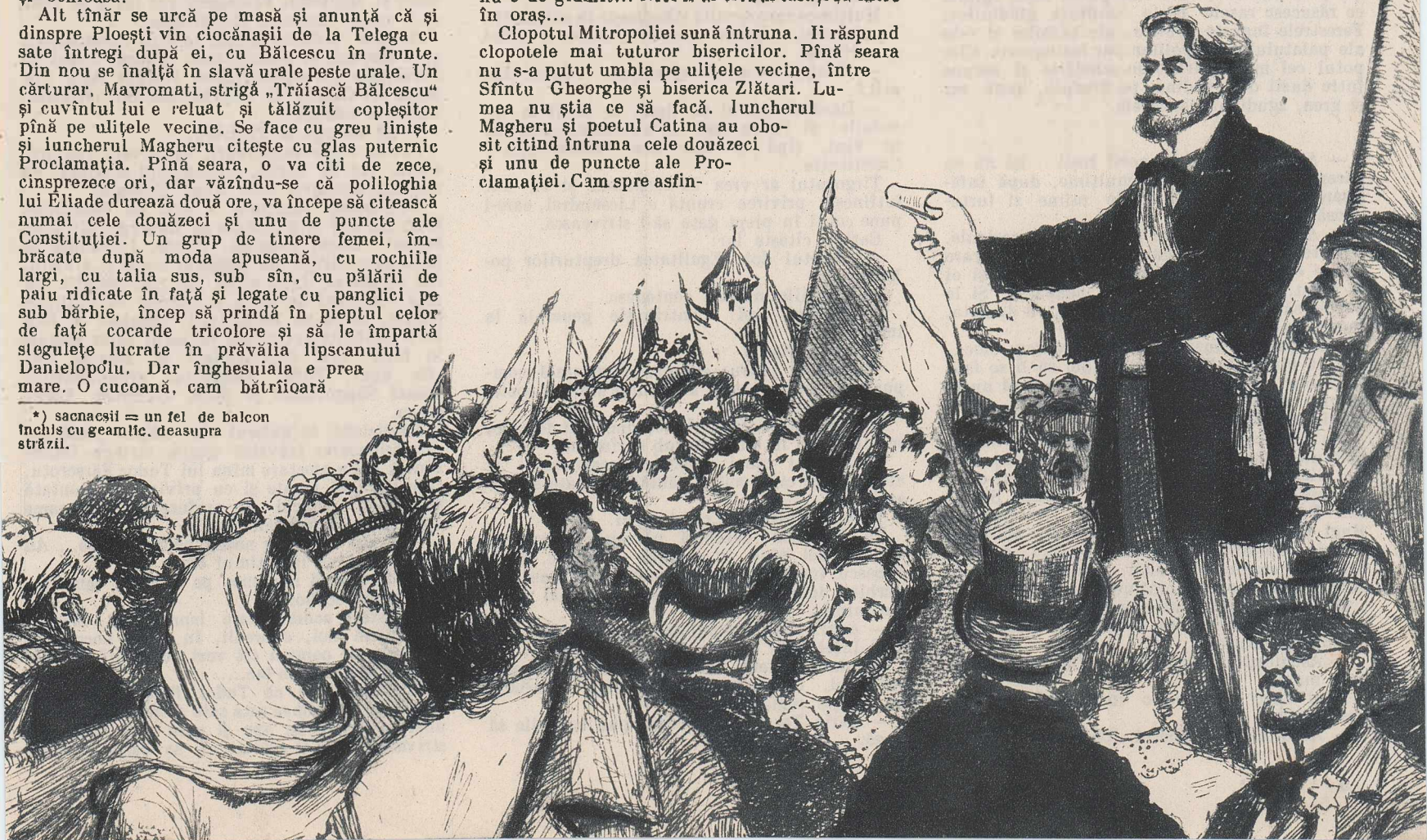
Rîul celor veniți intră în mulțime ca un șuvoi într-o mare. Mulți dintre ei, cei mai de încredere, au puști și pistoale, dar cei mai numeroși sînt cei care învîrtesc deasupra capului topoare sau safire, pari și cuțite late de spintecat.

În fruntea celor sosiți este Axente Sever. Înalt, cam ciolănos, cu barbă castanie și mătăsoasă, care-i lăsa cu totul descoperiți obrajii și bărbia, calcă apăsat și parcă mînios. Ochiul îi ard sub fruntea boltită, duși în fundul capului. Surtucul negru, pe care-l poartă încheiat sus, e parcă o rasă de călugăr.

Alături de Axente păsește un bărbat greoi, bălan, cu ceafa groasă și cu o mustață întoarsă în jos ca a lui Horia. Este fugitul din Ardeal, și el, profesorul Dorcea. Abia stau pe el hainele nemțești și gîfție puțin, dar cînd strigă, glasul lui, cam de băietăndru, se înalță ca o zburătură de arc pînă departe .... „La pala-a-t... La pala-a-at...“

Și lumea se ia viforoasă după ei. .... La pala-a-at... La pala-a-at... Se înghesuie, se strivește, pe înguste ulițe ale Țirgului din Lăuntru, pe cea Nemțească, Franțuzească, Selari, Cavafi, Găbroveni și atîtea altele. E o nemiapomenită înghesuială la trecerea podului de piatră, care nu are de piatră decît numele. Mulți dintre mîrginași, mai ales cărămizarii și nisiparii, care se țin unii de alții să nu se piardă cumva, trec Dîmbovița prin apă, unde e mai puțin adîncă. O parte din mulțime ocolește pe la podul Beilfului, alta trece pe jos, pe la biserica Sfîntu Spiridon Vechi, prin fața casei Floreștilor, ocolind astălalț palat Brîncovenesc. De cum a scăpat din strînsoarea podurilor de peste gîrlă, lumea se revarsă spre biserica Domnița Bălașa, înconjoară spitalul Brîncovenesc, pe la Sfîntu Ilie, și cînd ajung la poalele Dealului Mitropoliei, mulțimea, cît vezi cu ochii, nu mai încapă între palatul lui Bibescu și casa Fălcoianu, din balconul căreia privesc cîțiva boieri și multe cucoane îmbrăcate după moda apuseană.

Maiorul Lăcusteanu așteptase un ceas să treacă și el în birjă podul de piatră, vrînd să-i ducă lui Vodă demisia ca să-i dea o rezoluție grabnică. Oamenii treceau pe lîngă birjă, mai lovindu-se de cai, unii înjurînd chiar, dar oricum, fu lăsat în pace. Înțelege că nu poate

de al lui și aproape că nu mai cunoștea pe nimeni. Fusese mai ales înghesuit în fața porților de fier pînă cînd le-au scos Licsandru Hergă și tabacii din țîțini. Au avut noroc că gardul de zid, cu ochiuri de zăbrele pe la mijloc, a ținut ca un zăgaz și i-a mai ferit. Acum sute de oameni s-au cocoțat pe parapetul lui.

Un bătrîn, ceva mai tînăr totuși de cît el, cu un nas botocănos, dar cu vrăbiile mustății cărunte bătăioase, îi strigă lui Tudor cu o gură plină de dinți, împingînd puternic să-și facă loc:

— Ce-i mă, blestemat de oborean, nici aici nu scap de tine?

Fărșerotu se înveselește mirat o clipă cînd îl vede și-i răspunde tanțos:

— Da ce, mă, numai tilharii tăi de pe ulița Țîrgoviștei să scoată Constituția? Ce, aci ești la Urziceni?

E un ojar de dîncolo de biserica Sf. Voievozi, de pe la bariera Țîrgoviștei, cu care se tot ceartă în fiecare an, pe locul șatrelor, la marile bîlcuiri.

În salonul cel mare, mobilat în stil „empire”, cu grinzi aparente și bronzate, ca și casele îmbelșugate, cu stucăria aurită și perdelele încrucișate și grele de brocat roșu, Bibescu privește încrîmțit intrarea lui Nicolae Goleșcu, înscins cu eșarfă tricoloră și cu pene la fel, la pălăria pe care n-o scoate decît cînd se apropie și după ce se înclină. Fostul aghiotant domnesc, acum cu bărbuța mai mult căruntă decît roșcată, cum era în tinerețe, știe desigur regulile protocolului, dar acum face ostentație revoluționară.

— Ce-l asta? întrebă iritat domnitorul, deși el însuși chemase delegația și știa binecînteles ce vor. Dar parcă nu-i venea să creadă clipei.

Nicolae Goleșcu se înclină formal respectuos.

— Măria Ta, în numele poporului român, îți cerem să accepti Constituția...

Fărcășanu face un pas înainte, cu o energie soldătească, și întinde însuflețit și teatral steagul tricolor.

— Măria Ta, jură pe steagul tricolor, căci acesta e steagul poporului, și semnează Constituția.

Urmează un lung răstimp de tăcere încleștată. De afară vine vîietul mulțimii. Bibescu privește abătut și întrebător în jurul său, dar nu înțîlnește decît priviri toată la fel de abătute. După o lungă așteptare zîmbește amar, face un pas spre masă, apoi se așază pe scaunul cu spătar drept, „empire”, mașinal, cu privirea absentă. Închide-deschide capacul călimării mari de bronz, cu o zeiță subțire care ține o cupă în care se pun condeiele.

— Pentru că poporul o cere... Ridică din umeri și rămîne mut, apoi semnează hîrtia întinsă de Nicolae Goleșcu. A rămas pe scaun, cu coatele pe masă, sprînjindu-și bărbia în palme, de nu i se mai vede pieptul plin de decorații, între care și ordinul Medgădia în briliante. Înadins își pusese cușma și mantia volevodală. Totul se dovedea însă zadarnic.

Brătianu face și el un pas înainte și cu vocea pițigăiată îi întinde o foaie de hîrtie albă și lucioasă:

— Măria Ta, douăzeci de mii de oameni așteaptă în fața palatului, semnează și lista noului guvern!

Bibescu parcă nu pricepe nimic. Închide și deschide capacele călimării ca să cîștige timp, apoi ia lista, o parcurge, șovăie mult, și iar citește, tăcut. Arată un nume pe listă:

— Asta cine-i?

— Rosetti, îi răspunde cu obraznicie ceremonioasă Brătianu.

Se miră:

— Studentul acela cu barbă, fost ofițer, caro-i arestat?

— Da, Măria Ta, cel de la pușcărie, și se înclină și mai obraznic, și mai ceremonios, de la mijlocul taliei.

Bibescu oftează, pune condeiul pe hîrtie, dar înainte de a semna mai are ceva de spus:

— La miliție, nu accept decît pe colonelul Odobescu.

Nicolae Goleșcu tresare, șovăie. Nu-i place să știe în guvern personalitatea arogantă a colonelului.

— Nu va accepta poporul... Măria Ta.

Brătianu își dă părerea cam stingherit, în dorința de a fi împăciuitor.

— Eu cred că va accepta...

Nicolae Goleșcu îl surprins, nemulțumit, dar nu are ce răspunde.

După semnare, cei trei salută pe Vodă, devenit monarh constituțional, oarecum, care a rămas abătut pe scaunul cu spătar înalt și iese pe terasă.

În jurul palatului cuvîntul lui Nicolae Goleșcu e așteptat cu încordare de mulțime. Dar Fărcășanu iese înaintea celor doi și dă cu voce de tunet vestea cea mare:

— Măria Sa a semnat Constituția...

Mulțimea aclamă delirant, oamenii se îmbrățișează unii cu alții. Mitru Tabacu se întoarce către țăranul de lîngă el, venit cu cei din Dobroești.

— Frate, chiar dacă ai holeră, în clipa asta io tot te pup pe obraji. Și se îmbrățișează între ei.

La cîțiva pași, în mulțime, îl vede pe socru-său cojocarul, cu nevastă-sa Pulcheria, amîndoi cu stegulețe tricolore. Mirat că-l vede ajuns pînă aci dă mina cu el. Ea vine și îl pupă pe obraji, sentimentală.

Brătianu anunță, cu vocea lui pătrunzătoare, ascuțită:

— Ascultați... Ascultați lista noului ministere. ...Așteaptă să se facă liniște și citește: „Nicolae Goleșcu, ministru dinlăuntru, Ștefan Goleșcu, logofăt al dreptății, Ion Eliade, logofăt al

credinței, Nicolae Bălcescu, secretar al Statului, Colonel Odobescu, șef al miliției, Gheorghe Magheru, ministru al Visteriei, Costache A. Rosetti, prefect al Poliției...”

După fiecare nume sînt aclamații nesfîrșite, dar mai ales după numele lui Bălcescu, tabacii și cei din Vadu Rău, atîțați și de vocea tînească a Ilincăi, nu mai conțeneș. Numele lui Odobescu este în schimb strașnic huiduit.

A doua zi e adăugat la cei din minister și Herăscu Năsturel la Visterie, în locul lui Magheru, care n-a sosit încă în București.

Toată noaptea asta de vineri spre sîmbătă, noapte scurtă de iunie, bucureștenii au jucat hore cu lăutari pe străzi, au strigat, au cîntat și s-au veselit că acum Țara Romînească are o Constituție, căci așa au înțeles ei că au o Constituție. S-au plimbat pe poduri, în birji, cu steaguri și lăutari și pe jos în cetate, chiuind cu însuflețire. Negustorii au pus de s-au desfundat buți cu vin pe la răspîntii, la lumina faclelor, a masalalelor, unde a băut cine a vrut și cît a putut. Ei înșiși jucau de zor în anterie și papuci.

Altfel a fost destulă orînduală, nu s-au spart geamurile cu pietre decît acasă la Villara și la Iancu Manu. La Agie a fost oarecare încurcatură. După ce s-au spart geamurile, dorbanții au amenințat că trag și atunci mulțimea a cerut să vie la geam Costache Rosetti, noul șef al Poliției. În curtea cea mare a tăbăcării lui Dobrovici, butoaiele n-au mai fost date jos din car, și s-au adus și vreo zece putini cu brînză, vreo sută de pîini, vreo douăzeci de oi făcute pastramă. Au venit toți tăbăcarii din mahala. S-a vestit că a doua zi sîmbătă nu se lucrează în tăbăcărie, și nici duminică de loc, că de obicei se lucrează pînă la prînz.

Acum 30 de ani

Un manifest tipărit de partid acum trei decenii glăsuia în felul următor:

„Politica de speculă, jaf și furt a guvernelor capitaliste a dus țara la marginea prăpastiei, populația muncitoare de la sate și oraș este amenințată să piară de bolt, foame și mizerie.”

„Țărănimea — scria mai departe manifestul — e în mizerie. Ea nu mai poate cumpăra nimic. Comerțianții închid prăvăliile, se închid și fabricile, șomajul crește”¹⁾

În anul cînd apăreau aceste rînduri, bătrînul tipograf Dumitru Dumitrian a fost împiedicat să mai culeagă vreun rînd; el a fost concediat după 30 de ani de muncă la patroni.

În vremea cînd tipograful Dumitrian își căuta drepturile, la Sibiu 40 de muncitori din Arad așteptau judecata Curții Marțiale; vina lor era aceea de a fi declarat grevă în semn de doliu pentru moartea lui Vladimir Ilici Lenin. Tot atunci comunistul Ivănuș se zbătea în chinurile foamei la închisoarea din Suceava, iar la Jilava și Văcărești soseau zilnic noi transporturi de deținuți politici.

În 1924 Franța acordase guvernului Brătianu un credit de 100 milioane pentru înnarmare; la rîndul său parlamentul român lua în discuție deschiderea unui credit de 15 milioane pentru întreprinderea resturilor bandei pogromiste a lui Wranghel, refugiată în România.

Iar țărani din Dedulești-Brăila scriau o scrisoare ziarului

„Socialismul”, în care spuneau că plătesc ciociului 1000 de lei pe pogon, că dijma e 1,6 pentru el, 4 pentru noi” și că din cauza inflației dobînda ajunsese la 130 la sută pentru 7-8 luni. Puțin timp după apariția acestei scrisori, tunurile boierești aveau să-i sfîrșite pe răsculații din Tatar-Bunar.

Acestea sînt numai cîteva crimpeie ale realității sinistre din România anulului 1924.

Acestea au fost condițiile în care și-a început lupta ilegală Partidul Comunist din România.

Acțiunea sîngeroasă a contrarevoluției romîne n-a putut cînti Partidul Comunist de la postul său de luptă. El a rămas mai departe, așa cum se arată în același manifest „înaintașul nemulțumirilor și al oropsiților, partidul muncitorilor și țărănilor luptători”²⁾

Reorganizîndu-și munca pe baze ilegale, Partidul Comunist a condus numeroase acțiuni de luptă revoluționară ale muncitorilor și țărănilor, pentru a stăvili ofensiva reacțiunii.

În aceste împrejurări nespuse de grole a avut loc, în septembrie 1924, cel de al treilea Congres al Partidului Comunist din România, primul congres ținut în condițiile ilegalității.

Mizeria crescîndă a maselor largi populare, devalorizarea continuă a monedei, teroarea anti-muncitorească și anti-comunistă dezlănțuită de guvernul burghezo-moșieresc puneau în fața partidului, ca sar-

cină de frunte, conducerea luptei zilnice a maselor muncitoare pentru revendicările lor vitale. Congresul al III-lea a stăruit în mod deosebit asupra problemelor organizatorice, stabilind că „Centrul de groutate al muncii politico-organizatorice a partidului trebuie să fie mutat în celule de fabrică”³⁾

Hotărîrile Congresului al III-lea au fost curînd traduse în viață; în ciuda terorii cumplite, Partidul Comunist a condus numeroase acțiuni greviste în principalele centre industriale ale țării, desfășurînd totodată larg steagul luptei pentru apărarea libertăților democratice, pentru apărarea revoluționară a Uniunii Sovietice, pentru apărarea păcii.

Nici legea Mirzescu, nici celelalte măsuri draconice luate ulterior de burghezia și moșierimea romînă împotriva comunistilor și a muncitorimii revoluționare n-au reușit să împiedice Partidul Comunist din România să-și îndeplinească sarcina sa istorică, aceea de a doborî prin luptă puterea exploatorilor și de a conduce poporul la victoriile mărețe din zilele noastre.

¹⁾ Documente din istoria P.C.R. Ed. P.M.R. 1951, p. 55.

Acum 30 de ani, în ziarul „Socialismul” au apărut nenumărate articole care demascau situația grea în care se aflau muncitorii și țărani.

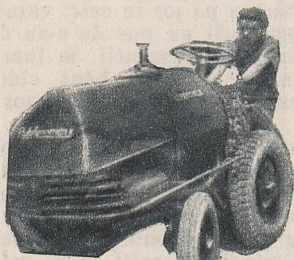
²⁾ Documente din istoria P.C.R. (1923-1928). Editura pentru Literatură Politică 1953, p. 214.

³⁾ Documente din istoria P.C.R. (1923-1928). Editura pentru Literatură Politică 1953, p. 214-215.

MÎNĂ ÎN MÎNĂ CU ȘTIINȚA

— De la corespondentul nostru din regiunea Iași, Lazăr Beneș —

Motorpompa „Autofenomen” importată din Republica Cehoslovacă, cu ajutorul căreia se stropesc cu diferite soluții chimice culturile de pe ogoarele și din livezile stațiunii experimentale.

Din ce în ce mai mult, străduindu-se să-și îndeplinească sarcina dată de partid, cercetătorii din institutele de cercetări științifice ale Ministerului Agriculturii și Silviculturii leagă activitatea lor de cerințele practicii.

La stațiunea experimentală agricolă Tg. Frumos se lucrează cu stăruință la stimularea creșterii plantelor. În vederea măririi producției la hectar a cartofului, inginerii au tratat tuberculii cu urină animală și drojdie de bere. Ei studiază și crearea unor noi soiuri de porumb și fasole, potrivite regiunii.

În stațiune s-au introdus anul acesta culturi noi. Peste 11.000 m. p. s-au însămânțat cu susan, alune de pământ și căpșuni de soiul „Laxton”,

CU AJUTORUL AGROTEHNICII ÎNĂLȚATE

culturi de care s-a ocupat muncitoarea frunțasă Trandafira Lilian.

Buruienile, care au invadat în primăvară lanurile de grâu de toamnă și celelalte culturi (orz, ovăz, mazăre), au fost distruse cu ajutorul soluțiilor chimice pulverizate de o motopompă. Metoda aceasta de stîrpire a buruienilor cu soluții chimice s-a aplicat pentru prima dată în stațiune, și cu succes.

Colectivul stațiunii a ajutat de asemenea cu îndrumări practice și cu semințe de soi, gospodăriile colective din satele Lungani, Buznea, Bălțați și altele. S-au dat, de asemenea, 16.000 kg semințe de porumb „portocaliu-Tg. Frumos” gospodăriilor agricole colective și gospodăriilor de stat din regiunea Iași, precum și unora din Ardeal, porumb care a fost folosit pentru obținerea de semințe hibride. În același timp, toate gospodăriile colective din regiunea Iași au schimbat sămînța proprie de floarea-

soarelui, primind de la stațiune semințe de floarea-soarelui de soiul „Jdanov 8281”, soi superior cultivat în stațiune, iar gospodăriile agricole de stat din regiunea Iași au primit contra cost peste 30.000 kg semințe de orz, ovăz etc., pentru formarea de loturi semincere proprii.

Colectivul stațiunii I.C.A.R. Tg. Frumos a primit cu mult entuziasm proiectul de Directive ale Congresului al II-lea al Partidului cu privire la dezvoltarea agriculturii în următorii 2-3 ani. În lumina acestora, se și iau unele măsuri pentru punerea în valoare a rezultatelor obținute de cercetători și pentru asigurarea unor condiții mai bune de muncă în vederea creării de noi soiuri de plante și a elaborării de noi metode agro tehnice și de organizare a muncii.

Prin munca lor creatoare, cercetătorii științifici de la I.C.A.R.-Tg. Frumos vor răspunde cu cinste sarcinilor mari puse de necesitățile dezvoltării agriculturii noastre.

PENTRU OBTINEREA UNUI SOI NOU DE ORZ

În dorința de a răspunde nevoilor practice ridicate de dezvoltarea agriculturii din regiune, colaboratorii Stațiunii de Cercetări Agricole din Iași și-au luat ca sarcină să creeze un soi nou de orz de toamnă, rezistent la ger, productiv și de o calitate superioară. Primele lucrări începute în primăvara acestui an urmăresc să determine soiurile cele mai valoroase dintre sortimentele de orz obținute în țară, în U.R.S.S. și în țările de democrație populară.

Folosind metoda de cercetare sovietică, se urmărește concomitent determinarea duratei stadiilor de dezvoltare la un număr mare de soiuri și populații. Această metodă ser-

vește la identificarea soiurilor cu durată mai îndelungată a stadiului de ierovizare și cu durată mai redusă a stadiului de lumină, în vederea folosirii lor în lucrările ulterioare de ameliorare.

Pentru studierea duratei stadiului de lumină, stațiunea a fost dotată cu o instalație de lămpi luminiscente de fabricație cehoslovacă, instalație care poate asigura plantelor lumina naturală și în timpul nopții. Rezultatele obținute în primul an de cercetări sînt suficient de concludente și permit colaboratorilor Stațiunii să clasifice încă de pe acum soiurile și populațiile cele mai

Asistenta Natalia Scumpu efectuează măsurători de creștere la soiurile de porumb supuse la durată redusă a zilei de lumină, pentru a determina durata stadiului de lumină la soiurile de porumb cultivate în Moldova.

potrivite atingerii scopului propus. Aceste soiuri, analizate și din punct de vedere stadiual vor permite o alegere mai sigură a materialului necesar lucrărilor de hibridare și selecțiune. În acest fel, obținerea soiului nou de orz de toamnă necesar regiunii va fi realizată într-un timp mai scurt și producția noastră agricolă va beneficia în curînd de o nouă contribuție a științei pusă în slujba celor ce muncesc.

Șeful laboratorului face o analiză de germinație.

LABORATORUL REGIONAL PENTRU CONTROLUL SEMINTELOR

Pe dealul Copoului, departe de zgomotul orașului, în mijlocul unui frumos parc, se află clădirea laboratorului pentru controlul semințelor din regiunea Iași. Insuflețit de rolul impor-

grija unor medici care stabilesc diagnostice, tehnicienii constată cantitățile de impurități conținute pe diferite unități, precum și calitatea semințelor.

De aici semințele trec la secția de germinație, unde sînt puse în condiții diferite de încolțire. Astfel, la fiecare specie se ține seama de mediul în care se dezvoltă normal, determinîndu-se astfel tipul de germinator ce va trebui folosit. Semințele de ardei, roșii, ceapă, vinete, usturoi, bu-năoară, care încolțesc mai bine la întuneric sau la temperaturi uscate, sînt puse în germinatoare închise sau în frigider; în schimb, semințele care pentru dezvoltare au nevoie de lumină și aer—ca tutunul, pătrunjelul, macul etc.—sînt puse la încolțit în aparatul Iacobsohn, care le creează condițiile prielnice.

Curînd apar și rezultatele. Cele bune sînt trecute pe buletine tipărite pe foi roșii; cele necorespunzătoare, pe buletine negre. Numai pe baza buletinelor favorabile de analiză date de laborator, pot gospodăriile agricole de stat și colective să înceapă însămînțările. fapt care le asigură o recoltă sporită.

Cu grijă și atenție deosebită, referențele tehnice urmăresc germinația unor semințe de legume și ierburi, puse la încolțit în aparatul Iacobsohn.

tant ce-i revine în transpunerea în viață a sarcinilor proiectului Directivelor Congresului al II-lea al Partidului cu privire la dezvoltarea agriculturii în următorii 2-3 ani, colectivul laboratorului munceste cu însuflețire. Zilnic sosesc aici, de la gospodăriile de stat și colective, de la bazele de recepție și gospodăriile anexe din regiune, zeci de săculețe pline cu semințe de tot felul, pentru a fi controlate din punct de vedere al purității și al puterii lor de încolțire.

Vin aici la „consultat” cele mai diferite semințe, de la cele de cereale, legume și plante industriale și furajere, pînă la cele de plante medicinale și flori. Toate sînt supuse la cele mai migăloase și exigente probe. După ce sînt înregistrate, trec la cîntărire. Aici, cu

În regiunea Iași există gospodării de stat ca aceea din Hălăucești — raionul Pașcani, Războieni — raionul Tg. Frumos, Todirești — raionul Negrești și Laza — raionul Vaslui, care, condiționînd cu grijă semințele, obțin în mod regulat de la laborator buletine favorabile.

Deși duce o activitate rodnică — numai de la 1 ianuarie pînă la 30 septembrie a.c. în laborator s-au analizat peste 2450 probe de semințe — totuși, colectivul laboratorului ar putea obține rezultate și mai frumoase dacă ar avea condiții mai bune de muncă; actuala clădire în care funcționează laboratorul nu are destule încăperi pentru a face față cerințelor crescînde ale activității. Sfatul popular orășenesc ar trebui să asigure laboratorului un local mai corespunzător.

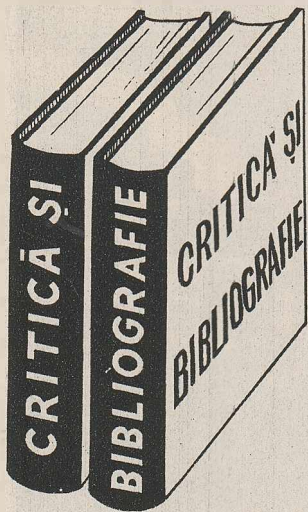

ANDREI IANUARIEVICI VIȘINSKI

Eminent om de stat sovietic, membru al Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, prim-locșitor al Ministrului Afacerilor Externe al U. R. S. S., deputat în Sovietul Suprem al U. R. S. S., academician. Incețat subit din viață la New York, la 22 noiembrie 1954.

În laboratoarele I.C.A.R.-ului din Eucurești Inginerul agronom Sazog Anastasie, (dreapta), examinează împreună cu asistentul Gheorghe Burboi, absolvent al Institutului agronomic din Harkov, materialul de selecție la grâul de toamnă.

DE LA „DESCULȚ” LA „FLORILE PĂMÎNTULUI”

destui oameni nevinovați trimiși la moarte pentru interesele elicii conducătoare a Germaniei imperiale — fiecare moment al acestei călătorii sporește înțelegerea lui Darie, îl ajută să distingă lumea invadatorilor și a ghiftuiților de aceea pe care el însuși o reprezintă.

Este de observat cum, chiar în modul de a urmări acest proces de limpezire a conștiinței lui Darie, autorul stabilește cu subtilitate o punte trainică de continuitate între actuala povestire și roman. Desele reveniri ale eroului la întâmplări petrecute sau auzite la Omița, împletirea impresiilor sale de moment cu impresii trăite cândva în satul natal, — au darul să indice un anume fel de a-și forma imaginile, de a ajunge la idei pe baza experienței, specific vârstei la care se află Darie. Folosirea acestui procedeu nu este dictată numai de necesitatea redării veridice a psihologiei proprii adolescentului. Procedând astfel, scriitorul împlineste imaginea artistică, o adâncește, își creează premise noi pentru a îmbogăți conținutul de idei al întregii povestiri. Elocvent, în acest sens, apare episodul în care Darie evocă tristețile sale amintiri legate de oameni haini la suflet ca Oarță Gaț sau Mielusel, reprezentanți tipici ai „lipitorilor satului”. Aceste amintiri, definitorii pentru cel care le relatează, folosesc autorului în același timp ca să vestejească mitul vieții rurale idilice, propagat de ideologia semănătorismului. Condamnarea cu patos publicistic a tot ce urîște viața oamenilor la țară și-i lipsește de bucurii, nu exclude lauda frumuseților ei. Tocmai relevarea acestor frumuseți în contrast cu ticăloșia chiaburilor din Omița, face și mai pregnantă ideea antagonismelor sociale de neîmpăcat. Prin astfel de episoade, accidentale în aparență, scriitorul suplinese de fapt — și aici se vede măiestria sa, precum și particularitățile stilului său artistic, — ceea ce țesătura epică a lucrării nu dezvăluie.

Cititorii romanului „Desculț” își mai amintesc fără îndoială cuvintele, de o simbolică rezonanță, pe care i le adresează lui Darie mama sa: „Să nu uiți, Darie! Nimic să nu uiți. Să spui copiilor tăi și copiilor pe care-i vor avea copiii tăi să le spui... Auzi, Darie? Să nu uiți... Să nu uiți, Darie...”

Consecvent acestui îndemn încărcat de durere, de revoltă și de speranță, își deapănă mai departe firul vieții sale Darie, în frumoasa povestire a lui Zaharia Stancu intitulată „Florile pământului”, apărută recent în volum la E.S.P.L.A.

Romanul „Desculț” se încheia cu relevarea emoției lui Darie pricinuită de pasul spre altă lume, o dată cu plecarea sa din Omița — unde l-am cunoscut petrecându-și anii unei copilării umbrite de mizeria și suferința hărăzite în trecut întregii țărâni muncitoare.

„Florile pământului” îmbrățișează tocmai răstimpul celor câteva zile cât durează călătoria lui Darie pînă la porțile Bucureștiului, înaintea cărora îl aflăm poposind în finalul povestirii, stăpînit de chemările tainice ale orașului necunoscut. Urmărind drumul lui Darie, Zaharia Stancu surprinde aspecte revelatoare pentru realitatea dură a aceluși an din epoca primului război mondial, cînd toată partea de jos a țării gemea sub călcîiul invadatorului prusac. Urmările nefericite ale ocupației domină impresiile pe care le culege Darie din călătoria întreprinsă, prilej pentru el de rodnică experiență, de contact cu oameni și fapte din a căror cunoaștere se îmbogățește cu noi învățăminte.

Întîlnirea pe Dunăre cu vasele germane purtînd în burțile imense bogățiile țării invadate, jefuite fără milă; contactul direct, impresionant, cu urmele sîngeroase lăsate de război (în scena ajutorării răniților); tristul pelerinaj din cimitirul unde-și dorm somnul din urmă — alături de adepți fanatici ai militarismului prusac și de profesori fără succes ai țelurilor expansioniste —

mijloace, de la ironia subtilă (vezi povestea cerealelor achiziționate de negustorii englezi și ajunse, datorită concursului de împrejurări neașteptate, în mâinile nemților) pînă la condamnarea directă (reflexiile personajelor din scena cu răniții), pentru a pune în lumină substratul odios al războiului imperialist.

În opoziție cu acesta este înfățișată atitudinea maselor populare, pentru care „tăvălugul de foc și de sînge al prăpădului” a trecut lăsînd urme adînci. Simpla consemnare a pământului răscolit de bombe sau a copacilor sfîrtecați de schije este suficientă adeseori pentru a dezvălui ororile războiului, distrugerile provocate de invazia dușmanului. Este zguduitoare imaginea prăpădului în acea viziune a cîmpiei reînnoarse la sălbăticie, ca o ilustrare tocmai a pustuitoarelor furii cu care a lovit războiul. În puținele scene în care Darie nu apare singur cu gîndurile și frămîntările sale, scriitorul ne arată generozitatea cu care oamenii simpli, indiferent de naționalitate, martori ai aceleiași urgii, se ajută, se simt solidari, rezistînd astfel nenorocirilor ce se abat asupra lor.

Într-o anume măsură se poate imputa autorului că sentimentul de dureroasă aducere aminte, de care este impregnată povestirea, sugerează un fel de supanere, o împăcare molatică; cele câteva izbucniri de revoltă apar prea izolate și întîmplătoare pentru a vedea în ele expresia stării de nemulțumire a maselor, năzuința nobile către o lume a dreptății. Sînt pagini în care înduioșarea nostalgică, cu care Darie însuși are de luptat, tocește intenția critică, diluează semnificația demascatoare a faptelor.

Ecoul pe care îl destăpăntă lectura povestirii este profund și durabil, căci la baza lui stă o emoție artistică autentică. Zaharia Stan-

cu se dezvăluie în „Florile pământului” același observator realist dublat de poetul înzestrat cu o delicată sensibilitate, pe care l-am apreciat în „Desculț”. Ba găsim aci chiar ceva mai mult decît în roman: aceea sobrietate cîștigată în înfățișarea faptelor deseori crude și

ză valoarea de generalizare a diferitelor amănunte observate sau provocă destăinuitile eroului povestirii, solicitîndu-i memoria. Prin intermediul eroului liric, Stancu are posibilitatea să introducă în istorisirea lui Darie conștiința epocii noastre, să-și afirme verdictul cu privire la realitățile întunecate ale trecutului, de la „înălțimea succeselor prezentului”, cum cerea Gorki. Visul repetat al lui Darie, în care-i apar strămoșii, episodul din cimitir cu meditațiile pe care le prilejuește, sînt impregnate de prezența eroului liric. Acesta re trăiește faptele, împrejurările vieții lui Darie din perspectiva vremii scurse de cînd s-au petrecut cele povestite, comentînd întâmplările, atribuindu-le semnificațiile reale, așa cum ne apar ele astăzi. Procedeu acesta, aplicat cu măiestrie de Zaharia Stancu, îl ferește de maturizarea nefirească a eroului, de înzestrarea lui artificială cu capacități de înțelegere și pătrundere a fenomenelor vieții pentru care

Zaharia Stancu

nu este încă pregătit, datorită și vârstei, și experienței sale limitate.

De obicei se așteaptă ca finalul oricărui cărți să însemne încununarea unei experiențe, așa încît ceea ce s-ar mai întîmpla dincolo de ultima filă să nu mai fie necesar.

Sfîrșitul povestirii lui Zaharia Stancu, departe de a marca încheierea procesului de dezvoltare a eroului ei, dimpotrivă, lasă în continuare deschisă poarta creșterii și afirmării acestuia. Perspectiva unor noi și grăitoare întâmplări petrecute lui Darie, după pătrunderea sa în „minunata cetate” a Bucureștiului, deșteaptă pasiunea, interesul lectorului, făcîndu-l să aștepte cu nerăbdare împlinirea acelor cuvinte pe care un glas anonim le șopteste eroului: „mergi înainte, mereu înainte”.

Geo ȘERBAN

IN CURÎND ÎN VITRINELE LIBRĂRIILOR

V. Alecsandri	— POEZII, vol. I (colecția „Clasicii romîni”)	Stefan Heym	— LISTA NEAGRĂ (Col. „Meridiane”)
M. Sadoveanu	— OPERE, vol. I	Domenico Rea	— SIGNORA COBOARĂ LA POMPEI (Col. „Meridiane”)
Horváth István	— VERSURI ALESE	Albert Maltz	— VINE CIRCUL (Col. „Meridiane”)
Nina Cassian	— VERSURI ALESE	Doris Lessing și Alfred Coppard	— BĂTRÎNUL ȘEF DE TRIB (Col. „Meridiane”)
Radu Boureanu	— VERSURI ALESE		
A. P. Cehov	— TEATRU		

Cărți editate de E.S.P.L.A.

Popularele

WAA WITĂ!

Mă uit la fila din calendar și apoi iarăși la pagina din ziar. Sîntem în anul 1954, la sfîrșitul celei de-a zecea luni. Titlurile coloanei de gazetă anunță semnarea de către S.U.A., Anglia și Franța a acordurilor de la Londra și Paris, prin care militariștilor revanșarzi din Germania occidentală, hitleriştilor de ieri și de azi, li se dă mîna liberă să se reinarmeze.

Da. Germania revanșardă a primit dezlegare, de la adversarii de ieri și prietenii de azi, ca să se reinarmeze. Din nou tiparele plugurilor, tractoarelor și mașinilor de gătit au fost sparte, pentru ca șuvoiul de oțel fierbinte să se-nchege pe forme de tunuri, tancuri și căști. Și iarăși ultimele cărucioare de copii și trotinete sînt scoase în grabă din magazine pentru ca să facă loc lăzilor cu cartușe,

grenade și mine cu explozie întîrziată, noile produse ale fostei fabrici de jucării, americanizate.

La New-York sau Baltimore, la San-Francisco ori Washington, cineva, careva, cîțiva — noi știm bine cine-s — au hotărît dublarea, triplarea și înzecirea cîștigurilor. A purcoatelor de dolari. Din negustoria cea mai bănoasă și mai „envogue” pe meleagurile acelea: negustoria cu moartea.

Și pentru această negustorie domnii acela, despre care am spus că-i cunoaștem bine, și-au ales pe cei mai buni și mai siguri agenți plasatori ai produselor uzinelor de armament din S.U.A. și Germania occidentală. Produse-marfă, care se plasează în carne și oase, pentru bunăstarea și prosperarea firmelor respective. Agenți-plasatori care — așa cum au dovedit — poartă cizme cu carimbi scurți, mantale feld-grau și dau foc la un cămin

de copil, ca să găsească un nasture de tunică pierdut.

Ah, cizmele cu carimbi scurți și mantalele cenușii! Cîte amintiri dureroase, cîtă ură evocă ele!...

Toamna lui 1916. Început de săptămîină. Orele nu par să fie trecute de unu după amiază; Bucureștiul își toarce rotoarea de melc, cînd din înalturi o pasăre, două, douăsprezece păsări ciudate, cu aripile aduse, pătără ca bubele albăstreala curată a cerului. Și tot atunci începură să pice bombele.

— Taube! Taubele germane de război. Porumbii morții, porumbii kaizerului Wilhelm al II-lea, împăratul Germaniei.

Plecate din aeroportul aflat în marginea Rușciukului, avioanele de bombardament nemțești treceau Dunărea și într-o jumătate de oră se aflau deasupra Bucureștiului, oraș fără de apărare, măcelărindu-i bătrînii, femeile și copiii.

„Pacea” de la Buftea: Carpații cu pădurile sale seculare, regiunea petroliferă, căile ferate, poșta, telegrafii și telefonul, 50 de ani de aservire completă, acapararea întregului export de cereale vreme de 7 ani la prețuri de batjocură, ca și vitele și prisolul de produse agricole, — toate acestea trebuiau

Milioane de asemenea bărbați, femei și copilași au fost duși spre lagărele de concentrare naziste, spre moarte. Iar fiarele care-i escortau erau aceiași asasini de profesie care sînt astăzi re-inarmați de S.U.A.

predate monopolurilor germane, în timp ce „Grosse Kriegsbeute-Kommission” (Marea comisiune a prăzii de război) ridica vitele, demonta fabricile și le expedia în Germania.

1.273.182 tone grîu, 495.370 tone porumb, 946.313 tone legume, 201.153 tone lemne, 57.475 tone mașini, 1.140.809 tone produse petrolifere, 600.000 cai din 710.000 existenți în țară, peste 1.400.000 vite din 1.965.000, 1.000.000 porci etc. Iată ce au jefuit nemții între 1 decembrie 1916 și 31 octombrie 1918. Ani de zile apoi poporul nostru a trebuit să trudească pentru a acoperi o parte din jaf.

S-ar fi părut că o dată Germania imperială prăbușită, nici o amenințare de război n-ar mai fi putut veni de acolo. Însă, după cum prea bine am văzut și simțit pe propria-ne piele, n-a fost așa.

Cineva, careva, cîțiva, același de-atunci ca și de azi, pe care — trebuie să repet — îi cunoaștem bine, avizi de aur, de cîștiguri, au repus pe picioare, încet, încet, mașina de război germană.

Și iată că în 1939, pentru a doua oară în 25 de ani și a treia oară în decursul a numai 62 de ani, militariștii germani dau foc Europei. De data aceasta, culorile roșu, galben, alb, negru, sînt schimbate. Același vultur de pradă german flutură pe steagul de război și mîrșăvii. Dar ei stă acum cocoțat pe unul dintre cele mai abjecte simboluri cunoscute în istoria omenirii: zvastica. Cracea cu cîrlige. Cancerul cu patru gheare,

Poporul român nu uită. El își ridică hotărît glasul împotriva celor ce vor să pună iar armele în mîinile ucigașilor. Iată în fotografie unul dintre aspectele ororilor comise de fasciști în țara noastră: iunie 1941 — trenul morții... Din vagoanele de marfă, se descarcă o parte din „transport”: mii de oameni nevinovați, au murit asfixiați. Și asemenea oribile crime s-au petrecut în toate țările cotropite de cizma prusacă!...

care timp de șase ani a uscat iarba pe unde a trecut, a pustiit, a scrumit și a făcut dovada că, în anumite condiții de dezvoltare a societății capitaliste, un părinte de copii poate spânzura de picioare copiii altor părinți; un chimist, individ echilibrat în viața de familie, calculează rece calorile necesare pentru transformarea unei fețe și a unui bătrîn în calupuri de săpun; iar viața unui om, care trăiește, muncește și iubește și cu care personal n-a avut niciodată nimic, contează pentru unul ca el mai puțin decît discul de carton pentru exercițiile de tir și pe care — momentan și tocmai din această cauză — îl economisește din rechizita de campanie hitleristă...

Fiecare dintre noi, care am trăit acele vremuri și am suferit laolaltă jugul hitlerist, putem povesti, zile și nopți de-a rîndul, despre fărădelegile făptuite de prietenii și aliații de azi ai guvernului american și ai celorlalte guverne satelite.

Lui Marin Pescaru, de fel din Urși-Olt, ofițeri din S.S. i-au tăiat cu pumnalele, în iarna anului 1942, degetele de la mîini. Pentru că, bolnav și degerat, încerca să se agațe de remorca unui autocamion în retragere.

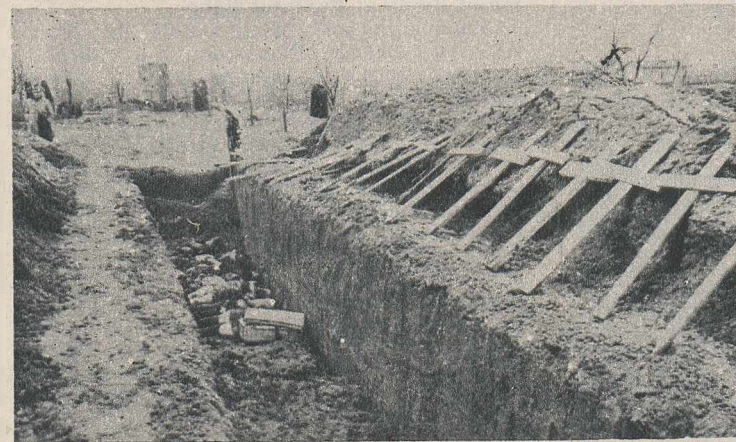
...Bătrînului mecanic Stoica din Romanați, hitleristii i-au răpit în retragere fata. Au urcat-o pe un tanc și abia după o săptămînă, datorită unui cercel rămas nesmul, a putut recunoaște în cadavrul intrat în putrefacție și strivit de șenilele tancului la marginea șoselei, pe Lenuța, fetița lui cu părul bălai strîns fute pe gît.

10.221 clădiri distruse în București, 17.000 locuințe țărănești rase de pe suprafața pămîntului numai în Moldova, 10 rafinării incendiate, sute de miliarde jefuite de hitleristi în țara noastră. Zeci de milioane de victime ale militarismului german, unele împușcate, spînzurate, gazate, altele schingiuite, batjocorite și prefabricate stau mărturie a ceea ce domni de la Washington, Londra și Paris vor să pregătească din nou.

De aceea din nou, ca pe vremuri, în locul incendiului Reichstagului, se înscenează la tribunalul constituțional federal din Karlsruhe, un proces Partidului Comunist din Germania, adversarul hotărît al militarismului și neofascismului german.

În același timp, sute de mii de cărți, reviste și broșuri propagă iarăși mitul „glorios” al armatei de invazie germane, încercînd să ademenească tineretul cu perspectivele unui război „victorios”.

Fasciștii și inspiratorii lor ar vrea să împînzească din nou Europa cu asemenea grupuri comune. Împotriva lor, împotriva reînarmării Germaniei apusene, se ridică forța imensă a popoarelor iubitoare de pace.

Începînd cu un nucleu al așa-zisei „poliții” s-a ajuns ca armatei vest-germane, inspirată și înarmată de americani, să i se aprobe la Conferința de la Londra a celor nouă țări, sub presiunea S.U.A., crearea unui efectiv de 500.000 soldați. Asigurările cu care Adenauer și protectorii lui direcți, guvernul din S.U.A., încearcă să amăgească popoarele Europei, că de data aceasta lupul hitlerist și revanșard și-a lepădat colții în palmele lui Mëndes-France și a îmbrăcat haina de oaie croită de Dulles la Washington, nu pot prinde.

Astăzi, virfurile naziste din statul major politic și militar hitlerist sînt miniștri cu portofolii importante în guvernul Adenauer: dr. Hans Globke, secretar de stat la Ministerul de Interne, director al cancelariei lui Adenauer, a fost consilier rasial la Ministerul de Interne al lui Hitler și redactor principal al legii rasiale zisă „legile de la Nürnberg”, și Dr. Gerhard Schröder, fost consilier juridic al bancherului lui Hitler, Hjalmar Schacht, în prezent ministru de interne. Ei fac ca pe vremuri, declarații provocatoare la război. Jacob Kaiser, în prezent ministrul spionajului și sabotajului împotriva Republicii Democratice Germane, a declarat la 17 iunie a.c.: „Liberarea regiunii din Germania Răsăriteană a fost și rămîne sarcina principală a Republicii Federale.” Victor Emmanuel Preusker, fost S.S.-ist, consilier pentru probleme de educație rasială, administratorul bunurilor jefuite de la evrei, și Theodor Oberlander, hitlerist din 1933, s-au pronunțat pentru rezolvarea pe calea armelor a problemelor politice litigioase. Hans-Cristoph Seebohm, ministrul transporturilor, a cerut în 1951 liberarea regiunii sudetilor, alipirea Alsaciei și Lorenei la Germania... și de curînd, pretenția ca frontierele Germaniei să se-ntindă din nou de la Meusa la Memel. Heinrich Hellwege, ministrul pentru afacerile consiliului federativ, a declarat la Hamburg în 1953: „Partidul Comunist German, Partidul Socialist German și Sindicatele trebuie doborîte, fără nici un fel de compromis cu ele”. Iar Waldemar Kraft, fost conducător superior S.S., reclamat de Polonia ca criminal de război, în prezent ministru fără portofoliu în Germania apuseană, așteaptă cu nerăbdare reînvierea vremurilor „eroice” din 1939—1945.

...Mă uit la fila din calendar și apoi iarăși la pagina din ziar. Sîntem în anul 1954, la mijlocul celei de a unsprezecea luni, și titlurile coloanelor de gazetă anunță marea bucurie și satisfacție cu care locuitorii bătrînei și mult încercatei Europe, ca și ai întregii lumi, au luat cunoștință de Nota adresată de Guvernul Sovietic guvernelor țărilor europene și S.U.A., pentru convocarea unei conferințe pe întreaga Europă în problema creării unui sistem de securitate colectivă în această parte a lumii.

Și nu prima dată, și nu întîmplător, popoarele lumii salută cu adîncă dragoste și recunoștință inițiativa de pace și bună înfrățire între oameni, a Uniunii Sovietice. După cum popoarele nu uită că tot invincibilei Armate Sovietice îi datorește distrugerea celei mai puternice și hidoase mașini de război capitaliste, armata hitleristă.

Popoarele de pretutindeni nu pot uita. Nici fărădelegile fiarelor dezlănțuite — militaristii germani, — nici pe acel care astăzi îi ațîță și îi înarmează din nou. În același timp, ele nu uită nici ce datorează eroilor de la Stalingrad, salvatorii civilizației și ai omenirii.

Și tocmai pentru că nimeni dintre noi nu putem, nu vrem și nu trebuie să uităm, nu vom

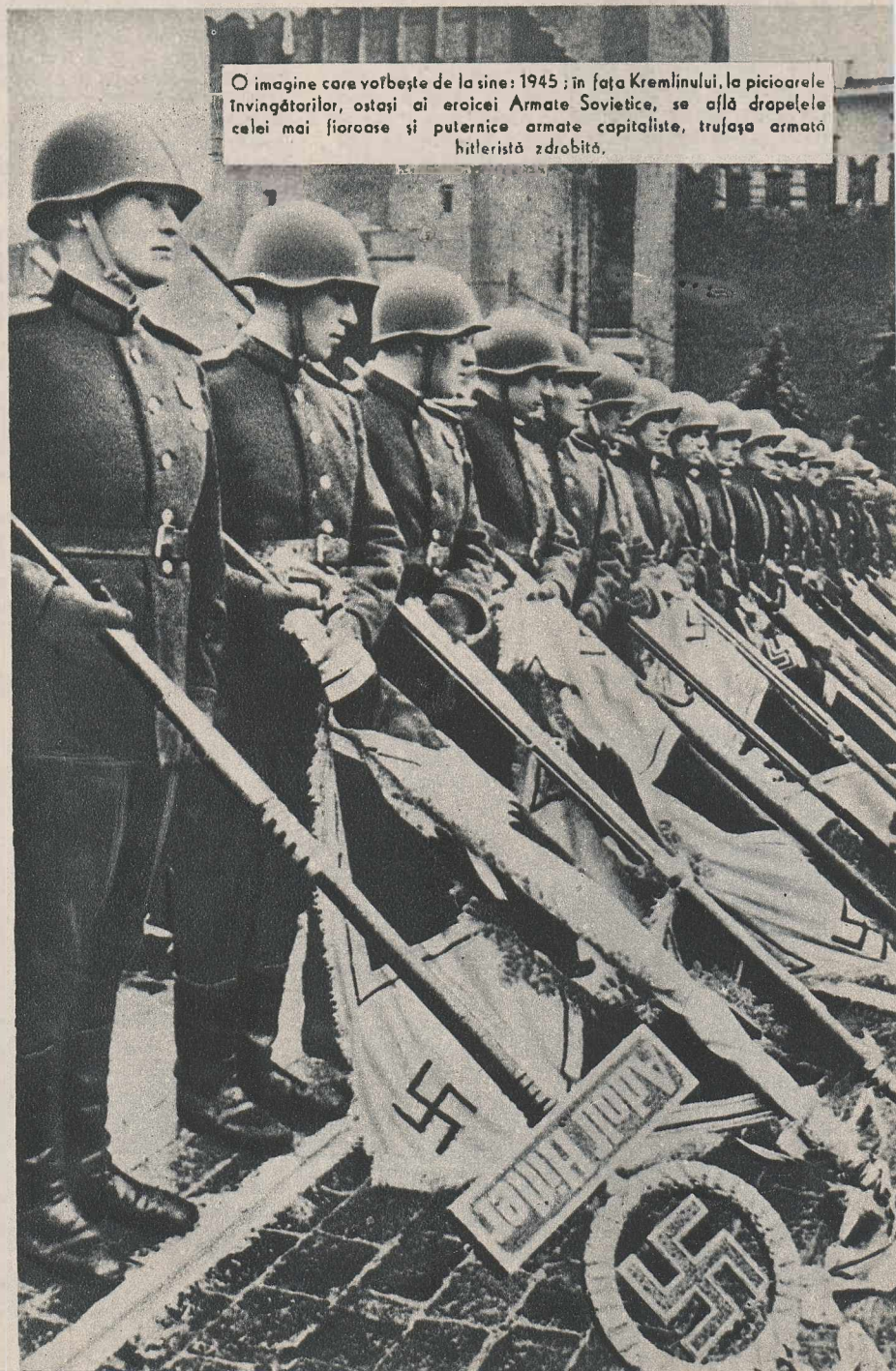

Turbate că li s-a smuls prada din gheare, fiarele hitleriste au bombardat pînă și Teatrul Național din București.

permite dezlănțuirea unui nou măcel. Chiar dacă un trust, două sau zece din S.U.A., care încearcă să negustorească vicțile noastre, vor da faliment.

De aceea, cunoscîndu-ne forțele uriașe, lupta, pe toate căile, prin orice mijloace, împotriva militarismului german, trebuie să fie o preocupare a noastră de zi cu zi. Iar cei care toarnă plumbii unui nou război să știe că sîntem gata oricînd să apărăm pacea.

Marla ARSENE

O imagine care vorbește de la sine: 1945; în fața Kremlinului, la picioarele învingătorilor, ostași ai eroicei Armate Sovietice, se află drapelul celei mai fioroase și puternice armate capitaliste, trufașă armată hitleristă zdrobită.

LUMINILE EREVANULUI

toamnă... Noaptea este atât de întunecoasă, încât lumina slabă ce răzbate prin ferestre nu risipește bezna, ci o face să pară mai adâncă. Până și dulăii din sat, care sînt gata în orice clipă să se năpustească asupra unei haite de lupi, par acum înspăimîntați

de umbrele nopții și urlă tînguitor și sinistru totodată.

Un țaran dintr-un sat turcesc, așezat la cîteva mile depărtare de granița sovietică, pășește pe un drum de țară însoțit de un băiat de vreo 7-8 ani. Omul încearcă să sfredească bezna cu ochii săi ageri. Multă vreme ei merg în pas domol fără a tulbura liniștea adîncă a nopții. Dar iată, pe dibuite, băiatul îl trage de minică pe țaran și, căutînd să-l privească în ochi, spune:

— Se luminează de ziuă, tată...

— Nu, nu sînt zorile dimineții, răspunde tatăl. — Sînt lumini...

— Ce fel de lumini?

Tatăl tace. Îl înspăimîntă pînă și pietrele ce abia se deslușesc în întuneric, și stîncile ce apar în noapte aidoma unor chipuri fantastice, îngrozitoare, și susurul monoton al apelor Araxului, și foșnetul trestiiilor — ca și cum o mîină nevăzută ar pune la cale o faptă necurată... El privește cu înfricoșare în jur și, cînd se convinge că în preajma lor nu se află nimeni, grăiește pe șoptite, plin de emoție:

— Sînt luminile Erevanului...

Așa cum au fost rostite, cuvintele acestea readuc pentru o clipă în fața ochilor copilului imagini cunoscute din povești care se sfîrșesc minunat, cu feți-frumoși-eliberatori, cu adevărul care triumfă.

de Ghevorg EMIN

scriitor din Armenia Sovietică

Luminile Erevanului... Cu luciri vii, ele inundă bulevardele largi, parcurile întinse, atelierele zgomotoase ale uzinelor, amfiteatrele universităților...

Cîtă lumină!

E o adevărată mare de lumini, care însă nu se oprește la marginea orașului, ci se întinde departe, departe, și, contopindu-se cu luminile regiunilor învecinate, se sfîrșește brusc la malurile Araxului. Dar nu e nevoie să ajungi pînă la Arax, ca să vezi frontiera sudică a Uniunii Sovietice. Hotarul se află acolo unde se termină această mare de lumini electrice și începe domnia beznei. Întunericul ce îmbracă melegurile de peste rîu (este vorba de teritoriile Turciei de azi-N.R.) se întinde și el departe, departe: de la malul Araxului pînă la... Mediterana.

Dincoace, la poalele Araratului, lucesc luminile capitalei Armeniei Sovietice: Erevan.

Cuvîntul „Erevan” e creat în stîlpul înfipt la marginea drumului, dincolo de satul Kanaker care se găsea odinioară la 10 kilometri de oraș. Cuvîntul „Erevan” e scris și la intrarea în înfloritorul sat armean Malatia.

Orașul Erevan se întinde și dincolo de Nork, în spatele masivului păduros care-l mărginește. E adevărat că aici nu zărești nicăieri inscripția Erevan: nimeni nu știe încă pe unde va trece limita orașului, care se dezvoltă cu repeziciune în această direcție.

Erevanul a devenit un mare centru industrial. Cuvîntul „Erevan” poate fi citit pe generatoare, pe transformatoare și turbine, pe motoare și strunguri, pe aparate de măsurat. Peste 400 feluri de produse industriale se fabrică astăzi în acest oraș străvechi, care, deși dăinuiește de

13 veacuri, a devenit cunoscut lumii întregi abia în anii Puterii Sovietice.

Luminile Erevanului... Ce puzderie de rațe răspîndesc ele! Iată, o șuviță de lumină mîngîie fruntea înaltă a unui om cu părul cărunt, care stă la masa lui de lucru.

— Ce stradă va fi aici?

— Aici va fi strada Tamanilor, răspunde președintele Sovietului Orașănesc.

Strada Tamanilor — după numele glorioasei divizii din Taman, care în anii războiului a ajuns, luptînd eroic, pînă la Berlin — este a șaptea stradă, din străzile noi enumerate de președinte. Șapte străzi noi! Și acestea numai în decursul unui singur an, cît am lipsit din orașul meu natal.

M-am simțit cam rușinat că nu-mi cunoșteam bine capitala, dar mi-am amintit îndată că aceste străzi nu existau anul trecut. Nu e ușor să îți pasul cu ritmul unui oraș ca Erevanul, a cărui suprafață s-a triplat în decursul ultimilor 5-6 ani...

Iar la doi pași de Erevan, dincolo de rîul Arax, un loc de odihnă într-un colț, sub un acoperiș ca vai de lume, este considerat un lux. Mizeria cruntă a acestor locuri nu o ascund nici măcar zările turcești. Mii de nenorociți trăiesc, chiar și iarna, sub cerul liber sau în bordeie numite „gedje kondu”, ceea ce înseamnă „construit într-o noapte”.

În momentul de față, la Erevan, sînt în curs lucrări de construcție pe o suprafață de aproape 190.000 metri pătrați, ceea ce înseamnă aproximativ suprafața totală a orașului dinainte de instaurarea Puterii Sovietice.

Clădiri noi? Există cu sutele în orașul meu; nu de mult s-au construit un edificiu pentru păstrarea manuscriselor vechi, o sală mare de concerte, două case de locuit cu cîte șase etaje, o enormă piață acoperită pe bulevardul Stalin, o școală nouă pe bulevardul Bagramian. În raionul Stalin casele noi formează ele singure două străzi noi.

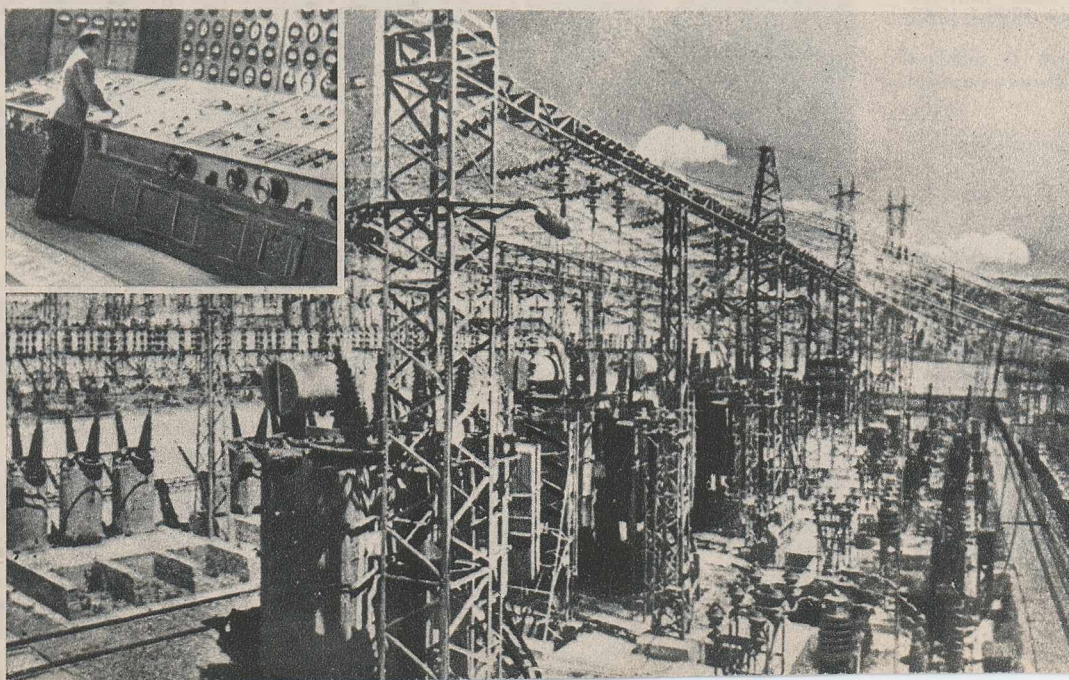
Parcuri noi? Parcul Comsomolului, parcul Kirov, parcul din raionul Stalin, parcul Victoriei, un parc pentru copii, un imens parc pe malul drept al fluviului Zangu...

Monumente noi? Monumentele lui Kirov, Abovian, Nelson, Stepanian. S-a ridicat o frumoasă statuie în memoria lui I. V. Stalin.

Școli noi? În fiecare an se construiesc patru pînă la șase școli. În ce ritm uimitor crește și se înfrumusețează acest oraș! De curînd, în timp ce se turna filmul „Armenia Sovietică”, operatorii s-au străduit să înregistreze pe peliculă construcțiile noi ale Erevanului. Ce s-a întîmplat însă? Cînd filmul a apărut pe ecrane, locuitorii Erevanului au fost nemulțumiți, văzînd în film piața centrală a orașului lipsită de minunatul ei bazin, a cărui fîntînă arteziană se ridică în fața clădirii Filarmonicii.

Sînt vinovați autorii filmului? Nu. Fîntîna arteziană a apărut după ce filmul fusese turnat, în cursul celor 2-3 luni care au trecut, între ultimul tur de manivelă și prima proiectie.

Aspect al hidrocentralei de la Kanaker. În stînga sus: tabloul de comandă.

Piața V. I. Lenin din Erevan, inima capitalei Armeniei Sovietice. Fiecare din edificiile împodobite cu piatra „tuf” de culoare trandafirie poartă, după cum se vede, amprenta specificului național al arhitecturii armenie.

Îl ascult cu luare aminte pe președintele Sovietului Orașănesc și mă simt mîndru, atît de el, cît și de Erevan. Într-adevăr, orașul a căpătat altă înfățișare! S-au transformat și oamenii, s-a transformat chiar el — președintele Sovietului Orașănesc, Eghișe Vardanian, fost argat și hamal.

...Abia împlinise 15 ani cînd turcii dăduseră foc casei sale părintești și tot aici, pe grinzile fumegînde, îl omorîseră pe tatăl său. Băiatul a fugit din Bitlis la Kuban, împreună cu mama sa, muncind fie ca argat, fie ca hamal — doar, doar să-și poată agonisi pîinea cea de toate zilele pentru el și pentru maică-sa, îmbătrînită de durere.

Oriunde pribegea, oriunde trudea, băiatul era stăpînit însă de o dorință vie. Era visul unui om lipsit de acoperiș, visul de a avea din nou casă proprie. Era setea de a construi, setea provocată de priveliștea dezolantă a ruinelor, care lăsase asupra copilului pribeag amprenta tristeții... Visul acesta nu era numai al lui. Eghișe Vardanian purta în inimă visul întregului său popor. Și iată, a sosit timpul cînd poporul armean și-a recăpătat pămîntul, libertatea — toate condițiile de a-și făuri visul. Iar năzuința după o casă, după un cămin, a crescut, s-a dezvoltat, devenind năzuința ce cuprindea țara, capitala, întreaga Armenie.

*

Armenia... Țara munților înalți, bogată din cele mai vechi timpuri în piatră de construcție, de varietățile și culorile cele mai diferite.

„Armenia... Țara ai cărei locuitori au devenit, prin însăși voința istoriei, șlefuitori de piatră, constructori, maestri iscusiți ai pietrei: doar în decursul secolelor ei își refăceau mereu locuințele distruse de dușmani, așa cum pasărelele își refac cuiburile distruse de vînt.

Armenia... Aminteste-ți de trecutul tău! Cîți dintre glorioșii tăi fii au pierit fără urme și fără ca în această țară, adevărat muzeu de piatră, să se găsească o singură lespede care să străjuiască mormîntul unui om de rînd. De ce în această țară a pietrei toate casele celor mulți și sărmani erau din lut, săpate în pămînt, ca viziuna cîrțiței? Și pentru ce casele tale de piatră aparțineau numai bogătașilor? Cu 34 ani în urmă poporul armean a moștenit o țară bogată în piatră, dar săracă în locuințe, în fabrici și uzine.”

Hamalul Eghișe Vardanian n-avea nevoie să ridice capul pentru a cuprinde cu privirea o casă. Nu. Îndoit sub apăsarea poverii sale, privind în jos, el vedea Armenia lui — colibe, bordeie, ruine...

Iar cînd vîntul aducea din munți nori întregi de praf și cînd din cauza prafului negru nu se putea vedea nici la doi pași, Eghișe auzea cum locuitorii Erevanului își blestemau orașul, lipsit de apărare împotriva elementelor naturii...

Azi nu mai există aproape nimic din vechiul, mizerul Erevan. Nu există nici căsuța de lut în care, în primii ani ai Puterii Sovietice,

arhitectul armean Tamaian, ferindu-și lucrările de ploaia ce picura prin acoperișul ciuruit, schița planul noului Erevan, Erevanul viitorului. Multora acest plan le păru în acea vreme de-a dreptul utopic, iar arhitectul însuși trecea drept un visător cu multă imaginație.

... — Arătați-mi, vă rog, planul Erevanului conceput de academicianul Tamaian, îl rugai pe Grigori Agababian, arhitectul-șef al orașului.

Tînărul arhitect îmi arătă pe planul actual al Erevanului un mic cerc și surîse cald, așa cum zîmbesc părinții privind jocul copiilor.

Cu cîtă repeziciune prind viață planurile cele mai îndrăznețe ale oamenilor sovietici! Vechiul Erevan era un oraș situat în fundul unei adîncituri denumită „cupa Erevanului”, o așezare împrejmuțată de munți, pitită la poalele lor. Nici chiar cutezătorul visător și constructor Tamaian nu și-a putut închipui că micul Erevan, ghemuit cu timiditate la poalele munților, va căpăta deodată aripi și va începe să se înalțe sus, tot mai sus, spre munți; el nu-și putea imagina ce forțe uriașe vor începe într-o zi să ciocotească în această „cupă”!

...A fost o vreme cînd, pentru a ilustra succesele noastre, noi comparăm cele realizate astăzi cu cele existente înaintea Puterii Sovietice. Acele timpuri au trecut de mult. În viață au apărut atîtea și atîtea lucruri noi care n-au existat înainte nici în visurile cele mai îndrăznețe. Și acum este cu desăvîrșire imposibil să mai compari Erevanul de azi cu cel de ieri; vechiul oraș nu mai există. El a rămas doar în amintirea celor bătrîni.

Confruntarea noului cu vechiul a încetat de a mai fi o metodă de apreciere a realizărilor noastre. Pentru că există noțiuni cu neputință de comparat, pe care nu le poți găsi în trecut sub nici o formă. Adeseori întîlnim un fenomen cu totul nou: oamenii compară ziua lor de azi nu cu cea de ieri, ci cu cea de mîine, ceea ce împinge înainte, înflăcărează și trezește în om rezerve nesecate de energie creatoare. Viitorul îl cheamă, îl atrage pe om, îl face să nu aștepte pasiv ziua de mîine, ci să o dorească cu pasiune, să se apropie de ea cu fiecare oră a vieții lui de muncă.

*

E aprilie. Soarele strălucește puternic ca în toii verii. Străzile sînt animate. Lumea este îmbrăcată în haine deschise, de vară... Dinspre piața Lenin se aude transmis prin difuzor un cîntec duios. Îl cîntă o armeană, tînără, care-și cheamă iubitul acasă: „Vino, gian, vino, te aștept...”

Mașina noastră se oprește la orice pas. Mereu e ceva de văzut: o clădire nouă, un parc nou, un monument recent înălțat. Construcțiile din ultimii ani se remarcă nu numai prin soliditatea, ci și prin frumusețea lor, subliniată pretutindeni de minunata piatră de culoare trandafirie, ce poartă numele „tuf”. Oamenii de ispravă sînt pietrarilor armeni! Ori ce ar construi ei — o casă, un grilaj, un răcitor, sau o clădire, fie ea cît de mică, nici o piatră nu este așezată fără ca o mină măiastră să-i încrusteze cu dalta vreun ornament executat cu dragoste, cu mult simț artistic.

Și în orice anotimp al anului, chiar și iarna, cînd zăpada acoperă pentru scurt timp acoperișurile și străzile orașului, în Erevan e vară... Ciorchinele de struguri, sculptate în piatră de mina omului, boboci înfloriți, căprioare adăpîndu-se la un izvor, păsări care-și iau zborul spre cer — totul îți dă imaginea melegurilor sudice, senzația zilelor însorite ale verii.

...Din adîncul defileului Zangu răsar pilonii zvelți de bazalt ai noului pod în construcție. În curînd ei se vor uni și troleibusele vor trece, traversînd podul, din strada Bagramian, în raionul Șaumian. Podul va lega centrul orașului cu frumusețea sălbatică a defileului. În cele din urmă defileul se va contopi cu însuși Erevanul.

Aici totul este nou! Noutatea și îndrăzneala se desprind din chiar proiectul podului, din aspectul lui general. Cu desăvîrșire noi sînt formele de organizare a muncii, noi sînt și oamenii care ridică această construcție grandioasă. Arhitectul nostru o numește „pod al fericirii” și de aceea a folosit ca element decorativ tradiționalul ornament — trifoiul, simbol al fericirii.

Din defileul Nork răzbat pînă la noi ecourile Imnului Uniunii Sovietice. Acolo se inaugurează astăzi, într-un cadru solemn, o nouă conductă de apă. Acordurile maiestose se înalță în văzduhul limpede, plutesc pe deasupra caselor, uzinelor și se pierd în depărtări. Ecoul lor străbate înălțimile Araratului, martorul celor treizeci de secole de suferințe ale poporului armean, martorul celor 34 ani ai fericirii sale.

Cîntul fericirii se face auzit poate pînă pe malul celălalt, pe malul străin al Araxului, unde un biet țaran turc, cu capul plecat spre pămînt, tîrăște după el o căruță... Auzind zvon de bucurie, țaranul ridică cu greu capul, aruncă o privire către hotarul sovietic și, mișcîndu-și în tăcere buzele, încearcă să rostească cuvintele necunoscute, dar atît de ușor de înțeles, ale acestui imn al păcii și libertății:

Seară de sărbătoare la Erevan.

Inginerul-șef

reportaj de Constanța COPORAN

Cînd îl cunoști ai simțămîntul ciudat că omul ăsta respiră prin plan, livrările de automotoare, calculele de rezistență a materialelor... Că viața la el înseamnă calcule de înmulțiri, determinări de greutate în tone, combinații de norme și ștas-uri de fabricație... Și totuși, cînd îl cunoști mai bine pe Gheorghe Trică, inginerul-șef al Atelierelor de automotoare din Orașul Stalin, îți dai seama că te-ai pripit în apreciere. Că el, printr-o nearătată poezie și înflăcărare lăuntrică, vede dincolo de aceste cifre. În cele ale planului — capacitatea și efortul muncitorilor și tehnicienilor. În cele ale ștas-ului, grija și migala lor de fiecare clipă... Cînd spune atît de categoric: „reparația lui 1005 o terminăm în ziua de 7” — îi trec fulgerător prin minte numeroase figuri. A lui Horvat, Petre Ciornei și Șerban Constantin de la turnătorie, a lui Nunchevici, Mircea Filip și Ilie C. Ion de la mecanică, a lui Stejăroiu și Czințos Ștefan de la vagoane, a lui Suceava, Colcer și Goda de la montaj...

El toți, împreună cu tovarășii lor, răsar în mintea inginerului-șef și parcă în fulgerarea aceea de-o clipă, îl asigură că se poate bizui pe ei. Cu ei toți, luptă alături, în fiecare zi, inginerul comunist. Cifrele îi sînt doar mijloace de exprimare a sute de nume și de eforturi laolaltă adunate...

Ziua de muncă și-o începe disde-dimineață... Iată-l... Acum, după ce și-a îmbrăcat halatul și și-a aprins a treia țigară — mult mai fumează! — își deschide carnetelul. În cursul zilei de ieri s-a strîns o serie întreagă de probleme de producție, legate de activitatea serviciilor tehnico-administrative. Uite, bunăoară, chestiunea celor trei poduri rulante, în construcție la turnătorie, vagoane și mecanică... Trebuie să hotărască împreună cu directorul la care anume să fie urgentate întîi lucrările de terminare. Desigur la acela de la vagoane. Acolo e cea mai mare noivoie... Cel de la mecanică poate să mai meargă un timp și cu comanda manuală... Da, asta ar fi prima problemă... Legată de dezvoltarea întreprinderii. Cuvintele astea îi par întotdeauna miraculoase. Pentru că de fiecare dată cînd le rostește se trezește în fața cu zeci de imagini... Lărgirea halei de turnătorie, construirea și amenajarea halei pentru mecanicul-șef, a sălii de proiecte, amenajarea halei pentru vopsitorie, construirea prin rezerve interne a celor cinci mașini de turnat centrifugal, a mașinii de ascuțit scule, a atîtor modele și dispozitive de piese care s-au fabricat pentru prima oară în întreprindere... Toate astea și multe altele s-au petrecut în cîțiva ani. Din 1951, de cînd a venit în întreprindere, pînă azi. Sub ochii lui, cu participarea lui...

Sună telefonul... „A sosit? Mulțumesc”... Deci dacă a venit șeful

serviciului tehnic poate rezolva imediat cu el și cea de a doua problemă: verificarea situației unor proiecte de dispozitive necesare pompelor de aer, la locomotivă. Produs nou, în studiu și pregătire... În scurt timp trebuie terminate toate proiectele, dispozitivele și sculele... Ca să înceapă fabricația... Al cătelea produs fabricat pentru prima oară în întreprindere ar fi? Numai în cîteva luni numărul a trecut de 30... Multe realizate pentru prima oară în țară... În ajunul nașterii fiecăruia a fost aceeași frîmîtare ca și acum. Pe urmă au urmat eforturile fabricației, inițierea oamenilor, specializarea lor, producția în serie...

... A treia problemă trebuie rezolvată cu inginerul Oros, șeful serviciului organizare și normare... La o mașină de la montaj, comunistii Ion Enache și Gheorghe Munteanu au adaptat acum o săptămîină un dispozitiv care a îmbunătățit simțitor munca. Pentru asta au fost premiați de cabinetul tehnic. Pe drept. Au redus timpul de lucru de la 43, la 16 ore... Folosirea dispozitivului ar trebui extinsă și la alte mașini. La toate...

Ultima problemă înscrisă pentru azi în carnetel e analizarea situației executării planului, împreună cu Makkai Valdemar, șeful serviciului planificării. Sînt greutăți destule aici. Problema producției neterminate la cîteva automotoare electrice, problema deblocării unor fonduri țintuite în diferite materiale... Destule ne cazuri și totuși nici gînd de neîndeplinirea planului. La următoarei, în ultimii trei ani, realizarea în fiecare lună a planului valoric și pe sortimente a devenit o tradiție a colectivului. Nici nu-i trece cuiva prin cap să dea din mîna drapelul de întreprindere frunțoasă cîștigat de trei ori la rînd... „Nici vorbă de dat... Poate de luat a patra oară” — spune uneori inginerul-șef privindu-și de la „înălțime” nevasta. Ea îl face lăudăros, și atunci el, cu calmul prefăcut al omului profund jignit, îi amintește de decorația primită anul trecut. „Crezi matală că toți inginerii-șefi din republică se pot „lăuda” cu așa ceva? Crezi matală că...”

Așa e... Acum suride, trage din țigară și-ncepe să rezolve problemele... În timpul ăsta halele de lucru își pornesc forfota; muzica aceea tumultuoasă care suie ca într-o sală de concerte, pînă sus la înaltele plafoane de sticlă, acolo unde soarele pătrunde în șuvoaie lungi și luminoase. Freamătul acesta îl cheamă... Odată, cînd a lipsit cîteva zile de la uzină, i s-a părut că a scăpat totul din mîna... Și iată-l azi, ieri, întotdeauna cînd — după ce rezolvă problemele cu birourile — se îndreaptă spre atelier. Sigur de succesele muncitorilor, ca un comandant sigur de armata lui...

...Întîi și-ntîi intră la montaj-motoare. Așa și-a făcut obiceiul. Să vadă la început ultimele secții ale procesului de muncă pentru a putea interveni apoi imediat în greutățile pricinuite de secțiile înaintașe.

— Noroc, Comșa... Cum stai?

Omul de la hancul de probă e nemulțumit de felul cum merge pompa de ulei. Încearcă, se chinuiește. Inginerul-șef tace alături de el. Și, după puțin timp de gîndire îi dă soluția. Trece apoi la altă echipă.

— Ce faceți?

— Ne zbatem — tovarășe inginer-șef — răspunde cu năduf maestrul Surdilă. Uitați-vă și dumneavoastră... Arată-i, tovarășe Goda, pistoanele motorului...

— Da... Iar o boacăna de la secția mecanică... — vorbește înciudat inginerul — N-au adîncit suficient canalele segmentilor... Imediat duceți-vă cu ele la Nunchevici... Am să-i spun și eu... Maistre Surdilă, încolo cum stai? Ce se aude cu motorul care pierdea apă la bloc? La ora douăsprezece delegatul Direcției Generale trebuie să-i facă proba de recepție... Da? E gata? Merge bine? Bravo vouă...

Aici, în zumzetul ăsta neînterupt de moloare în rodaj, alături de echipele de la hancul de probă, îndemîndu-l pe Dumitru Avram să facă operația încă o dată, așa cum trebuie, ajutîndu-l pe Gutt să monteze un bloc, minutele se scurg iute... Pe urmă, tocmai în fund, acolo unde se verifică pompele de ulei, îl întîlnește pe inginerul Schlosser, șeful secției...

— Plîngem, tovarășe inginer-șef... — îl întîmpină Schlosser — adică nu plîngem, dar sîntem supărați pe „mecanică”, pe Nunchevici... Știi... trebuiau să ne trimită cuzineții aceia, pistoanele, segmentii... Nu ni le-au dat... Stăm pe loc...

Inginerul-șef ascultă, face. Ar da oricît să fie acum aici Nunchevici. Imperturbabilul Nunchevici. Ce l-ar mai muștrului...

— Bine. O să vorbesc și despre asta cu tovarășul Nunchevici. Și despre ultima chiuloasă a lui 220.004 pe care tot nu vi-a dat-o... Dumneavoastră trimiteți pe cineva să i le ceară... Am să fiu și eu...

Acum pleacă...

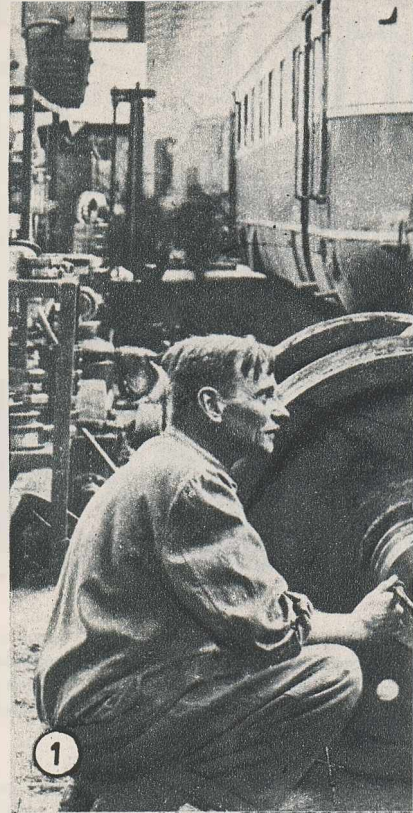
— Numai o clipă, tovarășe inginer-șef... — îl prinde din urmă maestrul Suceava. — Am avea nevoie de șase bolțuri noi de la...

— Chiar de la voi din secție, maistre Suceava... i-o întoarce iute. — Luați șase bolțuri vechi, le cromati... Ce zici? Matală ești comunist? Trebuie să ai inițiativă. Intr-o ședință ai vorbit chiar dumneata despre folosirea rezervelor interne... Nu?

— Aveți dreptate, tovarășe inginer-șef... Rezervele interne...

— Maistre, maistre... — și-n

Fotografii: A. LOVINESCU

1

4

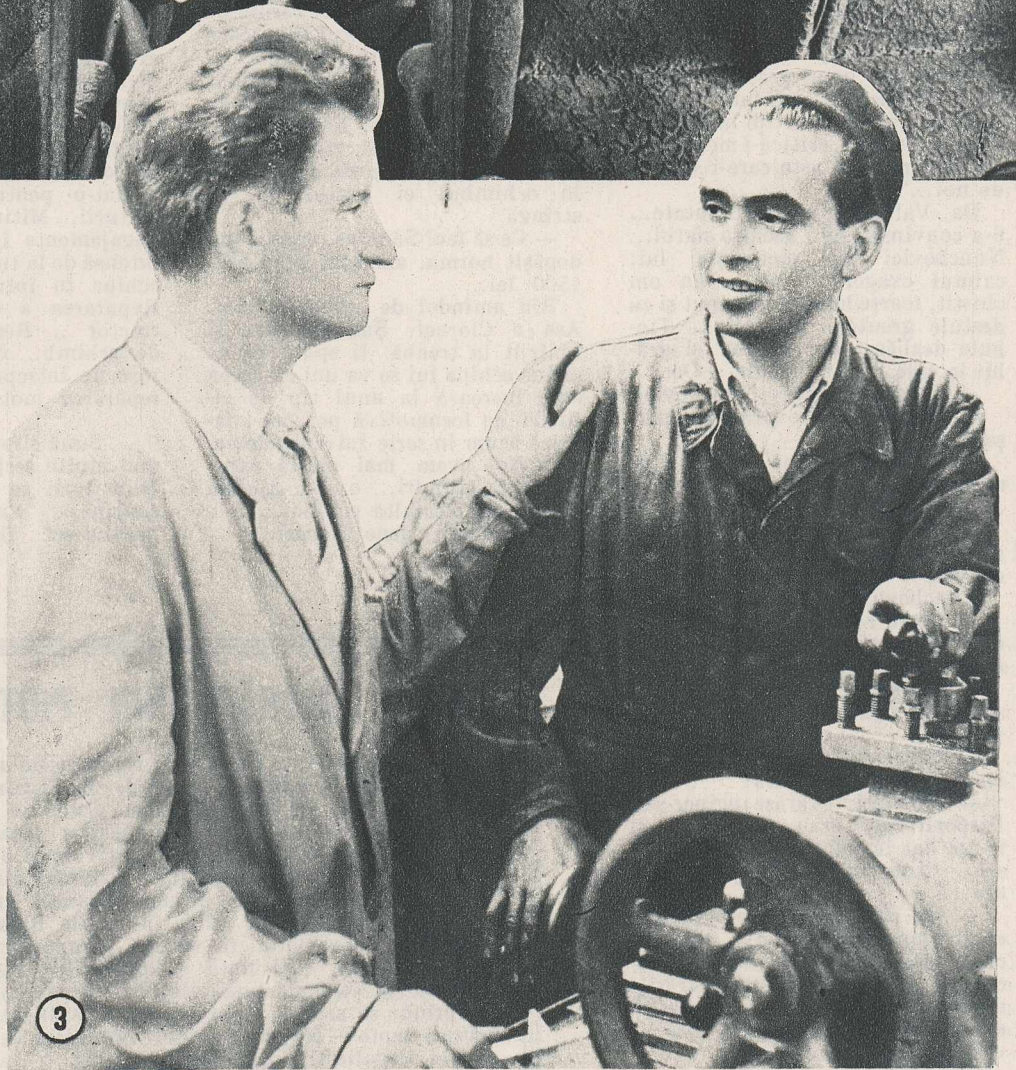
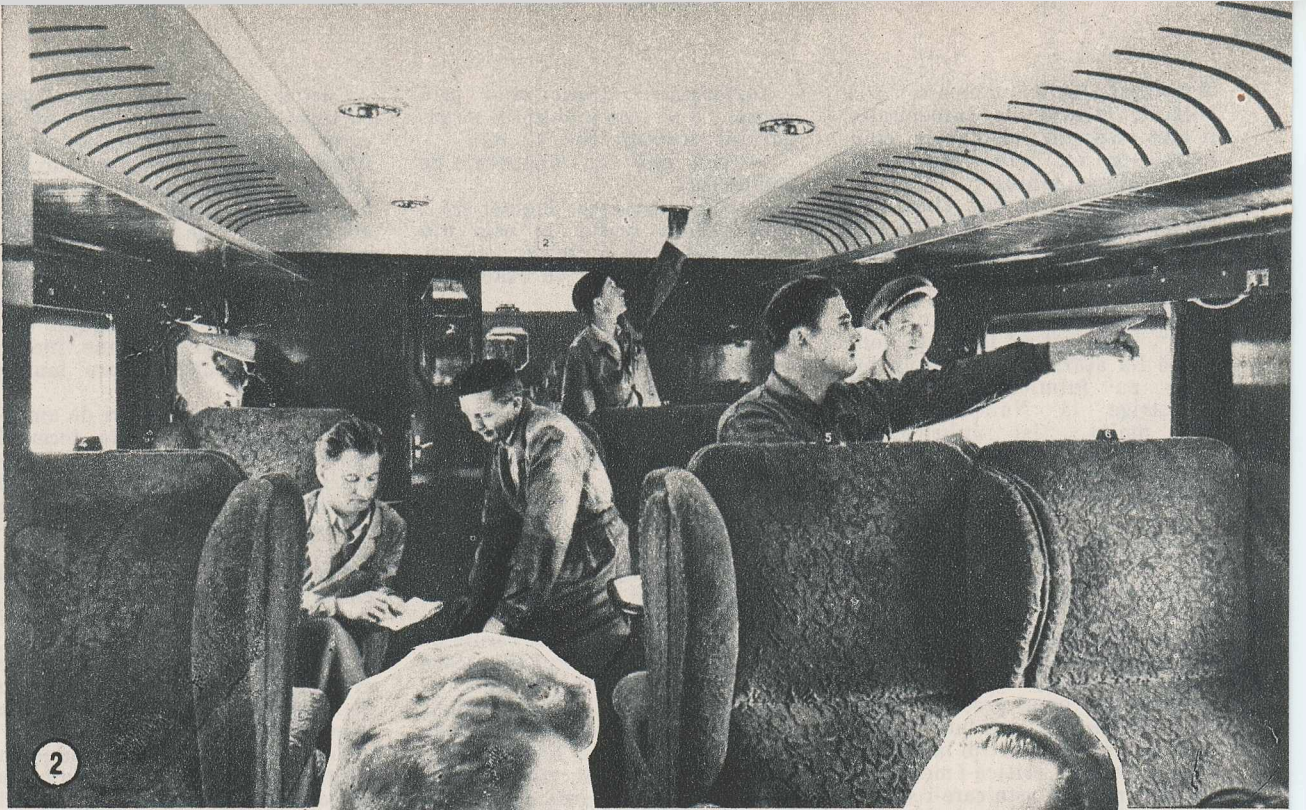
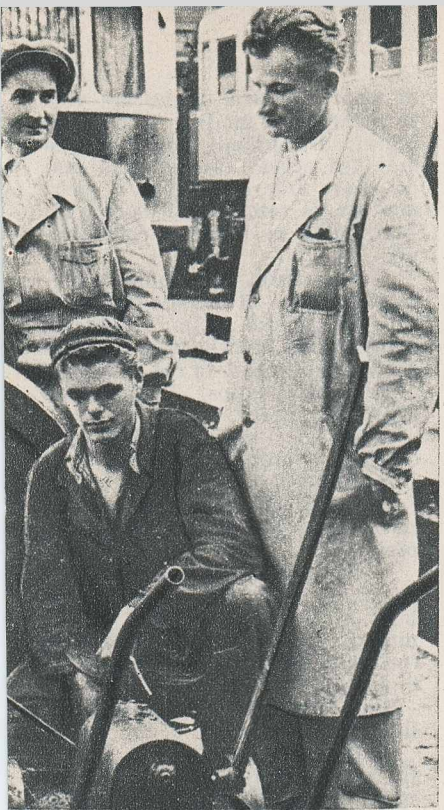
timp ce ride, inginerul-șef caută cu ochii prin secție. A găsit. Mașina lui Nan Stelian, strungar de osii...

— Noroc, tovarășe Nan... Cum a fost țuiculița? Dar lipsa nemotivată de după țuiculița?

„Atacat” prin surprindere, Nan își pleacă privirea.

— Auzi, tovarășe Nan... Știi ce te rog? Dacă ai vreme vino după lucru pe la mine, pe la birou... Să mai stăm de vorbă în liniște... Bine?

— Bine, tovarășe inginer-șef. Acum, cu pasul lui apăsat, dar iute, inginerul-șef trece la secția de reparat vagoane... Împreună cu „motoarele”, cu care lucrează în strînsă colaborare, secția aceasta și-a depășit în luna trecută planul de material rulant (automotoare date în exploatare).

1) „Ei, tovarășe Czintos, cum merge inovația dumată?” — se interesează inginerul-șef. Pentru inovația realizată — o presă hidraulică pentru depresarea rulmenților de pe osie — fruntașul Ștefan Czintos a fost premiat cu 1200 lei. 2) În timp ce mecanicul de la Depoul de automotoare-București face din proprie inițiativă o supra-recepționare a automotorului cu care trebuie să plece la drum, inginerul-șef discută cu Nicolae Stejăroiu, șeful secției vagoane, diferite probleme legate de calitatea reparațiilor făcute. 3) În câteva clipe, strungarul fruntaș Ilie C. Ion îl pune la curent pe inginerul-șef — care, în același timp, e și conferențiar la Institutul de Mecanică din oraș — cu situația examenelor pe care le-a dat la liceul seral. 4) După o zi de muncă, în familie... Cum și pe Puiu îl pasionează automotoarele, tăticu trebuie să-i explice de-a fir-a păr cum se construiesc ele, cum li se lucrează motoarele...

Iată-l pe comunistul Stejăroiu, șeful secției.

— De-abia așteptam să veniți, tovarășe inginer-șef... N-avem noi destule necazuri cu vopsitoria că ne mai dau de furcă și tovarășii de la D.G.A.R., de la București... Să vedeți ce surpriză frumoasă ne-au făcut... Când am deschis azi cutiile de oxilul roșu... ne-am trezit că e cafeniu...

Inginerul-șef cere înclădat un foc.

— O să le trimitem o „scrisoare de mulțumire”... Până atunci ce propuneți?

— Cu cafeniul nu putem vopsi în nici un caz automotoarele... — vorbește Stejăroiu — Să luăm „roșu” pentru nevoile imediate de la o fabrică din oraș... Iar pentru restul...

— O să plece la noapte un autocamion la București... Așa... Acum cum stați? Cred că e clar... Amenajarea lui 1005 și 771 o lăsați pentru mai târziu... Luați întâi lucrările din plan...

— Bineînțeles, conform calendarului de termen... — intervine prompt șeful secției.

Inginerul-șef surde.

— Să nu vorbim de funie în casa spânzuratului, Stejăroiule... Ce zici? Cum e cu 953, la care ați început lucrările de pregătire exterioară cu cinci zile după termen?

Stejăroiu caută motive...

— Am avut lucrări urgente, peste plan. Gândiți-vă: rapidul 32, amenajat în numai șaze zile... Record! Nemaiauzit! Și ce calitate de lucrări...

— Vă lăudați cu rapidul... Dar de acceleratul 402 nu spuneți nimic... Numai eu știu ce rușine

am mâncat. Suportii de perdele prost fixați, geamuri necurățate de vopsea... La drept vorbind și eu stric... Trebuie să vă ajut mai mult la el... Ei... acum să-ți spun și ceva plăcut... O să vă mai detașăm mâine cinci meseriași buni, la vopsitorie...

Stejăroiu nu știe cum să-și manifeste bucuria. Dar pînă să spună ceva, inginerul-șef a dispărut...

Acum a sosit la mecanică... „Of-ul” de astăzi... Îl caută din ochi pe șeful secției, pe Nunchevici... Uite-l... Stă de vorbă cu

dispecerul secției motoare. Dispecerul, learcă de transpirație, îi cere cuzineții, pistoanele, chiuloasa — și el, imperturbabil, îi povestește o „fabulă“:

— La „Alimentara“ când vrei să iei mășline nu bagi mâna în butoi și-ți iei... Faci bon, plătești și aștepti... Așa și la „mecanică“... Trebuie să aștepti...

Din spatele calmului „povestitor“, inginerul-șef face fețe, fețe. Parcă l-a așezat cineva pe un butoiș cu fulmicoton. Ii vine să strige la Nunchevici, să-l facă molțu... Iși mușcă însă ușurel limba. Așa l-a povățuit, în glumă, cineva... Totuși, ce-are a face limba cu nervii? Trebuie să și-i descarce... Prin minte îi trece însă fulgerător figura lui Valer Lie, secretarul comitetului de partid... Parcă și vocea i-o aude: „Se poate, tovarășe inginer-șef? Matala comunist, membru al comitetului de partid, să țipi la muncitori și maistri? Are omul greșeli, metehne... O fi făcut-o nefăcută Stelian Enache, dar de ce să țipi la el? Ia-l, arată-i greșeala, critică-i meteahna, dar lasă metoda asta care-i străină de noi...“

Da, Valer Lie a avut dreptate... S-a convins... Să-i asculte sfatul... Nunchevici are meteahna lui: calmul exagerat. Dar e un om cinstit, foarte harnic, priceput și cu destule greutăți în secție... Trebuie dezbărat de „fabule“ și grăbit la cale... Dar cu calm... Deci...

— Vă salut, tovarășe Nunchevici.
— Vă salutăm, tovarășe inginer-șef...

— Am auzit că mă serviți și pe mine cu niște „fabule“ proaspete...

— ... Știți... le-am terminat...

— Mai bine terminai chiuloasa și cuzineții, dragă tovarășe Nunchevici...

Nunchevici înghite în sec.

— Vreau să văd fișele de încărcare ale mașinilor... Situația lucrărilor... — cere inginerul-șef.

Și o pornesc amîndoi spre mașini. Uite fișa strungarului Schoppel...

— Piesele astea trebuiau predate ieri... De ce nu-s gata?

— Să vedeți, tovarășe inginer-șef. Dispozitivele erau degradate și le-am dat la refăcut la mecanicul-șef... Acolo au lucrări aglomerate, așa că...

— Așa că dispozitivele se puteau confecționa în secția dvs. Da, da, chiar aici, dragă tovarășe Nunchevici... La ora asta lucrările după care aleargă acum „motoarele“ ar fi fost de mult gata... Hai să vedem și celelalte fișe...

Pe rînd se constată aceeași întârziere...

— Auzi, tovarășe Nunchevici... Știi la ce mă gândesc? — începe inginerul, depărtîndu-se de mașini.

— La ce, tovarășe inginer-șef?

— Că matala ești un om minunat, un tehnician excelent, un muncitor mai mult decît harnic...

De la înălțimea lui, Nunchevici așteaptă curios.

— Dar ai putea să fii și mai minunat — urmează inginerul-șef — dacă ai lăsa la o parte fabulele, încetineala, neurmărirea mai îndepărtată a muncii maistrilor de tură, netragerea lor la răspundere...

Lui Nunchevici parcă i-a căzut în cap plafonul... Cîteva clipe nu se aude decît zgomotul mașinilor. Apoi vocea lui, puțin schimbată:

— M-am gândit și eu la asta, tovarășe inginer-șef... Cred că aveți dreptate...

Inginerul-șef trece apoi prin secție... S-a oprit în dreptul strungarului fruntaș Ilie C. Ion.

— Cum stai cu pistoanele de compresor?

— Bine, tovarășe inginer-șef... Am început lucrul la cele din programul lunii viitoare.

— Bravo ție. Dar cu examenele cum stai?

Strungarul dă liceul în particular. Clasa a X-a. Deseori inginerul-șef l-a descurcat în probleme de algebră... Și îi e drag de el. Și știința pe care-o are — doar e și conferențiar la Institutul de Mecanică — n-o ține numai pentru el.

— Ieri am dat la matematici... M-a întrebat despre polinoame... Chiar vreau să vă întreb... Nu-i așa că: x supra y...

Nu mai după ce vede că Nunchevici ia măsuri pentru terminarea grabnică a pieselor cerute de secția motoare, inginerul-șef pleacă mai departe. La turnătorie...

— Ce mai zici, nene Ciornei? Ridicîndu-și privirea de la forma de cilindri la care lucrează, comunistul Ciornei îi zîmbește, își privește mîna murdară și-i dă în schimbul ei brațul, să i-l strîngă.

— Ce să fac? Sănătos, voinic, am depășit norma, am luat luna asta 1500 lei...

Rid amîndoi de „raportul“ dat. Așa e Ciornei. Șugubăt dar și îndrjit la treabă. Ii spune că de mîine echipa lui se va uni cu aceea care lucrează la noul tip de cilindri de locomotivă pe care-l fabrică acum în serie întreprinderea.

— Noi avem mai multă experiență la cilindri... o să-i ajutăm pe cei din cealaltă echipă...

— Ajutați-i, nene Ciornei...

Curînd, tot trecînd prin secție, pe lîngă uriașele forme în care se turna metalul incandescent și pe lîngă modernele mașini de turnare mînuite cu pricepere de turnători, inginerul-șef ajunge la construcția noului cuptor de tratamente termice. Iată-l și pe inginerul Stanomir, șef al secției. Și aici, în fața modernului cuptor pe care echipa de zidari s-a angajat să-l dea poimîine în funcțiune, începe obișnuita discuție despre munca în turnătorie.

Întrebări și răspunsuri de amîndouă părțile... Zeci de termeni tehnici, fraze scurte, cum se obișnuiesc în turnătorie, care dacă nu numesc oameni, le subînțeleg succesele, capacitatea și eforturile.

Nu departe e lăcătușeria. Uite-l pe maistru și auzi-l pe inginerul-șef.

— Ce este cu cilindrii de K. D.? Le-ai făcut ultima probă? Atunci, trimiteți-i frate la ambalare, să fie expediați... Vreți să ne înecăm la mal? Nu-i păcat? Cînd totul s-a lucrat așa frumos...

Vorbele, gîndul ăsta îi aduc în minte dintr-o dată frînturi din lupta pe care tot colectivul întreprinderii a dat-o pentru sprijinirea agriculturii... Mitingul în care s-au luat angajamente înflăcărâte... Munca intensă de la turnătorie... Cele două echipe în întrecere, la montaj... Repararea a 88 de motoare de tractor... Realizarea atîtor piese de schimb... Cîștigarea steagului roșu de întreprindere fruntașă în repararea motoarelor de tractor...

... Sună sirena... Munca, în cele mai multe secții, se oprește acum. Muncitorii se duc acasă, unii la cantină... Parcă și lui, inginerului-șef îi e cam foame...

Și astăzi, pentru că deseară vrea să meargă cu familia la cinematograful, i-a promis soției c-o să mînce acasă. C-o să vină mai devreme. Dar înainte de a pleca mai are de rezolvat o chestiune... Îngîndurat se îndreaptă spre birouri...

— V-a căutat la telefon Ministerul și soția — îl vestește secretara.

— Mulțumesc... Dar tovarășul Nan Stelian, strungarul, nu m-a căutat? Poștește-l, te rog înăuntru.

Nan intră sfios, stringîndu-și șapca în mîna.

— Ia loc, tovarășe Stelian... Ce-ți fac copiii, nevasta?

— Mulțumesc...

Inginerul-șef îl privește în tăcere. Apoi, nu se mai poate stăpîni:

— Bine, măi tovarășe Nan, nu-i păcat de matală? Muncitor așa bun, să bei pînă nu mai știi de nimic... Să nu vii la lucru, să întîrzie o secție întreagă din cauza dumitale...?

Sună telefonul... E soția inginerului-șef...

— Da, draga mea, eu sînt... În zece minute am plecat spre casă... Vin ca gîndul... Nu... acum mi-e imposibil... În momentul ăsta am o treabă foarte importantă pentru întreprindere... La revedere...

Nan zîmbește stînjinit și totuși puțin în zeflema... Ce bazaconie... Stă de vorbă cu el și zice că are o treabă foarte importantă pentru întreprindere... Dar uite, inginerul-șef i-a și prins zîmbetul... Și auzi-l:

— Greșești că te îndoiești de spusel mele, tovarășe Nan. Discuția noastră de acum e foarte importantă pentru întreprindere... Foarte importantă...

PATRU LUCRĂRI DIN PICTURA ROMÎNEASCĂ CONTEMPORANĂ

Cele patru picturi pe care le reproducem alăturat au putut fi văzute, pe rînd, în Expozițiile Anuale de Stat de arte plastice, începînd încă din 1950. La doi ani după ce expoziția „Flacăra“ anunțase tendințele artiștilor noștri spre o artă lecută de tarele formalismului, inspirată din via actualitate, pe panourile primei Expoziții Anuale de Stat — deschisă în 1950 în sălile Palatului Republicii — a putut fi văzută compoziția lui Ștefan Szönyi intitulată „Tipografie ilegală“. Alegîndu-și ca temă lupta ilegală a comuniștilor, și oprindu-se asupra unui aspect semnificativ al acestei lupte — tipărirea presei comuniste în condițiile ilegalității — pictorul a creat o lucrare intens dramatică și plină de veridicitate. Atitudinile citorva personaje — cum ar fi femeia care citește articolul peste umărul tovarășului de luptă — mai au încă ceva teatral, declamator, iar lumina sumbră în care e scaldat tabloul amintește de unele procedee formaliste. Dar acestea nu scad valoarea tabloului, care rămîne una dintre primele lucrări reușite ale picturii noastre compoziționale cu tematică nouă.

Doi ani mai tîrziu, tînrul pictor Gheorghe Șaru expunea la Expoziția Anuală o altă lucrare ce releva trăsăturile comunismului, de astă dată întruchipat într-unul din conducătorii din trecut ai Partidului: Ilie Pintilie. Însăși alăturarea acestor două tablouri cu tematică asemănătoare permite sevizarea evidentelor progrese înregistrate de pictorii noștri în rîstimpul acestor doi ani: e un drum lung de la expresiile nefirești și mișcărilor cam forțate pe care Szönyi le imprimase personajelor sale, la adîncă înțelegere și redare a chipului conducătorului comunist, care, întemnițat la Doftana, citește cu înfrîngere, în întunericul celulei, pagini din Istoria P. C. U. S.,

scrise mărunt pe foia de țigară, sorbind din ele forte noi.

Aceeași expoziție aducea și lucrarea lui Ștefan Barabas, „Înscriere la o școală medie de artă“, ce surprindea un aspect semnificativ al noilor noastre realități: largile posibilități de dezvoltare artistică oferite azi tinerelor talente provenite din mijlocul poporului. Dragostea pictorului — el însuși profesor la Școala medie de artă din Tg. Mureș — pentru elevii săi, se reflectă în căldura și finul simț psihologic cu care el a conturat chipurile puțin sfioase dar încrezătoare ale elevilor ce vin să se înscrie la școală.

Profesorul, și el tînr, privește cu atenție lucrarea de probă adusă de una dintre eleve și în expresia lui deslușești interesul viu și grija cu care noile cadre didactice răspund misiunii lor, simțul de răspundere pe care îl au față de educația acestor viitori artiști ai țării noastre.

În sfîrșit, expoziția de la sfîrșitul anului trecut ne aducea, prin penelul talentatului pictor Iosif Bene, imaginea plină de autenticitate a unei familii de țărani muncitori, aparținînd minorității maghiare, care se înscrie într-o gospodărie colectivă. Venind la sediul colectivei cu cîteva din bunurile de preț ale gospodăriei sale, întîmpinat cu inima deschisă și mîna întinsă de cei care au înțeles înaintea lui avantajele înscrierii în G.A.C., țăranul lui Bene poartă imprimată pe figura lui încrederea deplină în viitorul său, în justetea drumului pe care l-a ales.

Plecînd de la cunoașterea adîncită a situației și oamenilor pe care-i înfățișează — fapt care se remarcă în expresivitatea și individualizarea veridică a personajelor tabloului — Iosif Bene a îmbogățit pictura noastră compozițională cu o lucrare valoroasă atît ca tematică, cît și ca realizare artistică.

DECENIUL INNOITOR

Pe pământul străvechi al țării skiptarilor—acolo unde în urmă cu cinci veacuri, înfruntând hoardele cotropitorilor turci, oștenii viteji ai eroului Scanderbeg își vărsau sîngele pentru a deschide, cu paloșul în mînă, drumul spre libertate și lumină—pulsează azi viața nouă, viața cea adevărată.

Visul de milenii al albanezilor patrioți și-a găsit marea împlinire acum zece ani, la 29 Noiembrie 1944, cînd în urma loviturilor năprasnice date de glorioasa Armată Sovietică diviziilor fasciste, poporul albanez, condus de Partidul Comunist, a izbucit să izgonească din țară pe ocupanți, începînd să-și construiască o viață nouă, fără moșieri și capitaliști.

Iar acum, munții și văile, orașele și satele Albaniei răsună de cîntecele bucuriei. La a zecea aniversare a eliberării, constructorii socialismului din Albania își trec în revistă succesele obținute sub conducerea partidului și cu ajutorul frățesc al mării Uniuni Sovietice.

Străvechea țară de păstori și plugari se transformă ca prin minune într-o țară cu industrie și agricultură înfloritoare. În locul celor câteva fabricuțe și exploatari miniere primitive din trecut, R.P. Albania se mîndrește azi cu zeci de mari întreprinderi construite în acest deceniu luminos. Iată, bunăoară, combinatul textil „Stalin”, fabrica de zahăr „8 Noiembrie”, hidrocentrala „Lenin”, uzina mecanică „Enver Hodja”, fabricile de egranare a bumbacului și decorticare a orezului, combinatul forestier „Najo Spiro”, fabrica de prelucrare a tutunului și multe altele. Îndeplinind cu succes sarcinile celui de-al 4-lea an al cincinalului, muncitorii și tehnicienii albanezi, folosind experiența și ajutorul sovietic, construiesc noi obiective ca hidrocentrala „Enver Hodja”, rafinăria de petrol, fabricile de ciment, conserve etc. Acest avînt al muncii constructive explică de altfel și faptul

că producția industrială globală a crescut în asemenea măsură, încît la capătul acestui an, ea va fi cu 11,4 la sută mai mare decît cea dinaintea de război.

Succesele în agricultură se caracterizează prin creșterea masivă a suprafețelor însămînțate și prin recolte tot mai bogate. În raport cu anul 1938, suprafața însămînțată a crescut în anul acesta cu 169,7 la sută, iar suprafața de pămînt irigată cu 247,4 la sută.

Bunăstarea în plină creștere a poporului albanez este oglindită în sporirea masivă a producției bunurilor de consum popular.

Revoluția culturală a făcut de asemenea pași uriași în anii puterii populare. Cine nu știe că, încă în urmă cu un deceniu, peste opt zecimi din populația Albaniei era analfabetă! Lumina adusă de regimul democrat-popular este pe cale să stîrpească din rădăcini și plaga seculară a neștiinței de carte. În 1938 existau în țară doar 643 școli elementare cu 52.000 elevi. Astăzi aproape 150.000 de copii albanezi învață în cele 2140 școli elementare existente. Acolo unde nu exista nici o universitate, funcționează azi șase instituții de învățămînt superior. Acestea sînt doar cîteva aspecte ale vieții noi a poporului albanez.

Se schimbă înfățișarea țării, se transformă oamenii; noul înainteaază viguros. Și în pas cu el pășesc constructorii socialismului din Albania. Stăpînul de veacuri al țării munților sfîncos și skiptarul, se deprinde cu viața cea nouă, dăătoare de fîrie și nădejde. Despre această transformare a omului albanez, trezit la viața liberă și fericită, vorbesc cele două povestiri și fotografiile din Albania populară, pe care le publicăm în aceste pagini închinăte celor de a zecea aniversări a eliberării Albaniei de sub ocupația fascistă și de sub jugul feudal-capitalist.

Povestiri albaneze

de Gheorghî GULIA

Ilustrații de O. VEREISKI

RAZBUNATORUL

Soarele e deasupra capului. Pămîntul, crăpat de căldură, s-a fărîmîțat ca nisipul. La stînga și la dreapta, munți pleșuvi cu imense blocuri pietroase. Iar piatra, sub soarele de august, arde ca jericul.

Aghim Petrêla își umezi buzele uscate. Își sprijină fața nerasă de patul puștii și închise ne jumătate ochiul stîng... Capul lui Barviul Lëși apărî în cătarea triumphiulară a puștii. Pe cît se pare, însă, Barviul nu se putea hotărî. Capul său dispărî: Barviul se aplecă spre lădița verde și scoase din ea un tub. „Stai tu, drace!” — șopti Aghim. Se așeză mai bine lîngă piatră. Fața-i smeadă era încordată, buzele strînse.

Să tot aibă patruzeci de ani, Aghim; dar pare mai bătrîn. Barviul e mult mai tînăr. Nu are mai mult ca 25 de ani. Acum patru ani plecaseră să învețe. Și iată-l acum aici, la cincizeci de pași. De data aceasta nu-i mai scapă!

Și iar ochi spre fața slabă și transpirată a lui Barviul. Poemne că-i greu la soare... Dar ce face, oare, Barviul?...

Aghim lăsă arma și se uită la dușmanul său. Barviul își potrivea în acest timp tubul la trepid și privea atent prin el. Încotro, oare, se uită? Spre casa lui Aghim? Ce vrea el să vadă prin acel tub?...

Aghim simți un nod în gît și ochi din nou. Mărul lui Adam i se reliefa urt... Tocmai acum se nimeri ca o viespe să i se așeze chiar pe nas. Aghim o alungă...

Dar ce face Barviul? Poate că Barviul își pîndește dușmanii — pe cei din neamul lui Petrêla: pe frații lui Aghim, pe unchiul său sau poate chiar pe Aghim. Pe tatăl lui Aghim, acești blestemați de Lëși l-au omorît demult. E adevărat că i-au plătit-o ei cu vîrf și îndesat. Și o să le-o mai plătească! În curînd va simți Barviul Lëși ce înseamnă o adevărată hacmarie...¹⁾

Originea dușmăniei sîngeroase se pierde în bezna zecilor de ani de cînd neamul Petrêla și neamul Lëși sînt dușmani neîmpăcați.

Și acest lucru e de ajuns... Adevărat, acum Albania nu este cea de mai înainte — dacă s-ar răzbuna, ar trebui să răspundă în fața legilor... „Dar legea-i lege, iar răzbuarea-i răzbuarea” — gîndește Aghim.

Aghim își amintește bine cînd i-au omorît tatăl. Tabloul îi stă încă viu în față... Pășea alături de tatăl său. Un ucigaș din neamul Lëși îi pîndi și-l lovi pe bătrînul Petrêla drept în inimă. Dar ucigașul nu triumfă mult timp: într-o zi, aplecîndu-se peste un izvo de munte, el se prăbuși fără suflare. Nu, glontul neamului Petrêla nu și-a greșit ținta!...

Barviul parcă întorsese tubul înspre piatra în dosul căreia se ascundea Aghim. Aghim se culcă grăbit la pămînt. Pămîntul era uscat ca praful, atît de uscat, că nici culoare nu mai avea; era cenușiu și fără un fir de iarbă.

¹⁾ Hacmarie = răzbuarea. Precum se știe, tradiția răzbuării, păstrată din întunecatele secole de stăpînire medievală, era foarte puternică în Albania din trecut. Adesea, familii întregi își transmiteau din generație în generație ura uneia față de cealaltă și dorința de răzbuarea (N.R.).

Iată că Barviul se întoarse pe neașteptate cu spatele. Aghim își spuse: „Nu, nu are revolver”. Și din nou ținti între omoplați. Dar Lëși se tot învîrtea pe lîngă trepidul cu tub...

Pe Aghim îl rodea curiozitatea. Tare ar fi dorit să știe ce vrea să facă acest Lëși...

„Trăiești în munți — se gîndi Aghim — dar lumina lui Dumnezeu nu o vezi. Trebuie să pleci din țară ca să vezi lumea! Se spune că aproape de Tirana se află Durres și că la Durres e o mare de apă. Ce bine ar fi să atingi măcar cu degetul marea!”

Aghim se uită în jur: nu se vedea suflet de om, deci totul se va termina fără martori...

Dar Barviul sta tot nemișcat, privind prin tub. Ah, iată! Nu departe a înfipt în pămînt un băț vîrgat. Într-acolo se uită acum Barviul. Cum de n-a văzut Aghim pînă acum acest băț? Ce-o fi cu el?

Se cunoaște că Aghim nu s-a uitat niciodată într-o carte; altfel poate că ar fi înțeles ce fel de tub are blestematul de Lési... Ei, dar la toamnă Aghim se va înscrie la cursuri și va învăța carte. Acum nu e greu nici asta...

„Ei, la dracul acum cu învățătura! Trebuie să trag — și să se termine...”

Dar Lési tot scrie ceva într-un caiet. Ar fi bine de știut: ce vrea?...
Și Aghim se hotără: va lăsa arma în dosul pietrei și se va apropia de Barviul, ca și cum n-ar fi nimic.

...Barviul nu-l recunosc la început pe Aghim. Apoi, însă, își dă seama cine e și i se adresează vesel:
— A, tu ești, Aghim? Te salut!
— Sănătate — răspunse încet Aghim.
— Iată că ne-a venit și nouă rîndul! spuse Barviul.

Aghim înțelegea în felul său aceste cuvinte. Barviul își șterse sudoarea de pe frunte și însemnă ceva în caiet.
— Cred și eu că v-a venit rîndul!... Glasul lui Aghim sună stins, dușmănos, ca de sub pămînt.

Barviul nu-i observă dușmănia în glas.
— Ascultă, Aghim — spuse el — îmi faci un mic serviciu?
— Anume?
— Ajutoarele mele întîrzie...
— Și? Și?...
— Vrei să-mi ții cremaliera — acolo unde e cîrligul?

— Pentru ce?

— Vezi, Aghim, noi facem aici un canal. El va trece pe lingă pămîntul tău. De aceea am spus: iată că a venit rîndul și pentru satul nostru. Vei avea apă destulă, chiar să te scalzi în ea!

— Apă?

— Da, apă.

— Apă? — întrebă încă o dată Aghim.

— Canalul va fi plin cu apă — continuă Barviul, fixîndu-i locul unde să stea cu cremaliera.

— Dar tu ce ești? Unde ai învățat?

— Sînt inginer, Aghim, inginer de canale. Doar știi și tu că am fost la Moscova. Acolo am învățat...

Aghim se apropie de el.

— Apă...? Nu glumești? — spuse el, răgușit probabil de sete.

Barviul și Aghim stau acum față în față. Nu, Barviul nu glumește. Acești Lési nu glumesc niciodată.

Aghim tăcu, se uită pe sub sprîncene la Barviul. Și apoi, fără să spună un cuvînt, luă cremaliera și se așeză în fața tubului. De dragul apei ar fi fost în stare să stea sub soare o zi, și două, și trei...

„Oare, într-adevăr, va fi apă? Probabil va fi. Odată ce o spune Lési — înseamnă că va fi. Neamul lor s-a ținut totdeauna de cuvînt...”

Și zîmbește, privind cît de caraghios se uită Barviul, prin tub, direct la cremaliera pe care el, Aghim Petrela, o ține strîns în mână...

Bedri se gîndi ce și cum va spune nevesti-si și copiilor.

Cînd vor afla de ce a roșit Bedri Cocalari la sfat, desigur că se vor mira...

Iată cum a fost:

Bedri sosise la sfat. Il primise chiar președintele Djavid Saco. Erau de față Zarica Tassie și cîțiva necunoscuți.

Djavid spuse:

— Stai jos, tovarășe Bedri.

— Mulțumesc, stau în picioare.

— Prea modest — zise rîzînd Djavid, și-l invită din nou: stai jos, te rog.

Toți se uitau la el. Lui Bedri i se părea că-l privesc de un ceas. În cele din urmă, Djavid întrerupse tăcerea:

— Noi am avut o părere bună despre d-ta, tovarășe Bedri. Nu-i așa?

Zarica interveni:

— Și încă cum! Bedri, partizan renumit, Bedri, muncitor minunat. Ce mai! Despre asemenea oameni se spune: puternic și curat ca piatra de munte.

Bedri era stînjinit de atîtea laude. Dar cum era om cu mintea limpede, se gîndi: „Ce urmează, oare?”

Ei continuară:

— Tovarășe Bedri, noi te-am socotit ca un sprijin al nostru și dumneata ce-ai făcut?

Bedri scoase pipa.

— Ai căpătat cărămizi? întrebă Djavid.

— Am căpătat — răspunse Bedri nedumerit.

— Dar chereștea?

— Și chereștea.

— Ți-ai făcut casă?

— Mi-am făcut.

— Sînt multe case de zid în satul nostru?

— Nu, abia acum încep să se construiască.

— Înseamnă că ai dat exemplu celorlalți.

Dar în ce fel?

— Nu știu — zise Bedri.

— Dar noi știm: un exemplu foarte rău!

De ce ai făcut casa fără coș?

Bedri se ridică încet de pe scaun.

— Cum ai spus? — zise el încet.

— Întreb de ce ți-ai făcut casa fără coș?

Bedri tăcea, întocmai ca un școlar vinovat.

— Din obișnuință? — întrebă președintele.

Dar acesta e un obicei de șerb și tu ești acum om liber.

Bedri scoase șapca, își trecu degetele prin păr și roși; fruntea și bărbia i se acoperiră de sudoare.

— Toată viața am construit fără coșuri — își recunosc el vina.

— Recunoaște că e o prostie să ridici o casă fără coșuri!

— Ne-am obișnuit...

— Dar astăzi e o prostie!

— Adevărat, zise el, roșu de rușine.

Djavid zîmbi:

— Trebuie să ne construim casele după toate regulile omenești!

Era o adevărată dojană. Și Cocalari trebui să-și dea cuvîntul:

— Voi face un coș... înalt... alb...

Apoi îl lăsară, cum s-ar zice, în pace...

Și Bedri Cocalari porni în umbra măslinilor, cu pași ușori, spunîndu-și:

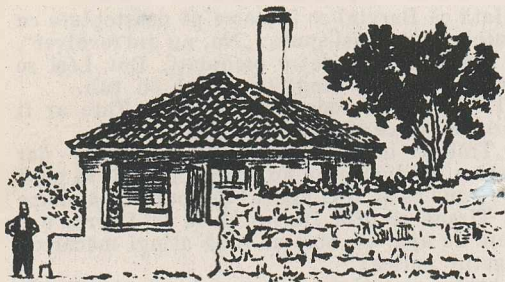
„Iată, Bedri, o neplăcere plăcută!...

Ce mai poate să spună Bedri din Miuzeké?

O ÎNTÎMPLARE LA MIUZEKÉ

Valea Miuzeké e cea mai rodnică din Albania. Pămînt ca aici, mai rar. Și dacă mai ținem seamă că nu demult s-a adus încoace apă pentru irigarea cîmpului, atunci tabloul se schimbă cu totul. „Aproape un paradis” — spun țărani, glumind.

Dar ce este un paradis fără o casă bună? Și Bedri Cocalari hotără să-și clădească o casă.

Înainte, aceasta se făcea foarte ușor: cîteva vreascuri, puțină humă — și coliba împletită era gata. Aprinde un foc în mijlocul casei — și trăiește! Iar dacă stăpînul dădea pămîntul altui țaran, îți desfăceai coliba, o încărcai pe măgar, și-ți căutai alt loc și alt stăpîn. Iată de ce aceste colibe nu aveau niciodată coș: dreptul de a-ți face o sobă și un coș aparținea numai proprietarului de pămînt.

E ușor să-ți închipui viața într-o asemenea locuință sărăcăcioasă: întotdeauna plină de fum, vara mai cald decît în bucătăria unui mare bei, iarna atît de rece, că îți clănțneau dinții...

Acum, e cu totul altceva! Bedri a căpătat cărămizi și și-a clădit o casă ca lumea: cu pereți groși, cu ferestre mari, cu acoperișul din oțel.

Bedri se mută în casa cea nouă și sărbători acest eveniment, cînd deodată...

Pe scurt, Bedri fu chemat la sfatul popular. Dar nu la cel din sat, ci direct la raion.

Președintele sfatului popular din sat, care-i înmîna mandatul, se uită cu emoție la el și-i spuse:

— Așadar, te cheamă... Dar ce poate să fie?

— Ei, ce să fie! E sfatul nostru, și-și cheamă oamenii!

— Nu e vorba de asta, Bedri... Ce s-a întîmplat cu casa ta?

— Care casă?

— Cea nouă, probabil... Președintele tăcu o clipă și adăugă: dar poate cu cea veche. E ceva în legătură cu casa...

— Nu înțeleg nimic!

Bedri își aprinse o țigară. Ținu chibritul aprins în mînă, pînă ce-și arse degetele...

Soarele coborîse spre apus. În depărtare, ca după niște perdele de muselină, se vedea muntele Tomori. Nori mici erau strînși în jurul vîrfului. Tomori, care pare întotdeauna puțin gînditor, acum îi apărui lui Bedri Cocalari chiar trist.

Spusele președintelui l-au tulburat. Își îndreptă șapca albă de piele pe cap, mai bine zis o dădu într-o parte, și zise:

— Și... și... am să mă duc la sfat — acolo o să văd.

Bedri se găti cu șalvari noi, cămașă de mătase și bundiță. În gură ținea o pipă pictată în culori vii.

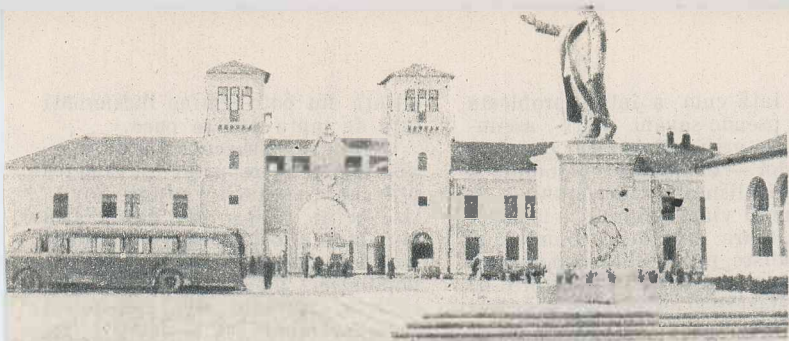
Dar la sfat lucrurile luară o întorsătură neașteptată. Bedri fu aspru muștrat și roși chiar de rușine...

Apoi, pe cînd se întorcea acasă prin livada de măslini, se gîndea:

„De o mie de ani stă această pădure. De o mie de ani cresc aici măslini. Multe s-au întîmplat în acest timp. Măslinii ăștia au văzut sîngele strămoșilor noștri... Poate sub frunzele lor s-a odihnit eroul Scanderbeg, care s-a luptat cu Turcii. Acești pomi au văzut cum, înainte cu ani, beii ucideau pe frații noștri... Într-un cuvînt, au văzut multe. Dar așa ceva, ca acum la sfat, nu s-a mai văzut.”

Paralel cu realizarea marilor obiective industriale și agricole, în R. P. Albania se înfăptuiește un vast program de construcții edilitare. Orașe și sate întregi sînt reconstruite și în fiecare an se ridică zeci și sute de clădiri noi de locuit. Numai volumul construcțiilor de locuit va fi în acest an cu aproximativ 50 la sută mai mare decît volumul tuturor construcțiilor realizate în 1938 pe teritoriul Albaniei. În fotografie: se construiește un nou cartier de blocuri muncitorești la Tirana.

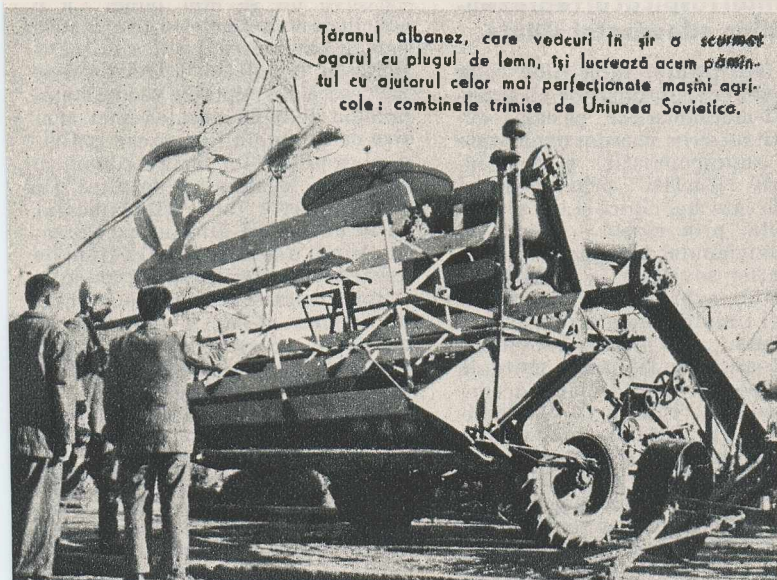
Piața de la intrarea în combinatul textil „Stalin”, cea mai mare și mai modernă întreprindere textilă din R.P. Albania.

Unul din oamenii noi ai Albaniei libere: Bardhok Buracu, muncitor fruntaș în minele de aramă de la Buhic.

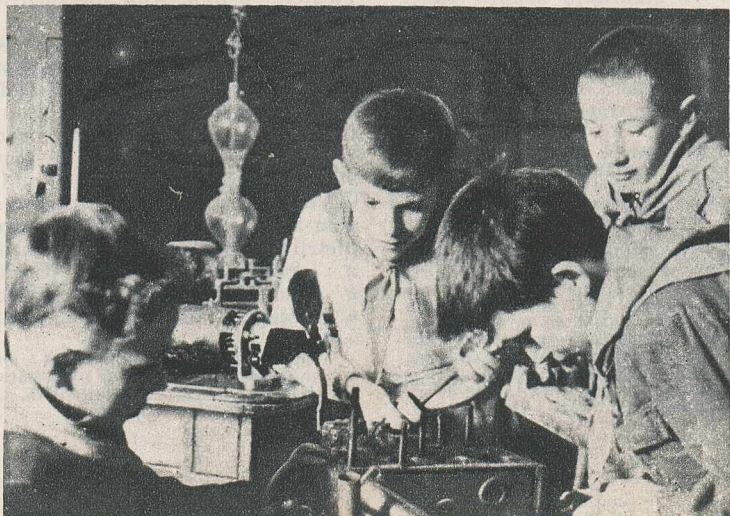

Rod al revoluției culturale, studioul cinematografic „Albania Nouă” este mândria întregului popor. În fotografie: intrarea în studio

Țăranul albanez, care vedea în șir a scurmat ogorul cu plugul de lemn, își lucrează acum pământul cu ajutorul celor mai perfecționate mașini agricole: combinele trimise de Uniunea Sovietică.

În urmă cu cinci secole, copiii albanezi erau smulși de cotorpitorii turci de la câminul părintesc și crescuți pentru a deveni ieniceri sângeroși. În Albania populară, copiii sînt înconjurați de grija întregului popor și se bucură de o viață cum nici n-au vădat-o. În fotografie: pionieri albanezi la cercul de mecanică al unei Case a Pionierilor.

PENTRU SAU IMPOTRIVA VIETII?

de prof. dr. I. BOGDAN,
locuitor al ministrului Sănătății

Nu de mult a avut loc la Roma, în Palatul Consiliului Economic și Social al O. N. U., Congresul Mondial al Populației, convocat de către Secretariatul General al Organizației Națiunilor Unite. Cu acest prilej, s-au adunat 700 de experți — economiști, demografi, statisticieni, biologi, medici, juriști, sociologi, pedagogi, psihologi — din peste 70 țări, pentru a examina în comun diferite probleme privind popoarele lumii din punct de vedere demografic, economic, social etc. Acest eveniment a stîrnit nu numai interesul oamenilor de știință, ci și al opiniei publice mondiale, al unor largi pătri ale populației globului — muncitori, țărani, intelectuali. Era și firesc să fi fost așa; reuniunea internațională avea menirea să dezbătă probleme de cea mai mare însemnătate legate de prezentul și viitorul lor și al copiilor lor.

Dar Congresul, în cea mai mare parte a sa, n-a fost pătruns — așa cum era firesc, avînd în vedere problemele sale — de dorința de a contribui la asigurarea dezvoltării și înfloririi popoarelor, de spiritul colaborării lor pașnice, în vederea propagării. Această realitate tristă s-a făcut resimțită dintru bun început. Chiar în primul document difuzat în sala Congresului — a acelui congres care cel puțin teoretic a fost convocat în scopul dezbaterii problemelor legate de dezvoltarea pașnică a oamenilor de pe întreg globul — era pus la loc de frunte portretul unuia dintre cei mai îndrăgii dușmani ai omului — al preotului și moșierului englez Thomas Robert Malthus, inventatorul inexistentei „legi a suprapopulației absolute”¹⁾.

¹⁾ După această „lege”, creșterea populației ar avea loc, chipurile, în progresie geometrică (1, 2, 4, 8, 16), în timp ce mijloacele de existență numai în progresie aritmetică (1, 2, 3, 4, 5). Potrivit acestei pretinse „legi naturale vesnice”, Malthus încerca să explice că adîncirea mizeriei maselor muncitoare este inevitabilă, datorîndu-se „înmulțirii exagerate” a populației (nota redacției).

Atît programul Congresului, cît și cuvîntul de deschidere au dezvăluit imediat intenția clară a organizatorilor lui. Încă de la bun început, președintele sesiunii, dl. Hersch Leebmann (Elveția) a declarat:

„Marea problemă care obsedează azi mințile, în special ale oamenilor politici..., este aceea a creșterii extrem de rapide a populației țărilor cu o slabă dezvoltare economică, mai ales a țărilor asiatice. Într-adevăr, țările cu o slabă dezvoltare din Asia, cu un miliard de locuitori sau chiar mai mult, cu o natalitate luxuriantă, necunoscută de secole în occident, vin din ce în ce mai mult în contact cu civilizația..., inclusiv cu progresele medicinei și ale igienei, care reduc considerabil mortalitatea lor; creșterea lor naturală se accelerează și se intensifică în proporții nemaivăzute, amenințînd să zădărnicească eforturile depuse de guvernele lor pentru a ușura mizeria...”

La fel de „grijulii” ca și dl. Leebmann, față de soarta tristă a maselor muncitoare din țările capitaliste, încercînd „să explice” la fel, prin aceeași „teorie a supra-populației absolute”, mizeria în care se zbat acestea, și dînd aceleași „soluții” de rezolvare a problemei — reprezentanții „științei” din diferite țări supuse dolarului și-au împropșat tot timpul, în sala Congresului, veninul împotriva umanității, au difuzat teorii plătite, cu privire la „inevitabilitatea” dezlănțuirii războiului.

„Teorii” și „soluții”

Reluînd „teoriile” lui Vogt, Huxley și ale altora și, în primul rînd, teoriile originale ale lui Malthus — „venerabilul” patron al Congresului — neo-malthusianistii, prezenți în mare număr, au repetat la infinit de pe tribuna Congresului aceeași teorie: „Lumea este suprapopulată! Populația globului se înmulțește prea repede, în timp ce mijloacele de subzistență scad

Çițiva delegați pe scările străvechiului Capitoliu, după deschiderea Congresului: acad. I. U. Pisarev, conducătorul delegației sovietice (primul din stînga); Riabușkin, membru al delegației sovietice (mijloc jos); prof. dr. I. Bogdan, conducătorul delegației R. P. R. (mijloc sus) și Emil Mesaros, membru al delegației R. P. R. (dreapta).

mereu". Față cu această pretinsă situație, „soluțiile” erau debitate cu un cinism, justificat numai de dolarul cu care erau plătite. Din fiecare cuvînt al lor se înțelegea că războiul este necesar, inevitabil, pentru desconggestionarea globului... Ca pînă la izbucnirea războiului atomic și bacteriologic populația globului trebuie redusă prin... lichidarea măsurilor sanitare și anti-epidemice, prin sterilizarea oamenilor nevoiași și instituirea unor restricții asupra căsătoriei lor etc.

Întă-l, bunăoară, pe dl. Vincent, coautorul cărții editate în 1951 la Paris și senzațional intitulată: „Nu sîntem noi oare prea mulți?”, sau pe pseudo-savantul reacționar american R. Cook. El a arătat la Congres că înmulțirea oamenilor „în lumea de azi” e cea mai mare nenorocire și, cu aerul celei mai bune-credințe bazate, chipurile, pe „riguroase cercetări științifice”, au lansat lozincă: „produceți mai mult, înmulțiți-vă mai puțin, deoarece hrana este insuficientă pentru toată familia”. Este evident că această lozincă era adresată nu stăpînitorilor de monopoli — așa-numiți de ei „oameni scumpi” — ci „oamenilor ieftini” și „deprisos” — termeni prin care-i desemnau pe oamenii muncii.

Printre cele peste 400 de comunicări prezentate la Congres, teoriile reacționare — variate în formă dar identice în conținut — au fost multe ca ciupercile după ploaie și, în totalitatea lor, au reeditat teoria lui Malthus, despre care Engels spunea că e „cea mai mîrșavă declarație de război împotriva proletariatului, din partea burgheziei”. Un „teoretician” și-a exprimat părerea de rău pentru faptul că omul a învins „cu ajutorul sulfamidului și penicilinei ultimii bacili”; altul a dat o „alarmă” disperată:

„Pe globul pămîntesc nu există hrană suficientă pentru toți. De aceea 1,5 miliarde de oameni capătă mai puțină hrană decît le este necesar pentru organism”. Prin această afirmație, vorbitorul a confirmat fără să vrea adevărata situație a maselor muncitoare din țările capitaliste, care se zbat în mizerie—desigur nu din cauza „surplusului de guri”, ci din pricina putreziciunii sistemului capitalist.

Despre situația grea a popoarelor din țările coloniale și dependente, a vorbit printre alții și pseudo-savantul din India, dr. C. Chandrasekhar, care, acum cîțiva ani, a stîrnit senzații cu cartea sa „Problemele demografice în India și Pakistan” (Paris 1950). El a arătat că în India mor anual peste 10 milioane de oameni și că 40 dintr-o sută de copii nu ating vîrsta de 5 ani.

În loc însă să tragă concluzii asupra mizeriei nemaivăzute în care colonialiștii englezi au dus India, asupra faptului că datorită urmărilor îndelungate și sălbăticei exploatare coloniale mor prin înaniție sute de milioane de hinduși — dl. Chandrasekhar a început să-și descarcă mînia asupra popoarelor Indiei care, chipurile, s-ar înmulți „prea repede”. La finele dizertației el a propus micșorarea nașterilor în această țară, printr-o largă sterilizare aplicată păturilor sărace, aprobînd în acest fel teoria cologului său Pendell, (S.U.A.), potrivit căreia „hindusul este bun numai atunci cînd e mort”.

Asupra situației din India a mai luat cuvîntul și alt înrăit neo-malthusianist, Robert Cook, acărui cartă „Fecunditatea umană — o dilemă actuală”, apărută în 1951 la New-York, e un model tipic de orientare reacționară. El a căutat să „demonstreze” că, apărînd India, colonialiștii englezi ar fi adus, chipurile, acolo pacea, cultura și bunăstarea. Cook a fost însă nevoit să recunoască faptul că între anii 1875 și 1900 au murit de foame în această țară, aproximativ 24 milioane de oameni, și numai în 1945 au pierit prin inaniție 5 milioane indieni și că alte zeci de milioane mor în urma diferitelor epidemii. Care a fost concluzia d-lui Cook, față de această situație? Ei bine, el și-a exprimat regretul în legătură cu... insuficienta mortalitate din India! Pseudo-savantul a arătat că lumea trece printr-o criză și e amenințată de un mare pericol. Oare ce fel de pericol? Și-ar pune oricine întrebarea. Pericolul noului război pe care-l pregătesc cucerurile agresive din S. U. A.? În fața unei asemenea întrebări, firești, Cook a „demonstrat” că „pericolul” îl constituie nelimitata fecunditate a oamenilor, în raport cu faptul că terenurile agricole și mijloacele de existență sînt limi-

tate. Iată cum a întors problema acest pseudo-savant plătît, ascunzînd cu grijă adevărata cauză a mizeriei — exploatarea colonială și a capitalismului autohton — și atribuind viața chinuită a maselor muncitoare din țările coloniale și capitaliste, pretensei suprapopulații absolute și pretensei imposibilități a satisfacerii ei cu mijloacele de trai existente.

Falsa teorie cu privire la lipsa de produse pe pămînt, în comparație cu numărul populației, a fost reluată și dezbătută de mulți „teoreticieni” demografi. În cadrul sesiunilor prezidate de I.A. Bóók (Suedia), S. Penrose (Anglia), M.C. Stern (S.U.A.), s-a văzut clar că, în această privință, cei mai activi complici ai malthusianștilor sînt weissmanist-morganisti, care resping posibilitatea transformării naturii, — a plantelor și a animalelor — în scopul mării producției agricole și zootehnice, pentru sporirea hranei populației. Prin aceasta ei au încercat să „confirme” teoria malthusianștilor cu privire la limitarea, cu neputință de învins, a mijloacelor de producție. În cadrul referatelor pe care le-au prezentat pe rînd, ei au fost însă nevoiți să arate adevăratele motive pentru care în țările capitaliste scade vertiginos recolta de cereale și tehnica agriculturii și care se leagă de distrugerea sistemelor de irigare și de ameliorare, create anterior (ca în India, Africa de Sud, Egipt etc.), precum și de alte distrugerii și degradări, proprii modului de producție capitalist.

Cuvîntul răsplat al reprezentanților adevăratei științe.

În fața tuturor rătăcirilor voite ale neo-malthusianștilor și weissmanist-morganistiilor, pe calea explicării mizeriei maselor exploatare prin „suprapopulație” și a „soluționării situației” prin restricții care de care mai cinice și, în ultimă instanță, prin război — răspunsul academicianului I.U. Pisarev, șeful delegației sovietice la Congres, a constituit expresia hotărîită a atitudinii Uniunii Sovietice în această problemă, „... În ideologia sovietică referitoare la colaborarea mutuală dintre popoare — a declarat academicianul I.U. Pisarev — predomină ideologia păcii dintre popoare. Noi sperăm că acest Congres va contribui la cauza întăririi relațiilor prietenești dintre popoare, la cauza întăririi păcii și securității”. Cuvintele sale și ale celorlalți reprezentanți ai țării constructoare a comunismului au fost primite cu căldură de oamenii de știință progresiști aflați la Congres. Nimeni nu a putut nega că perspectivele și caracterul dinamice²⁾ populației sînt strîns legate de problema păcii și securității popoarelor, pe bunul motiv că siguranța asupra vieții sau, dimpotrivă, amenințarea războiului, determină rezultate diferite asupra mișcării populației. Avînd în vedere această realitate, o seamă de experți au arătat că oamenii de

²⁾ În demografie, prin termenul de „dinamică a populației” se înțeleg: mișcarea naturală a populației și mișcarea ei migratorie. Mișcarea naturală este determinată de decese și nașteri care provoacă deplasări în numărul populației și în grupele sale de vîrstă. Mișcarea migratorie este, la rîndul său, de două feluri: internă și internațională. Mișcarea migratorie internă este determinată de deplasările populației de la un oraș la altul, de la o regiune la alta, sau din mediul rural în mediul urban. Cea internațională e determinată de deplasările dintr-o țară într-alta sau de pe un continent pe altul (nota redacției).

știință nu pot rămîne indiferenți față de lupta pentru pace.

Cel mai mare succes al teoriei marxist-leniniste, repurtat la Congres prin reprezentanții Uniunii Sovietice și ai țărilor de democrație populară, a fost acela că a explicat strălucit particularitățile mișcării populației, plecînd de la caracteristicile speciale ale sistemului social-economic al societății. Reprezentanții țărilor lagărului păcii și socialismului au dovedit că fiecare sistem social are legile sale proprii referitoare la populație și că, prin urmare, nu există „legi universale supraistorice” cu privire la mișcarea acesteia, așa cum au căutat să demonstreze neo-malthusianștii. S-a arătat astfel că, în condițiile modului de producție capitalist, o anumită parte a populației devine sistematic relativ de prisos. Esența problemei nu constă în faptul că societatea nu asigură destule produse de consum sau că, capacitatea tuturor unităților de producție ar fi insuficientă. Explicația științifică constă în aceea că, drept urmare a modului de producție capitalist, o parte a puterii de muncă (și în consecință o parte și mai mare a populației) devine de prisos pentru scopurile producției. Aici zace rădăcina șomajului, boala cronică a capitalismului.

Delegații U.R.S.S. și ai țărilor democrat-populare au arătat în continuare că în societatea socialistă, unde scopul producției este satisfacerea maximă a nevoilor societății și nu obținerea de profituri maxime, chestiunea populației excesive nu se mai pune. Ca o concluzie a problemei ei au arătat că pentru explicarea justă a mișcării indicilor populației³⁾, trebuie să se pornească din punct de vedere metodologic de la necesitatea unei analize detaliate, în fiecare caz individual, a proceselor social-economice existente, legate unul de altul. De exemplu, este îndeobște cunoscut că în unele țări din Europa există, în ultimii o sută de ani, tendința de a se reduce nașterile. Reprezentanții științei marxist-leniniste au arătat la Congres că ar fi greșit să se considere această reducere ca o anumită necesitate naturală, condiționată de o aceeași lege. În fapt, condițiile nașterilor și deceselor în diferite grupuri sociale ale populației se dezvoltă diferit, în medii sociale și economice diferite, prin procese calitativ diferite, deși prezintă fluctuații cantitative similare. Deci nu se poate trage concluzia că în aceste țări, tendința de reducere a nașterilor este determinată în diferitele pătri sociale de aceeași cauză. Din nenorocire, însă, datele statistice pe care le posedă demografia țărilor capitaliste se referă la populație luată de-a valma, fără deosebire de stare socială — împiedicînd prin aceasta, descoperirea unor tendințe.

Dacă reprezentanții Uniunii Sovietice și ai țărilor democrat-populare au explicat astfel științific toate problemele legate de populație și dinamica ei, apoi avocații trustrilor monopoliste au făcut eforturi disperate pentru a emite diferite teorii aparent științifice — cum ar fi cea cu privire la legea piecii biologice a omului pe pămînt, a „eroziunii genetice” (Cook), a „potențialului biologic” (Vogt), a existenței oamenilor „scumpi

³⁾ Indicii mișcării populației sînt mării relative exprimate: natalitatea, mortalitatea, mortalitatea infantilă, căsătorile etc. (nota redacției)

și ieftini" — toate menite să sâdească în conștiința oamenilor muncii ideea falsă a „inferiorității și condamnării” lor, să le abată atenția de la adevăratele cauze ale mizeriei în care se zbat și să justifice politica imperialistă de expansiune și jaf. În fața tuturor acestor teorii dușmănoase, reprezentanții științei marxist-leniniste au dovedit în mod incontestabil inexistența „legii” născocite de Malthus și îmbrățișată din plin la Congres, demascând-o odată cu toate variantele ei moderne, ca pe o invenție dușmănoasă, menită să justifice „științific” pregătirea unui nou război și dorința imperialiștilor de a domina lumea. Citind din clasicii marxism-leninismului, ei au dovedit, îmbinând date teoretice cu date practice, că populația nu crește în progresie geometrică și nici mijloacele de consum nu cresc doar în progresie aritmetică; că forțele de producție create până acum de capitalism permit perfect obținerea mijloacelor de consum în cantitate suficientă pentru populație, dar că proprietatea privată asupra mijloacelor de producție, raporturile de producție capitaliste constituie adevăratul obstacol în calea realizării acestui lucru și, deci, ele generează mizeria oamenilor muncii din țările capitaliste. În continuare, reprezentanții adevăratei științe au arătat pe rând că în societatea capitalistă nu există o suprapopulație absolută (în realitate nașterile scad vertiginos), ci o suprapopulație relativă, determinată de anarhia din producție și de crizele economice și reprezentată prin milioanele de șomeri.

În felul acesta, demascarea științifică a neo-malthusianismului a arătat la Congres adevărata cale de eliberare a oamenilor muncii asupriți și condamnați la foame și mizerie de relațiile capitaliste de producție; această cale, departe de a fi războiul și distrugerea artificială a surplusului de populație, este, tocmai dimpotrivă, pacea, lichidarea sistemului capitalist, folosirea cuceririlor științei pentru binele și fericirea popoarelor.

Realități vii care zdrobesc teoria plătită

O nouă și puternică lovitură a primit-o obscurantismul neo-malthusianist prin demascarea de către reprezentanții lagărului socialismului a weissmanism-morganismului. În ciuda și spre furia neputincioasă a weissmanist-morganistilor care dominau numeric sala, delegația R.P.R. a argumentat științific, cu dovezile biologiei micurine, că oamenii pot deveni pe deplin stăpâni ai naturii și o pot dirija în interesul lor, că și în țările capitaliste oamenii ar fi în stare să mărească nelimitat cantitatea mijloacelor de existență, dacă barbaria capitalistă nu i-ar împiedica s-o facă. Delegația noastră a arătat apoi că în Uniunea Sovietică și în țările democrat-populare, unde popoarele au devenit stăpânele conștiinței ale naturii, sistemul economic contribuie la dezvoltarea nemărginită a forțelor de producție și în nici una din țările acestui lagăr nu pot și nu vor putea exista „oameni în plus”, deoarece fiecareia îi este asigurată o muncă creatoare, conform capacităților sale.

Diferiți membri ai delegației U.R.S.S. și țărilor de democrație populară au vorbit în fața Congresului despre imensele posibilități de dezvoltare a forțelor de pro-

ducție, pe care le oferă socialismul. Ei au arătat cum, pe baza puternicei dezvoltări a industriei în U.R.S.S., s-a dezvoltat agricultura, s-a ridicat gradul de fertilitate a solului, s-au extins terenurile de cultură — într-un cuvânt: s-au smuls pământului din ce în ce mai multe roade pentru hrana populației.

La noi, în țară, și pretutindeni în lume, oamenii muncii primesc cu nespuse bucurie vestea fiecărui nou succes dobândit de oamenii sovietici. Iată, la chemarea Partidului Comunist și a Guvernului Sovietic, constructorii comunismului au trezit, cu puternicele mașini date de industria sovietică, tundrele și pustirile ce-și dormeau somnul de milenii. Până acum, deci în mai puțin de un an, s-au arat în Uniunea Sovietică aproape 17.000.000 ha de pământuri virgine și înțelenite! Colhoznicii și sovhoznicii au și cules primele roade ale ogoarelor câștigate în lupta cu natura. În Altai, bunăoară, de pe fostele pământuri virgine și înțelenite, s-au obținut câte 3.300 kg grâu la ha; în ținutul siberian Krasnoiarsk, oamenii sovietici au reușit să smulgă de pe fiecare hectar cucerit câte 2.500 — 3.000 kg grâu.

Știința marelui Micurin e folosită ca o apă vie care dă viață și belșug. Diferitele specii de plante și de animale, considerate ca neschimbătoare de către biologia reacționară, au fost transformate, îmbunătățite de către știința sovietică. Iată realizările acad. I. E. Glușenko, privind surprinzătoarele soiuri noi de pătlăgele, realizate prin hibridări vegetative; iată soiul nou de porumb care dă peste două vagoane de boabe la hectar, creat de un colhoznic experimentator; iată vagoanele de fructe ce se culeg în Caucaz din pomi, care până acum câțiva ani erau sălbatici; soiurile noi de ceai din R.S.S. Gruzină, care dau sporuri de recoltă de 30—35%; Arharo-merinosul, o nouă rasă de oi; hibridul între porcul domestic și mistreț etc. Despre toate acestea poți vorbi ca despre cîteva picături dintr-un ocean. Și imensitatea aceasta de realizări obținute în lupta pieptișă cu natura, pentru stăpînirea ei, este pusă în slujba poporului sovietic.

Prezentarea la Congres a mărețelor realizări ale Țării Socialismului a zdrobit din temelii născocirile adoptivilor lui Malthus și ale weissmanist-morganistilor; de asemenea, comunicările făcute de delegația U.R.S.S. și ai țărilor democrat-populare au adus dovezi teoretice susținute prin fapte și date concrete, care au demonstrat în mod incontestabil că nu există nici o lege „universală supraistorică” cu privire la mișcările demografice, ci că fiecare sistem social-economic are legile sale concrete și proprii, referitoare la populație. În acest sens, delegația R.P.R. a arătat că scăderea mortalității generale de la 19,1% în 1938, la 11,5% în 1953, a mortalității infantile de la 17,9% la 9,6% în 1953, ca și creșterea natalității de la 19,9% în 1945, la 23,7% în 1953⁴⁾, nu sînt fenomene întâmplătoare, ci strîns legate de transformările adînci politice, economice, sociale și culturale petrecute în țara noastră în ultimii zece ani. De-a lungul diferitelor comunicări făcute și asculta-

te cu interes de către participanții la Congres, delegații R.P.R. au arătat că regimul nostru democrat-popular consideră creșterea populației din țara noastră drept un indicium al dezvoltării progresiste și pașnice a societății și forțelor de producție. Ei au arătat de asemenea că în orînduirea noastră nouă, oamenii muncii sînt principalul element al forțelor de producție a societății, cel mai prețios capital.

E de remarcat că, ascultînd diferitele comunicări cu privire la dezvoltarea populației în diferitele țări ale lagărului socialismului, mulți experți și-au exprimat părerea în cadrul discuțiilor, că pentru ameliorarea situației demografice din diferitele țări capitaliste trebuie depuse eforturi pentru crearea unor condiții social-economice propice. S-a arătat astfel că principalele elemente ale dezvoltării pozitive în domeniul demografic sînt: ridicarea nivelului de trai și a nivelului cultural, rezolvarea problemelor de sănătate ale popoarelor etc.

Mulți dintre delegații din țările capitaliste participanți la Congres, animați de răspunderea pe care o au față de știință, ascultînd comunicările și intervențiile experților din U.R.S.S. și țărilor de democrație populară și discutînd cauzele și urmările evoluției demografice mondiale contemporane, și-au adus contribuția lor la rezolvarea problemelor științifice ridicate de viață în domeniul populațiilor. Astfel, zeci de oameni de știință din țările capitaliste, dependente și coloniale, luînd cuvîntul, s-au alăturat în întregime sau parțial, ideilor și tezelor care au demascat esența de clasă și caracterul dușmănos al teoriilor neo-malthusianiste și weissmanist-morganiste. Printre aceștia au fost: prof. Angelo Angelopoulos (Elveția), Robert Rochefort (Strasbourg), S. Alexander (Geneva), prof. dr. Valère Fallon (Belgia), A. Sauvy (Franța), Rev. Stanislas de Lestapis (Paris), prof. Pierre Georges (Sorbona), delegați din America Latină, unii delegați din India etc. De asemenea, prof. Frumkin (Elveția), vorbind despre statistica țărilor lagărului socialist și, în primul rînd,

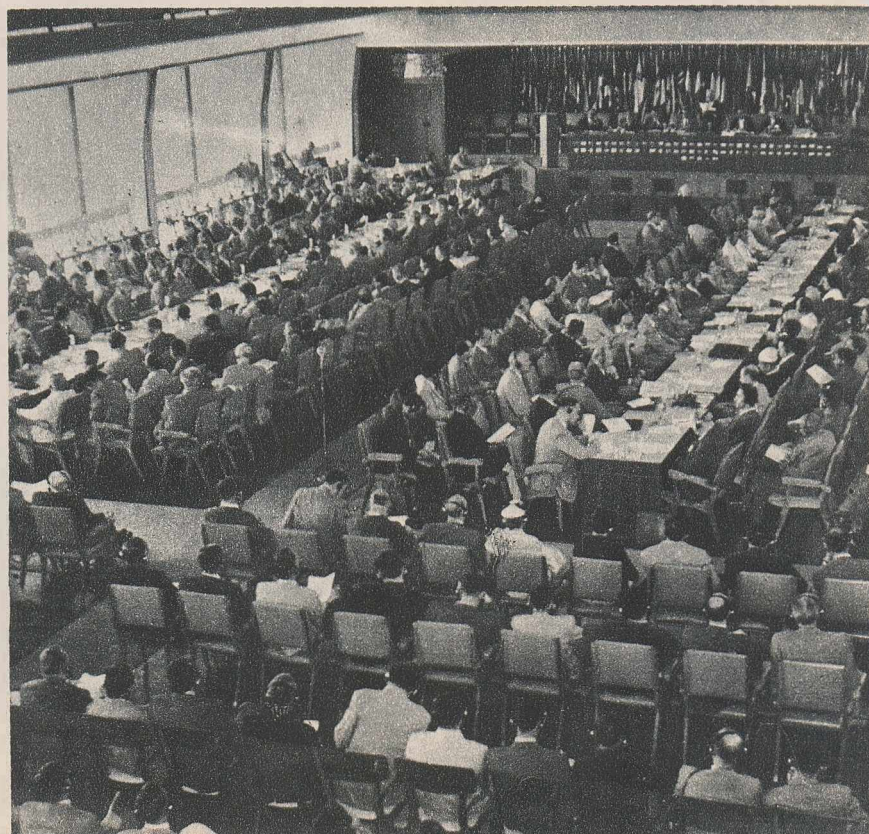
a U.R.S.S., a arătat că această statistică, fiind o condiție indispensabilă a planificării economice și a dezvoltării naționale a acestor țări și fiind mijlocul principal de studiere a efectelor și necesităților legilor economice obiective, se distinge prin stricta ei autenticitate, sistematizare și integritate.

Acestea au fost, în mare, problemele discutate la Congres și pozițiile de pe care ele au fost privite și dezbătute. Cu toate marile scăderi pe care le-a avut, Congresul Mondial al Populației și-a adus totuși, prin schimbul de păreri și cunoașterea reciprocă a cercetărilor științifice din diferite țări, contribuția sa la perfecționarea metodelor utilizate, la progresul științei demografice în interesul dezvoltării popoarelor. Totuși, discuțiile purtate în jurul unor probleme ca: sterilitatea umană, incidența și etiologia ei, emigrația ca mijloc de ameliorare a repartiției populației mondiale, îmbătrînirea populației, repartiția generelor⁵⁾ — pretinsul factor determinant al caracteristicii populației — etc. au subliniat cu o deosebită claritate necesitatea întăririi luptei ideologice internaționale împotriva unor concepții confuze sau reacționare de felul neo-malthusianismului, mendelo-morganismului, eugeniei, vitalismului și altora.

Succesul remarcabil pe care, prin reprezentanții săi, adevărata știință, știința marxist-leninistă, l-a reperat asupra pseudo-științei burgheze, a fost categoric. După unsprezece zile de dîrză și perseverentă luptă ideologică, organizații Congresului de la Roma au fost nevoiți ca, la încheierea lucrărilor, să ocolească cu mai multă sau mai puțină dibăcie tezele veninoase cu care au deschis reuniunea internațională.

⁵⁾ Teoria reacționară weissmanistă susține că dezvoltarea întregului organism ar depinde de o pretinsă „substanță ereditară”, fixă și nemuritoare, alcătuită, chipurile, din niște particule mici numite „gene”, care intră în structura cromozomilor, aflați în nucleul celulei animale sau vegetale. După weissmanisti, soarta oamenilor — făcînd după ei parte din „rase superioare” sau „inferioare” și fiind decistăpîni sau slugi — ar fi determinată pe veci de aceste bizare „gene”. (nota redacției)

Aspecte din sala mare a Congresului, în timpul dezbaterilor.

⁴⁾ Toate datele din 1953 prezintă o și mai accentuată îmbunătățire în 1954.

ROZINKA

Rozinka

de BĂJOR Andor

Ilustrație de Tia PELTZ

Rozinka era tânără și frumoasă, ca o minunată dare de seamă apărută în numărul festiv al ziarului regional.

Nu, n-am curajul s-o compar nici cu soarele, nici cu luna, nici cu stelele, pentru că în cea mai apropiată ședință Rozinka și-ar ridica mâna și m-ar apostrofa că am mistificat-o, că nu am prezentat-o după toate regulile prezentării realiste. Și asemenea cuvinte — orice s-ar spune — îl dor pe om, chiar dacă ies din gurița unei zâne ca Rozinka.

Dar mă tem, tare mă tem, că și cu zîna mea va fi bucluc. Poate că am fost ușuratlc, și frumusețea de Loreley a Rozinkăi m-a răpit, tirîndu-mă spre meleaguri primejdioase din punct de vedere teoretic.

Știu, Rozinka, — se poate să nu știu? — că la o adică nici nu există zîne. Departe de mine intenția de a împuia cu astfel de eresuri capetele tinere dornice de învățatură. De aceea o spun deschis: zîne, vrăjitoare nu există, așa cum a spus-o de altfel și Könyves Kalman.

Dacă ne gîndim, la timpul său Könyves Kalman a avut dreptate. El n-a fost decît exponentul epocii sale, punînd, nu-i așa, la îndoială existența zînelor, vrăjitoarelor și a altor izvoare de farmece. Ba mai mult: Könyves Kalman — și acest lucru este foarte limpede azi — orbit în viziunea sa restrînsă, nici n-a putut s-o cunoască pe Rozinka.

Pentru că, ori ce s-ar spune, Rozinka e o zîna. Frumusețea ei mi-a influențat defavorabil discernămintul intelectual-teoretic și, în cazul acesta, e vrăjitoare.

Pentru că zîna mai frumoasă decît ea, n-am mai văzut în cîmpul muncii. E frumoasă ca un tractor! Aidoma unui prea frumos inel de rulment, șlefuit lună. Ce talie zveltă! Ca cel mai frumos coș! Ca cel mai zvelt coș de fabrică, poate chiar și mai frumoasă!

Rozinka e studentă. Silitoare, punctuală, hotărîtă, stăruitoare — cu un cuvînt, capabilă să crească. Aceasta o știe și ea.

Firește, dacă povestea mea va continua în maniera aceasta, cineva îmi va reproșa că e lipsită de conflict. Răbdare, vă rog. Va fi și conflict! Acuși apare și conflict!

Căci, poate nu știți, amicul meu Sanyi s-a îndrăgostit de Rozinka. De la el am aflat toată istoria aceasta.

Dar poate că nu m-am exprimat destul de limpede: vreau să spun, de fapt, că în conștiința lui Sanyi imaginea Rozinkăi a suferit influența unor factori subiectivi, factori care îl determină pe amicul meu s-o privească pe Rozinka fără încetare și să se preocupe de ea cu febrilitate. Așa, firește, toată lumea va pricepe.

Dar cine e amicul meu Sanyi? Un băiat. Și încă un băiat foarte de treabă, silitor și conștient, cu un cuvînt: capabil să crească. Are însă și el o meteahnă: e plin de sentimente.

Desigur, Rozinka ar strîmba din buze și mi-ar obiecta de ce

nu înfățisez și această trăsătură a prietenului meu.

Răbdare, pentru că va urma și treaba aceasta.

Sanyi e un om plin de contradicții. Și le-a manifestat încă înainte de a se îndrăgosti. Le avea întipărite pe față. Trăsăturile lui se schimbă, se modulează, exprimînd totdeauna ceva.

De pildă, după ce îndeplinește bine un lucru, ai certa impresie, că se bucură. Dacă îl supără cineva pe nedrept, devine furios, gata-gata să sară-n capul agresorului. Dar aceasta, numai din slăbiciune. Un om plin de cele mai ciudate contradicții.

La început, Sanyi și-a tăinuit sentimentele și se gîndea, solitar, zile întregi, la vorbele Rozinkăi. Pentru el cuvintele fetei erau cele mai strălucite idei.

— Să nu stăm cu mâinile în sîn, să rezolvăm problema cotizațiilor sindicale! — spusese Rozinka într-o ședință. (Rozinka era președintele comitetului sindical studentesc).

Gîndurile lui Sanyi se îndreptară imediat spre mîna Rozinkăi și se înroși.

„Ce frumos vorbește!“ își spuse el.

— În munca cercurilor de lectură se observă o delăsare; trebuie să punem și-aici umărul. Pînă cînd o să stăm cu picioarele înfipte în solul trecutului? urmase Rozinka.

„Ce minunat vorbește, ce idei profunde“, se înflăcăra Sanyi.

După ședință se învîrtise prin fața ușii năuc, ca un somnambul. Rozinka ieși, dădu de el și-l privi prietenos.

— Ce dorești, tovarășe? — îl întrebă ea curioasă. — Ce stai aici cînd toată lumea luptă?

— Nimic — bîgii Sanyi — am venit să stau nițel.

— Vai — exclamă Rozinka — tu mi stai teleleu aici, cînd sala-i plină de hîrtii!

Adăugă apoi ceva mai blînd: — la parte și tu la importanta acțiune de strîngere a hîrtilor aruncate pe săli!

A doua zi Sanyi strînse hîrțile de pe jos. După treaba asta se repezi glonț în parc. Scoase o filă de caiet și începu să-și roadă creionul, cu decizia fermă de a scrie o poezie de dragoste. Într-un ceas o dădu gata:

„Uite, strălucește alb lumina lunii,
Glas de mierlă zburdă, flori de
măr se cern,
Stau gîndind la tine, umblu ca
nebunii,
Fiindcă, scumpă fată, te iubesc
etern“.

I se păruse că poezia e foarte frumoasă și că exprimă totul. Întors la lucru, o căută pe Rozinka și cu ochii-n pămînt, îi întinse poezia într-un plic.

— Uite ce-am găsit în locul acțiunii adunării hîrtilor...

Rozinka o citi. Fața i se lumină.

— Mă bucur, îl răsplăti ea. Sanyi își lăsă capul în piept. Un val de fericire îi străbătu tot trupul.

— Tovarășe Sanyi — spusese Rozinka — văd că ai talent literar! De ce nu participi la munca gazetei de perete?

— Ba particip — răspunse Sanyi cu vocea sugrumată de emoție — și luna trecută am scris un articol.

— Să mai scrii, dacă știi să scrii de-alde-astea, — îl îndemnă Rozinka. Încadrează-te mai activ în muncă.

Și din ziua aceea Sanyi se apucă să scrie articole, dări de seamă, note critice. În acest timp ajunsesse responsabilul rubricii „Tufa de spini“.

Rozinka îl lăudă: — Ești tovarăș bun, Sanyi. Te iubim cu toții. Nu numai eu, ci toată conducerea. Uite, secretarul te iubește — poate chiar mai mult ca mine.

A doua zi Sanyi apără cu un buchet de lăcrămioare, ceea ce o bucură mult pe Rozinka.

— Mai adă, îi spusese ea. Va fi o inițiativă foarte frumoasă dacă vom decora pereții cu ele. De altfel, ce-ar fi dacă ai primi tu responsabilitatea cu pavoazarea?

Din ziua aceea Sanyi pavoaza, alerga după poze și tăia foto-montaje.

Serile umbla visător pe străzi, bătea malurile rîului, sau urca dealul la cimitir. Într-o seară dăduse să intre pe poartă.

— Pîn-aici! îl opri paznicul și Sanyi rămase locului. — Ce cauți aici, tinere? Aici nu-i loc de sărutat.

— Bine, dar sînt singur, bîgii Sanyi strîmătorat.

— Nici singur nu se poate, i-o reteză paznicul cu o umbră de amenințare în glas.

Sanyi coborî în parc, unde se așeză pe o bancă, ațintindu-și privirile la lună.

— Ce faci, neică? — îl întrebă și paznicul de-aici. — N-ai vrea, vezi doamne, să ne sărutăm? Hai? Apăi, află că aici nu-i voie. Du-te acasă, tinere. Mă mir că ai timp de așa ceva!...

Sanyi se ridică. De atunci vagabonda ca un suflet rătăcitor. Într-o zi se decise să vorbească pe față cu Rozinka, fie ce-o fi.

O așteptă deci în stradă. — Hai să hoinărim un pic, o rugă el, de cum o văzu.

— Să hoinărim? sări fata uimită. — Acum, cînd toată lumea luptă și muncește? Cînd ni s-au

asigurat condițiile necesare pentru învățatură? Te-ai gândit bine la propunerea ce ai făcut-o, tovarășe? Sanyi rămase perplex.

— N-am înțeles — căută el să se justifice — să hoinărim împotriva întăririi disciplinei în muncă... Eu nu vreau să te conduc pe un plan greșit din punct de vedere principal... Aș vrea doar să hoinărim nițel, pentru că vreau să-ți spun ceva.

Rozinka îi obiectă însă prompt, certându-l:

— Tovarășe, să nu întrebăm expresii nejuste. Ce-i aia „să hoinărim”? Nu-i mai frumos dacă spunem: să ne odihnim, să folosim dreptul la odihnă?

Apoi porniră împreună. Sanyi tăcea îngândurat. Ajunși sub castani, Sanyi oftă:

— Ce frumoși sînt castanii a-ceștia...

— Da — răspuse Rozinka — dar să nu uităm că mai avem multe de făcut, că mai sînt foarte multe rămășițe ale trecutului, pe care trebuie să le lichidăm.

Sanyi nu mai înțelegea nimic din vorbele fetei. Simțea o amețeală ciudată și ardea de dorința să o strîngă în brațe. Ar fi vrut să mîngîie vocea ei minunată, cu care îi dădea explicații despre castani.

Mergeau. Și, cînd luna se ivi de după nori, Sanyi șopti:

— Ce frumoasă e lumina lunii, ce frumoasă poate să fie luna acum primăvara...

— Da — recunosc Rozinka — dar nu trebuie să cădem în greșeala de a supraaprecia frumusețile naturii, pentru că în felul acesta uităm de frumusețile ce se creează prin munca omului.

Mai merseră ce merseră și ajunseră pe malul râului. În momentul acela se aprindeau becurile electrice de pe țărmul celălalt.

— Minunat — murmură Sanyi extaziat — uite ce frumoase sînt luminile acestea electrice și ce admirabil strălucesc.

— Da — aprobă și de data aceasta Rozinka — mare lucru este creația noastră, dar nu trebuie să uităm în același timp că a natura are anumite legi și fără cunoașterea lor nu putem realiza planul de electrificare.

Rămaseră o clipă locului. Era liniște. Sanyi îndrăzni din nou:

— Dacă vrei, miine îți strîng toate lăcrămioarele din lume.

— Tovarășe — i-o întoarse Rozinka imediat — totdeauna ai fost ușuratic în luarea angajamentelor! După care tăcură, cum se obișnuiește în astfel de împrejurări, Sanyi însă izbucni dintr-o dată, mărturisindu-i spontan și din proprie inițiativă:

— Rozinka, te iubesc.

Rozinka avu o tresărire, înspăimîntată parcă. Știa, cum să nu știe, că și așa ceva există, că tinerii își spun astfel de lucruri în anumite împrejurări; și mai știa că de multe ori astfel de înfîmplări au un rol hotărîtor în viața omului; singurul lucru ce nu-i știa era ce trebuie să simți în asemenea ocazii? Și cum stătea, deodată, așa, fără nici o justificare, fără să fi analizat în prealabil, începu să plîngă:

— Mă iubești? — o întrebă Sanyi extaziat.

— Nu știu, scînci Rozinka. Poate că da. Dar nu pot să-ți dau decît un răspuns de opt zeci la sută, pentru că nicăieri și niciodată nu m-am preocupat de astfel de probleme...

OAMENI CARE STINGHERESC

Se zice că țuca face rău — unora la inimă, altora la ficat. Manifestînd grijă pentru sănătatea consumatorilor, vînbursul Vasile N. Moraru (dreapta) și Constantin Buda (medalion), responsabili bufetului „Severin” din strada Maica Domnului nr. 48, s-au gândit la o inovație — care de fapt nu e prea nouă, căci datează de cînd există pe lume circiumi și cîrciumari. Inovația constă dintr-o operație foarte simplă: din țuică de 28 grade se face o țuică de 20 grade. Prin diluare, efectul ei dăunător scade simțitor. Operația este valabilă și pentru alte băuturi spirtoase. Ca material pentru acest proces chimic, cei doi inovatori folosesc o substanță foarte ieftină: apa.

Din surse sigure se relatea-

ză că cei doi inovatori se gîndesc la perfecționarea procedurii și anume: să toarne nu apă în țuică, ci țuică în apă. Sperăm, totuși, că ulciorul lor nu va mai merge mult la apă...

Cele două crescătorii din Furculești

Pînă la 1 noiembrie gospodăria agricolă colectivă „7 Noiembrie” din comuna Furculești, raionul Alexandria, nu apucase să-și achite nici datoria de onoare către stat, nici cotele pe care le datorează S.M.T.-ului din Putinei. Nu că n-ar fi avut de unde. Dimpotrivă, după cum spun țărani de pe aici, în pitorescul lor grai: „anul acesta s-a făcut muncă berechet” — prin „muncă” înțelegînd cele două culturi cerealiere de bază: grîul și porumbul. Iar colectivității au recoltat în medie cca. 3.000 kg porumb boabe la hectar.

Belșugul holdelor i-a îndemnat pe membrii consiliului de conducere al gospodăriei să inițieze înființarea unei crescătorii de păsări. În acest scop ei au inițiat o originală acțiune de... valorificare a „resurselor locale”. Neavînd loc în magazinele gospodăriei pentru întreaga cantitate de porumb recoltată, cca. un vagon de porumb a fost „depozitat” în aer liber. Acest lucru prezintă un dublu avantaj: pe de o parte nu trebuie să se mai depună nici un fel de eforturi pentru dezghețarea și însilozarea porumbului — pe de altă parte păsările n-au nevoie de îngrijitori care să le hrănească. Și iată că gospodăria și-a asigurat „fără multe cheltuieli”, o crescătorie cu un efectiv... de cca. 400 ciori...

Din păcate obiectivul aparatului nostru fotografic nu a putut prinde decît un morman de porumb fără „orătâniile” colectivei; la apropierea noastră, ciorile — încă insuficient domesticite — au zburat, nelăsîndu-se fotografiate. Nu același lucru s-a întîmplat, însă, cu tov. Ion. A. Vlad, președintele gospodăriei (în medalion), pe care l-am putut fotografia. Și încă lîngă panoul de onoare... Pe care credem că nu avea motiv să figureze pentru această lipsă de spirit gospodăresc!

În aceeași comună mai există încă o gospodărie colectivă: G.A.C. „Ilie Pintilie”-Moșteni. Insușindu-și experiența celor de la „7 Noiembrie”, conducătorii acestei gospodării au organizat și ei o crescătorie. Tot de ciori și tot cu porumb hrănite.

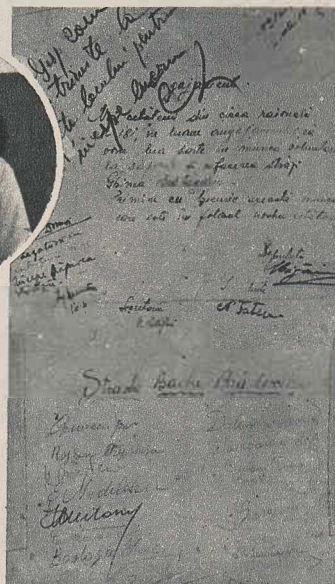
Tovarășilor din ambele gospodării am vrea să le dăm un sfat: dacă vor ca porumbul lăsat sub ploaie să nu putrezească de tot — așa cum a și început — să construiască de urgență cotețe pentru păsările pe care le cresc și le îngrașă.

...Nu de alta, dar s-ar putea ca răsfațatele ciori să refuze a mai mîncea porumb putred și să ne trezim că slăbesc!...

V. S.

Ce frumoase angajamente și-a luat tov. Virginia Căzănoiu (în medalion), deputată a statului popular raional V. I. Lenin, circumscripția nr. 181. A propus statului popular refacerea străzii Ghinea Brătășeanu. A promis că va mobiliza cetățenii la muncă voluntară. A depus la sfat angajamentul cu semnăturile cetățenilor (vezi facsimilul alăturat). Statul popular a aprobat propunerea, a dispus proiectarea lucrării și transportarea materialelor necesare la locul de muncă.

...A trecut de atunci aproape jumătate de an. Angajamentul doarme acum într-un dosar la statul popular. Tov. Căzănoiu doarme liniștită în casa ei. Iar materialul de refacere a străzii doarme în șanțuri, dat uitării.

Cine o să întrerupă acest somn liniștit? Poate fotografiile de mai sus...

A. B.

„Depozitul” de la g. a. c. „7 Noiembrie” din Furculești.

Expoziții de ARTĂ PLASTICĂ regionale

ROADELE LUPTEI PENTRU CALITATEA ARTISTICĂ

Și anul acesta filiala din Regiunea Autonomă Maghiară a Uniunii Artiștilor Plastici a organizat tradiționala expoziție regională de artă plastică, care marchează, de astă dată, un îmbucurător progres în ce privește creșterea măiestriei artistice a pictorilor expozanți. Trebuie să arătăm însă de la început, că — așa cum se pare că s-a întâmplat și în alte orașe — în expoziția noastră nu au fost prezentate unele din lucrările cele mai importante ale artiștilor noștri, neterminate până la deschiderea expoziției. Îndreptându-și eforturile spre căutarea unor cât mai de calitate mijloace de expresie plastică — a căror necesitate se resimte în creația lor — aceștia s-au oprit însă, în majoritatea cazurilor, asupra unor lucrări de dimensiuni mai reduse — portrete, peisaje etc. — ce pot fi considerate de fapt studii de culoare. Faptul acesta a dus, într-o oarecare măsură, la sărăcirea tematicii lucrărilor, pictorii evitând să atace teme compoziționale mai ample, care ridicau probleme dificile și pretindeau o temeinică pregătire artistică; dar a asigurat totodată prezența unor lucrări izbutite, care cheazău apropiata apariție a unor compoziții tematice de bună calitate, așa cum s-a cerut de altfel și în ultimele dezbateri ale Uniunii.

Aprecierile acestea nu sînt valabile însă și pentru sculptorii noștri, ale căror lucrări ilustrează o tematică bogată, actuală, dar care, cred eu, nu au atins aceeași valoare și în expresia artistică.

Rîndurile de față le socotesc simple însemnări ale unui pictor despre lucrările colegilor săi, rînduri în care nu vor putea fi consemnate toate operele de valoare din expoziție, ci doar cele mai reprezentative pentru dezvoltarea artiștilor plastici din regiunea noastră.

Pictorul Bordy Andrei, cunoscut prin tablourile lui în ulei, de mari dimensiuni, prezintă de astă dată câteva acuarele foarte fine lucrări, avînd în centrul lor pe omul zilelor noastre. Într-o lucrare, care aduce imaginea unei școlărițe ținînd un caiet de note muzicale, se face remarcată prezentarea adîncită a psihologiei copilului, precum și coloritul delicat care subliniază prospețimea obrazului fetiței și se armonizează de minune cu mediul în care e plasată compoziția. Celelalte lucrări ale lui Bordy, ca „Autoportret” și „Femeie citind”, se încadrează în aspectul general al expoziției.

Cîteva peisaje — concepute și realizate cu sensibilitate — aduce în expoziție tînărul pictor Nagy Pál. El a surprins imagini foarte deosebite ale naturii — „Amurgul”, „Ultimele pete de zăpadă”, „Malul Mureșului în ajun de furtună” — fiecare prezentînd ceva nou atît din punct de vedere al compoziției, cît și al tehnicii cromatice, avînd o gamă de culori bogată și bine valorată. O lucrare care degajă o atmosferă plină de căldură este cea a lui Piskolti Gábor, „Lingă aparatul de radio”: bunicul și nepoțica lui, pionieră, ascultă cu atenție în fața radio-ului o emisiune despre care deduci, din expresia figurilor lor, că e o piesă de teatru pentru copii. Pictorul dovedește o bună cunoaștere a sufletului omenesc și priceperea de a reda atmosfera adecvată respectivei compoziții.

În sala principală a expoziției se află peisajele lui István Inze, care ne vorbesc despre progresul hotărît înregistrat de pictor în ultimii ani (de remarcate lucrările „Iarna” și „Pe malul Mureșului”). El și-a îmbogățit tematica și o dată cu aceasta și tehnica artistică, păstrîndu-și pu-

ternica personalitate, caracterizată mai ales prin gama coloristică foarte largă. O lucrare interesantă expune pictorul Ipó László — „Pregătiri pentru concursul de creații populare” — în care însă expresivitatea și bogata redare a formelor nu sînt servite de realizarea picturală și coloristică.

În expoziție mai sînt prezentate și alte lucrări de pictură ca: portrete, natură moartă și peisaje, aparținînd pictorilor Gh. Olariu, Etel Pataki, Carol Rösler, Roza Doczi, Robert Nyilka, Anton Teodorașcu, Tibor Sikoldi și Gustav Müller.

După cum am mai amintit, sculptura expusă prezintă o tematică mai bogată, mai adîncită

Piskolti Gábor (Tg. Mureș): Lingă aparatul de radio.

Stefan Csórvassy (Tg. Mureș): Primăvara la stîna.

ca pictura; semnificative în acest sens sînt mai ales lucrările lui Ștefan Csórvassy, Izsák Márton și Béla Kulcsár.

Întrînd în sala expoziției, privirile înfîlesc sculptura „Răscoala lui Dozsa”, lucrare monumental concepută de Csórvassy, bine compusă și plină de dinamism. Cele două personaje reușesc, prin felul cum a fost redată expresia figurilor și mișcarea lor, să evoce un aspect sugestiv al răscoalei țărănești din 1514, să concretizeze dîrzenia și vitejia răscoalaților. Compoziția ar fi cîștigat totuși în valoare dacă artistul ar fi diferențiat mai puternic expresia figurilor celor doi țărani. Într-o altă lucrare, același artist prezintă cu multă gingășie și vioiciune doi copii care se joacă cu bulgări de zăpadă, în timp ce sculptura în lemn „La stîna” ne aduce o imagine plină de prospețime a doi tineri țărani îndrăgostiți.

Izsák Márton a reușit să contureze, în lucrarea sa „Tînăra colectivistă”, chipul nou al țărancii noastre, încercînd bucuria unei vieți demne, de muncă creatoare. Printre lucrările de seamă ale artistului se înscrie și „Fetița cu vioara” — sculptată cu multă finețe și forță expresivă — ca și „Copil cioplind”, ambele dovedind dragostea artistului — care e de altfel și directorul Școlii medii de arte plastice din Tg. Mureș — față de tînăra generație de artiști ridicați din popor.

Minerul care privește cu atenție o bucată de cărbune abia extrasă constituie subiectul unei lucrări a lui Béla Kulcsár-tatăl, lucrare din care se desprinde interesul și spiritul de răspundere ce însufleșec munca minerilor. Portretul pe care același artist l-a făcut sculptorului Csórvassy dovedește cunoașterea adîncă a personalității artistice a lui Csórvassy, prezentat într-un moment de creație.

Lucrări interesante, bine rezolvate artistic, prezintă și sculptorii Andrei Révész și Béla Kulcsár-fiul, acesta din urmă expunînd cîteva portrete în care se vădese posibilitățile sale promițătoare. În expoziția noastră au mai putut fi văzute și două așe: „Expoziția de artă populară” de Ioan Schnedarc și „Concursul hipic” de Gábor Olajos.

În timpul cît a fost deschisă expoziția, ea a fost vizitată de nenumărați oameni ai muncii, care au dovedit mult interes și multă dragoste pentru lucrările noastre. Și faptul acesta a constituit cea mai mare răsplătă a muncii noastre desfășurate de-a lungul unui an întreg.

BARABÁS Ștefan
pictor

MAI APROAPE DE VIAȚĂ

Socot că anul acesta expoziția noastră regională nu a arătat tot ceea ce pot da artiștii plastici ieșeni și nici ceea ce au lucrat ei mai de seamă de-a lungul acestui an. O vizită prin atelierele pictorilor ar fi adus o imagine mai concludentă a acestei munci, deoarece multe din lucrările lor mai însemnate nu au fost terminate pînă la data deschiderii expoziției, fixată mai devreme decît ne așteptam noi. De bună seamă că tablouri ca cel înfățișînd pe Bănciță în fruntea unor manifestanți, la care lucra maestrul Nicolae Popa, ori compoziția lui Grigore Popovici, ce-l prezintă pe Ilie Pintilie vorbind muncitorilor, portretul unui muncitor fruntaș lucrat de Mihai Cămăruț ori compoziția lui Mihai Dăscălescu evocînd munca de noapte pe arie, ar fi ridicat calitatea expoziției noastre. Așa cum s-a prezentat ea, însă, se situează sub nivelul expozițiilor regionale de anul trecut, care a avut o tematică mai largă, mai legată de actualitate și ilustrată prin lucrări mai de valoare.

Nu este de loc îmbucurător pentru pictorii ieșeni că ei vin și în 1954 cu aceleași peisaje ale Iașului, care ar fi putut fi făcute și cu două-

zeci de ani în urmă și cu aceleași naturi moarte, tratate de nenumărate ori. Totuși, tendințele de înnoire a tematicii se fac simțite. Nicolae Popa a prezentat două portrete de tineri, dintre care cel intitulat „Utemist” — înfățișând un tânăr ținând o carte în mână și privind gânditor, cu o expresie inteligentă — dovedește calitățile sale de portretist. Alt pictor, Mihai Dăscălescu, alegându-și bine tema — în jurul unui foc, noaptea, ostașii ascultă cuvântul înflăcărat al comunistului Filimon Sîrbu — vedește evidente progrese. Vedenivski s-a oprit în lucrarea sa asupra momentului intrării într-un oraș a trupelor sovietice eliberatoare — dar, așa cum a fost prezentat în expoziție tabloul, nu era concludent, pentru că nu fusese încă terminat. Și sculptorii ieșeni și-au îndreptat eforturile spre surprinderea noului: V. Condurache aduce în două din numeroasele și valoroasele sale lucrări expuse, imaginea unei tinere crescătoare de oi. Ambele lucrări mărturisesc calitățile sale de compoziție, însă varianta în mic a subiectului, — în care țărâncă privește plină de grijă și dragoste mielul ce-l ține în brațe — e mai izbutită, mai veridică și mai umană decât lucrarea ce a tratat tema în dimensiuni mai mari. O idee nouă și interesantă a avut tânărul artist Silviu Bujoreanu — pentru prima dată expozant — realizând sculptura „Ridicarea culturală la sate”: întorcându-se de la oraș, un țăran muncitor și nevasta lui poartă în brațe, plini de mândrie, ultima lor cumpărătură — un aparat de radio — asupra căruia fetița lor se aruncă fericită, vrînd parcă să-l cuprindă.

Prezența în expoziție a acestor lucrări nu face totuși mai puțin evidentă sărăcia tematicii ei, care rămîne lipsa cea mai gravă a pictorilor moldoveni. Ceea ce constituie totuși un merit al expoziției este faptul că fiecare dintre artiști își aduce în lucrările expuse personalitatea specifică, originalitatea sa. Peisajele lui Mihăilescu Craiu — și mai cu seamă cele două de iarnă — au sinceritate și poezie, un colorit luminos și fără rezerve care le disting perfect de alte peisaje ieșene expuse. Întîlnindu-se uneori cu Mihăilescu în ce privește sensibilitatea artistică și luminozitatea coloritului, Eugen Boușcă vedește în peisajele sale o știință a compoziției, imprimînd în același timp lucrărilor sale o amprentă cu totul personală. Artistul Boușcă ne face cunoscută în expoziție și o altă față a talentului său — și anume cea de decorator: ilustrațiile la „Luceafărul” lui Eminescu sînt pline de fantezie și forță de sugestie și dovedesc o bună știință a acordului și gradației de culoare. Petre Hirtopeanu, cunoscut peisagist al Iașului, și-a păstrat personalitatea în expresie, coloritul său, sobru chiar și atunci cînd a evocat pe pînză imagini ale deltei sau a lucrat acele foarte frumoase „Petunii”. „Portretul maestrului Codreanu” făcut de Călin Alupi ori „Autoportretul” lui Constantin Agafitei arată și ele eforturile de a nu urmări doar trăsăturile exterioare, ci și de a reda, cu înțelegere, viața sufletească a personajelor. Lucrări izbutite mai prezintă Mihai Cămaruț, V. Dobrian — ale cărui gravuri colorate vorbesc despre însemnatul progres înregistrat de artist — Ioan Petrovici, Mihai Cherciu, precum și talente ce expun pentru prima oară ca Nicoлина Bozga și Fr. Dombrovski.

Sculptorii noștri au prezentat cîteva lucrări bune. Dintre cele două sculpturi ale lui Iftimie Birleanu, cea înfățișînd pe Băncilă pictînd are mai multă expresivitate decît cea închinată lui Ciprian Porumbescu. Iar dintre cele două variante ale sculpturii lui Barbu Lăutaru, V. Condurache a izbutit-o mai ales pe cea de mici dimensiuni, în care a prins mai bine caracterul personajului. În sfîrșit, în expoziție a mai putut fi văzută și macheta lucrată de V. Condurache și V. Florea pentru sculptura „Ștefan cel Mare și plăieșii”, machetă ce anunță o valoroasă compoziție istorică.

Puținele rînduri de față nu au, firește, pretenția unei analize adîncite a expoziției și a muncii desfășurate de-a lungul unui an de artiștii plastici ieșeni. Este limpede că expoziția relevă calitățile și unele reușite ale acestor artiști, după cum vedește și scăderile existente încă în arta lor. Viitoarele noastre succese depind în mod hotărîtor de apropierea cît mai vie și mai rodnică a artei noastre de realitățile și oamenii noi ai epocii pe care o trăim.

Den HATMANU,
pictor

Imola Vărhelyi (Cluj): Pregătire pentru festival.

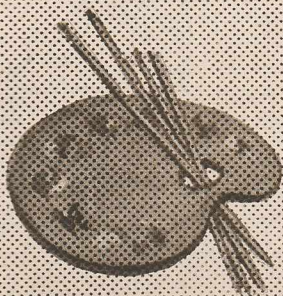
Silviu Bujoreanu (Iași): Ridicarea culturală la sate.

Nicolae Buzga (Iasi): Portret de fruntas colectivist.

V. Condurache și Vladimir Florescu (Iasi): Ștefan cel Mare și plăeșii.

Arthur Vetro (Cluj): Statuia ecvetră a lui G. Dozza.

Pentru cei mici

de Teofil DUMBRĂVEANU

Ilustrații: V. CRIVĂȚ

Numeroși cititori ai revistei noastre ne-au cerut, atât prin scrisorile trimise, cât și în cadrul consfătuirilor organizate de redacție, să publicăm o pagină pentru micii cititori. Satisfacem această cerere, publicând versurile pentru copii ale poetului Teofil Dumbrăveanu.

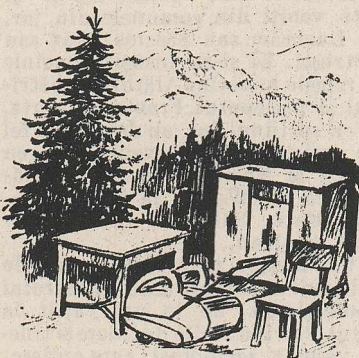
La mătușa Anghelușa

La mătușa
Anghelușa,
Uite, gardul a căzut;
Casa-i spartă, că-i de lut,
Iar acoperișul parcă
Intr-o parte se apleacă.

Vin trei meșteri mititei
Și o meșteră cu ei:

Cel mai mic repară gardul,
Celălalt jereastră, ușa,
Iar acoperișul, altul...
Și se bucură mătușa!

Dar ce face meșterița,
De și-a văruiț rochița?

De vorbă cu bradul

— Ce stai, bradule, pe gânduri?
— Socotesc în câte scînduri
Mă voi împărți cîndva
Și din scînduri ce voi da?

— Fii pe pace, fii pe pace!
Noi din tine multe-om face:

Mese mari și mititele
Și la geamuri cercevele;
Scaune, dulapuri, uși,
Cărucioare la păpuși
Și o casă mai colea,
Să-ncăpem cu toții-n ea.

Ce-a pățit odată vulpea cea codată

Vine vulpea pe-nnoptat
Ca să cumpere din sat
Rațe și găini mai pline,
Că ea doar plătește bine.

Iese cîinele în poartă:
— Dacă vrei găini, codată,
Sînt destule, hai și vezi

Și îmi vei plăti cît crezi.
Vulpea intră în ogradă...
Cîinele o ia de coadă
Și-o învîrte, iac-așa,
Să se sature și ea.

De-așa plată cu măsură,
Ride luna peste șură.

GHICITORI

Aripi are,
Parcă-i floare,
Incotro a zburat oare?
(Fluturule)

În pomăt la Moș Nicoară
S-au sfădit hornarii iară
Și-acum dorm prin crengi, că-i sară.
(Ciorile)

Din bordei cu pălărie
Zumzăind către cîmpie,
Fug și fug săgeți — o mie!
(Albinele)

Doi feciori se iau la trîntă,
Cade, cade pînza frîntă.
(Foaștele)

Jos oglindă, sus găleată,
De un cocostîrc legată.
(Fîntîna cu cumpănă)

La o școală din pădure

Ursul, mare cărturar,
Și-a strîns puii sub umbrar
Și cu slovă pădurească
Îi învață să citească.

Puii, în abecedare,
Mormăie și-ncet, și tare,
Și de poze vorbe leagă —
Lecția s-o înțelegă.

Dar cînd soarele-n amiază
Se opri, făcură haz,
Căci bătrînul cărturar
Adormi pe-abecedar.

O fabrică de

Dintre cele câteva sute de mii de străini care au vizitat anul acesta pavilionul românesc din Expoziția Internațională de la Leipzig — o mare parte dintre ei s-au oprit, cu un vădit interes, în fața standului în care se aflau produsele noastre de marochinărie fină. Alături, o mică inscripție: Fabrica „Simion Bărnuțiu” Sebeș-Alba. La Leipzig — în inima unei țări cu atât de veche și recunoscută tradiție în această ramură meșteșugărească, în țara iscusiiților meșteri de la Offenbach, Stuttgart și Dresda — vizitatorii își exprimau o deosebită admirație pentru mărfurile noastre de marochinărie.

Dacă privim o poșetă sau o haină de piele, dintre cele care se fabrică azi la „Simion Bărnuțiu” — armonia liniilor, finețea cusăturilor și finisajul de o minuțiozitate desăvârșită ne fac să ne gândim în primul rînd la ingeniozitatea artistică și îndemnarea meșteșugărească a autorului ei.

— Marochinăria e „cea mai frumoasă și mai grea meserie din lume”, îmi spune cu adîncă convingere Rusalina Ianoș, de la secția marochinărie I. Aci nu poate rămîne decît cel care e înzestrat cu gust și îndemnare.

Iar Rusalina Ianoș este venită în fabrică, ca de altfel majoritatea celor ce muncesc în ea, abia de cîțiva ani.

Fabrica este azi ca renăscută. După ce, în 1948, a devenit proprietatea poporului, în atelierele ei au apărut oameni noi. Peste 60% din muncitori sînt acum băieți și fete veniți din comunele din jur, ca Lăncrăm sau Săscios, Laz sau Petrești. Ei și-au însușit temeinic și repede meseria. Alături de bătrînul și priceputul Frantz Schwartz, și cu sprijinul lui, au devenit la fel de pricepuți noii veniți Eugen Balog și Nicolae Gheorghiu; alături de Ida Weber, la fei de iscusite Maria Săliștean sau Margareta Apolzan...

Un meșter marochiner este de cele mai multe ori autorul lucrului confectionat, de la un capăt la altul. Privind zecile de tinere și tinere veseli și zgomotoși, care croiesc, cos sau assemblează poșete, mingi sau haine de piele, aproape nu-ți vine să crezi că la vîrsta lor posedă atîta măiestrie. Cu toate acestea, din mîinile lor ies minunatele haine de piele, varietatea mare de poșete și serviete, articolele de sport și lucrurile mărunte de marochinărie.

Multă vreme însă, fabrica a fost considerată ca un copil vitreg de Direcția Generală a Pielăriei din Ministerul Industriei Ușoare. Ea este și azi lipsită de unele piese și mașini de cusut mai noi. În afară de aceasta, întreprinderea de construcții din Hunedoara, trăgînd lucrările, a lăsat neterminat un perete al fabricii (după ce a dărîmat pe cel vechi), lucru care amenință buna desfășurare a muncii.

Roadele fabricii de marochinărie „Simion Bărnuțiu” sînt roadele tînărului ei colectiv, crescute și formate în anii puterii noastre populare.

I. MURGU

Orice haină de piele, înainte de a fi finisată, se probează pentru a se retușa eventualele defecțe.

Jenny Rudolf și Elena Chiriac controlînd calitatea produselor ieșite din secția de marochinărie.

MAROCHINĂRIE

Muncitorul Rudolf Schönhard asamblează elegantele haine de piele.

Inițiativa lui N. Militaru este aplicată cu succes și de către meșterii marochineri din Sebeș. Tovarășul Francisc Schwartz îi arată secretarului de partid Bartha Iosif, cum folosește rațional fiecare părticică din suprafața unei piei.

PIETRE PREȚIOASE OBTINUTE ÎN LABORATOR

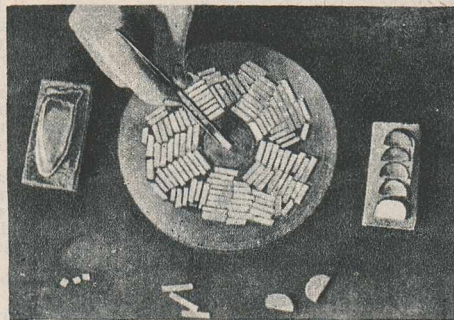
Pietrele prețioase au fost apreciate aproape numai ca bijuterii pînă acum 150 de ani, cînd industria a început să-și dezvolte într-un ritm din ce în ce mai rapid ramura metalurgică și cea a aliajelor de mare rezistență (sticla, cuarțul, piatra etc.).

O dată cu folosirea tot mai intensă, în industrie, a metalelor și a aliajelor rezistente, corpurile de mare duritate mecanică au început să servească la tăierea, fasonarea și susținerea în mișcare a pieselor de precizie. Astfel, diamantul — piatra cu cel mai mare coeficient de duritate — a ajuns să fie folosit în industrie într-o proporție ce amenință să depășească producția brută totală a globului. Acest fapt i-a determinat pe chimiștii din toată lumea să caute formula de a produce asemenea pietre pe cale sintetică.

Dacă în ce privește diamantul oamenii de știință n-au reușit deocamdată să-l reproducă decît în particule microscopice, în schimb ei au obținut pe cale sintetică o altă piatră, cu un singur grad de duritate mai mică decît diamantul și anume safirul. Interesant este că, de data aceasta, oamenii de știință au smuls naturii secretul, ba chiar au și întrecut-o, reușind să producă pietre sintetice nu numai la fel de pure ca și cele autentice, ci chiar mai mari decît acestea.

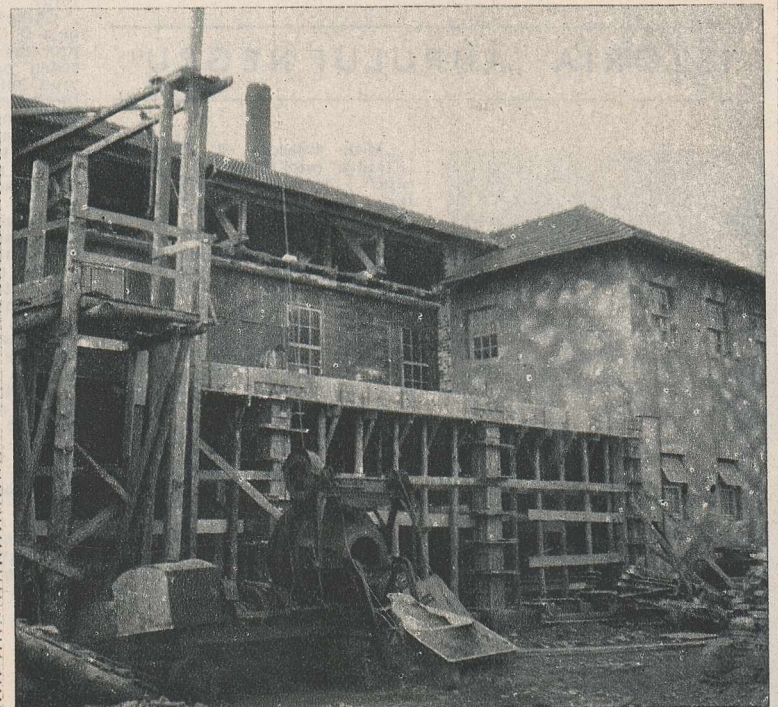
Metodele de fabricație sînt variate, dar toate au la bază esența compozițională a pietrei naturale și anume aluminiul cristalizat. Se poate obține topirea și recristalizarea aluminiului purificat prin procedee calorice obișnuite, cît și prin încălzirea și tratarea cu curenți electrici de înaltă frecvență, ori, în sfîrșit, prin concentrarea razelor solare cu ajutorul unor mari oglinzi concave. Procesul tehnic al producției necesită aproximativ cinci ore pentru obținerea unui safir de 300 de carate (adică de cca 60 grame greutate).

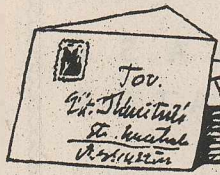
Diferite faze de tăiere a safirului sintetic.

Piatra sintetică obținută are forma unei sticle cu gîtul în jos. Cu ajutorul diamantului, ea este apoi tăiată, rectificată, polizată și găurită după necesitățile industriale. Ea poate fi de asemenea vopsită, fără să-și piardă din transparență, cu coloranți din săruri de cobalt sau din oxid negru de cupru.

Iată o imagine care nu face de loc cinste întreprinderii Regionale de Construcții din Hunedoara: un zid al fabricii „Simion Bărnuțiu” lăsat în părăsire, după cîteva săptămîni de muncă.

Răspundem cititorilor

ÎNTREȚINEREA CULTURILOR DE TOAMNĂ

„Din orele noastre de cursuri, cunoaștem unele date despre semănăturile de toamnă. Ne-ar interesa însă, să ne arătați într-un articol ce măsuri agrotehnice se pot lua pentru buna întreținere a culturilor de toamnă”, ne scriu tovarășii Mircea Serac și Mihai Moldoveanu, elevi la Școala nr. 5 din București.

În primul rând, în toamnă trebuie să se facă o curățenie în câmpurile de cultură, să se scurgă apa din gropile de apă, să se scurgă apa din gropile de apă, să se scurgă apa din gropile de apă.

Principala lucrare de întreținere este reținerea zăpezii, care se face cu osebire în regiunile de stepă. Pe câmpii pot fi văzute în lunile de iarnă garduri fragmentate care se întind uneori pe distanțe mari: sînt panourile de parazăpezi. Acestea au menirea să rețină zăpada pe ogoarele semănate. Reținerea zăpezii apăra planta împotriva gerurilor, mărește rezerva de apă din sol, iar în primăvară slăbește influența dăunătoare a schimbărilor brusce de temperatură, zăpada reținută topindu-se treptat

sînt semănate pe povirnișuri, panourile se așază de-a curmezișul lor indiferent de direcția vînturilor, pentru a micșora scurgerea apelor provenite din zăpezi.

Ploile de toamnă pot provoca mari stricăciuni culturilor. Apa adunată în băltoace mari asfixiază firele proaspete și recolta se compromite. În asemenea cazuri se pot lua mai multe măsuri. În primul rînd se pot face brazde sau șanțuri pe unde apa adunată să aibă posibilitatea să se scurgă. Dacă terenul e neted și nu permite scurgerea, o măsură indicată este aceea a săpării de gropi. Gropile acestea trebuie făcute pînă la adîncimea stratului de pămînt permeabil pentru a permite apei să se scurgă treptat în pămînt.

O experiență care a dat rezultate satisfăcătoare a fost făcută de stațiunea I.C.A.R.-Mărculești și gospodăria de stat Jegălia din regiunea Constanța. La acestea grîul de toamnă a fost semănat după bumbac bine întreținut. Tulpinile de bumbac rămase după culegerea pufului, înlocuind parazăpezii și apărînd grîul împotriva vînturilor, au făcut să se obțină o recoltă de grîu cu un spor de 5-6% la hectar.

Întreținerea culturilor de toam-

de acțiunea oxidantă a aerului. În aceste condiții, grăsimile, substanțele albuminoide și rășinile din sapropel s-au transformat în hidrocarburi din care este format petrolul.

Asupra modului cum s-a realizat această transformare, s-au emis multe ipoteze. Învățații sovietici Arkangelski, Ginsburg-Karagiceva și Rodionova au arătat însă prin experimente și probe de laborator ale căror rezultate n-au putut fi cu nici un chip contestate, că transformarea substanțelor organice în hidrocarburi trebuie pusă în legătură cu o acțiune biochimică, determinată de anumite bacterii.

Zăcămintele de petrol astfel formate, și care sînt răspindite pe întreaga suprafață a globului, se pot găsi la adîncimi foarte diferite. În timpul mișcărilor scoarței pămîntului, sau în urma eroziunilor provocate de ape, diferite produse petrolifere au putut ajunge la suprafață, constituind cu veacuri în urmă obiecte ale curiozității generale. Emanările de gaze, alcătuite și ele din hidrocarburi, se aprindeau foarte ușor, arzînd vesnic. Flăcările nestinse din peninsula Apseron (Marea Caspică), cunoscute de foarte multă vreme, au stîrnit atîta umire și groază printre localnici, încît au dat naștere unui cult, cultul zeului focului. Cum mi de ani în urmă, chaldeenii foloseau bitumul¹⁾ drept material de construcție sîu pentru acoperirea drumurilor. De asemenea, ei li acordau proprietăți terapeutice și magice.

Se pare că la noi în țară, țitelul²⁾, era cunoscut înaintea de secolul al XIII-lea, fiind folosit drept medicament sau pentru unsul carelor, în locul dohotului, un ulei ce se extrăgea din lemnul de mestecăn. Este foarte probabil că țitelul a fost descoperit de către cîmbanli care-și pășteau turnele de oi prin munții Moldovei sau ai Munteniei. Dimitrie Cantemir menționează în „Descriptio Moldaviae” că, lângă Moinesti, pe malurile Tazlăului Sărat, izvorăște o rășină minerală ce este folosită de localnici pentru unsul carelor. În Principatele Romîne, exploatarea țitelului se făcea mai întîi în „groșoai”, niște găuri nu prea adînci, în care se aduna țitelul din structurile superficiale. Mai tîrziu s-au săpat puțuri a căror adîncime putea depăși 100 m. Ventilația acestora se realiza cu ajutorul unor foale așezate la gură, iar luminatul era asigurat de o oglîndă care reflecta lumina soarelui.

Chinezilor le revine meritul de a fi folosit pentru prima oară procedeul de a săpa sonde, procedeu pe care l-au aplicat cu vreo 3000 ani în urmă. Aceste lucrări erau făcute însă în China veche doar cu scopul de a se găsi apă sărată. Forajul folosit pentru extragerea țitelului prin sonde mecanice, așa cum se face astăzi, a început să fie aplicat pe șantierele de petrol numai în a doua jumătate a secolului trecut. Cît privește rafinarea industrială a țitelului (distilarea și purificarea lui), este greu de precizat cînd a început să fie aplicată; se știe însă că în 1823 frații Dubinin au construit o instalație de distilare în apropiere de orașul Mozdik.

Folosirea pe scară largă, de-a lungul anilor, a produselor petrolifere a contribuit în mare măsură la dezvoltarea civilizației; toate domeniile de activitate ale vieții economice sînt astăzi strîns legate de petrol.

¹⁾ Produs semi-solid obținut prin oxidarea păcurii.
²⁾ Prin țitel denumim produsul așa cum iese din pămînt.

CONGRESUL SCRITORILOR SOVIETICI

„Aș dori să aflu ce probleme sînt dezbătute, de către scriitorii și cititori, acum, în preajma Congresului scriitorilor sovietici”, ne scrie tovarășul Filip Moraru, funcționar la fabrica de ulei „Făurim Sibiu” din București.

Au trecut douăzeci de ani de la primul Congres unional al scriitorilor sovietici și în cîrînd va avea loc cel de al doilea Congres. În acest rîstimp literatura sovietică și-a cucerit primul loc în literatura universală. Operele scriitorilor sovietici sînt cunoscute și prețuite în toate țările globului. Congresul va discuta marile succese ale literaturii sovietice, va discuta înflorirea literaturilor din republicile unionale, dezvoltarea nuvelei, romanului, dramaturgiei în literatura unor republici cu prea puțini prozatori și dramaturgi pînă în preajma primului Congres unional (Tadjikistan, Azerbaidjan), succesele scriitorilor ruși, ucraineni, georgieni, bieloruși, cunoscute azi în lumea întreagă.

Totodată se vor discuta și problemele literaturii satirice, ale dramaturgiei și dramaturgiei cinematografice — se vor discuta probleme legate de înfățișarea eroiului pozitiv, cît și sarcinile criticilor și teoreticienilor literari în ceea ce privește dezvoltarea teoriei realismului socialist.

Interesul pe care acest Congres l-a stîrnit în Uniunea Sovietică poate fi ușor sesizat urmînd marelui număr de articole apărute în preajma Congresului, articole din care rețese interesul deosebit al cititorilor pentru problemele literaturii. Totodată ei ridică probleme cu caracter estetic propriu-zis sau chestiuni ce țin de profilul moral al artistului, de legătura sa cu masele etc.

Într-un articol apărut mai de mult, poetul Alexei Surkov demonstrează prin fapte superioritatea metodei realismului socialist în dezvoltarea literaturii sovietice în rîstimpul dintre cele două Congrese unionale.

Într-un editorial al revistei „Komunist” se arată succesele literaturilor republicilor sovietice, dintre care unele au făcut în această perioadă pași uriași în dezvoltarea prozei și dramaturgiei.

Deosebit de interesant — de neîntîlnit în altă parte a lumii — e faptul că la Congres se vor discuta probleme ale literaturilor progresiste ale tuturor țărilor. În „Literaturnaa Gazeta” Tamara Motileva vorbește despre sarcinile Congresului în această direcție, iar Alexei Surkov — în alt articol — indică unele literaturii sovietice dincolo de hotare.

Vorbînd de pe poziția realismului socialist, Vladimir Ermilov se ridică atît împotriva formalistilor cît — mai ales — contra vulgarizatorilor care, schematizînd, își construiesc eroii după rețetă, făcînd din ei un fel de pseudo-oameni, sărăciți, inerali.

Lupta împotriva schematismului înseamnă lupta pentru aplicarea consecventă a principiilor de bază ale realismului socialist, cum ar fi cel al spiritului de partid în creația literară. Și în această direcție Boris Rurikov demască caracterul obiectivist al articolului despre așa-zisa „sinceritate”, scris de Vladimir Pomerantsev și apărut acum cîteva luni în „Novii Mir”. Ideea aceasta o reia și o întărește Ermilov în „Pravda”.

Sînt unii autori care sar de la o extremă la alta. Astfel, Fedor Abramov a conchis că în momentul de față eroiul negativ trebuie să fie protagonistul în romane, iar pedagogul Protopopova dă unele rețete de creare a personajului pozitiv pornind de la sarcinile arătate în Statutul Partidului. Primului li răspunde A. Surkov, celui de al doilea Galina Nikolaeva, arătînd punctul de vedere greșit susținut de aceștia.

Chestiuni legate de drepturile și îndatoririle poezilor (Vera Inber), de însușirea creatoare a tradițiilor clasice (A. Lahuti), de traduceri (M. Mirsakar), de exigențe (I. Gherman) — sînt alte cîteva exemple ale complexității discuțiilor pregătitoare.

Fără îndoială că interesul deosebit pe care l-a stîrnit dovedește de pe acum importanța Congresului în dezvoltarea literaturii sovietice. Nu mai puțin, interesul cititorilor și scriitorilor de peste hotarele Uniunii Sovietice arată că cel de al doilea Congres unional al scriitorilor sovietici constituie o etapă importantă în dezvoltarea literaturilor progresiste din lumea întreagă.

ISTORIA „AURULUI NEGRU”

„M-ar interesa să citesc în „Flacăra” ceva despre istoria petrolului”, ne scrie tovarășul Peter Iosif, tîmplar la „Mobila Populară”, unitatea I.

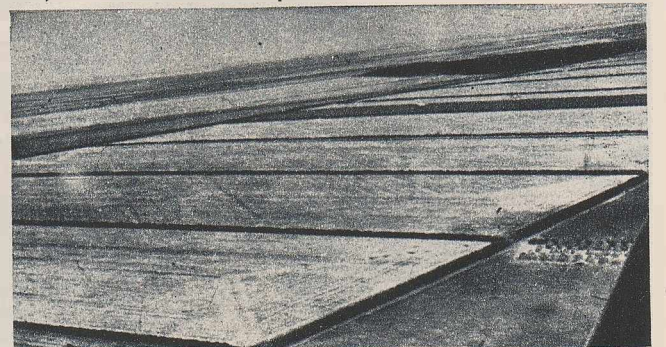

Să ne îndreptăm gîndul spre un trecut foarte îndepărtat, cu milioane de ani în urmă. Mări calde acopereau o bună parte din suprafața pămîntului. În mările acestea se dezvoltau, cu o neînchipuită intensitate, organisme extrem de mici, de natură animală sau vegetală, constituind așa-numitul plancton. După moarte, resturile acestor organisme cădeau pe fundul apei, dînd naștere unui mîl bogat în substanțe organice (sapropel). Depozitele de sapropel formate în decursul erelor geologice au fost imense. Straturi impermeabile de argilă le-au acoperit uneori, adăpostindu-le

REFACEREA PĂDURILOR

Răspundem tovarășului Ion Negrea, maestru la Fabrica de Chibrituri din București, care dorește să cunoască ce supra-

fețe de teren s-au împădurit în țara noastră, în anii regimului democrat-popular.

Perdale forestiere în regiunea Constanța (vedere din avion).

Drumul spre TITLU

Boxul cu umbra, una din figurile cu ajutorul căreia se verifică antrenamentul. Dar cea mai bună verificare o ai în lupta cu adversarul...

Rămăseseră doar trei în cabină: Demeter, Done și „puștiul”, C. Iordache. Fiecare cu gândurile lui. Din când în când, trăgeau cu coada ochiului, unul la altul. De sus, doar atunci când vreunul deschidea ușa, se auzea vulețul multimii; „sus” meciurile erau în toi. Cei trei finaliști ai campionatelor republicane de box își așteptau rîndul. „Greu mai trece timpul...”

Deodată ușa se deschise și înăuntru pătrunse un caricaturist. „Noroc, băieți!... Succes! Aș vrea să vă fac câte-un portret. Știți... miine apar în ziar caricaturile tuturor campionilor!”...

Cei trei se uitară unul la altul: „Stai, tovarășe, spuse Done, păi... încă nu sîntem campioni!”...

„În gîndul meu, însă, povestea acum cîteva zile

Done, tare aș fi vrut să fiu campion. Dar, așa cum se prezentau lucrurile, șansele cele mai mari, dintre cei trei care ne aflăm în seara aceea de mai într-o cabină a Stadionului Republicii, le avea Demeter. Eu trebuia să mă întîlnesc în finală cu Luca Romano, un adversar cu care mă mai întîlnisem de patru ori. Pînă atunci eram egali la meciuri: eu două, el două. Dar ultima oară mă bătuse rău de tot. Voiam să-mi lau revanșa și mai ales să arăt că merit victoria asupra lui Fiat...”

Și cum mă frămîntam așa, aud că mă strigă cineva. Vine maestrul Popazu și împreună străbatem gazonul pînă la ringul luminat „a giorno”. Maestrul îmi șoptește: „fi atent, fi calm, nu te băga la bătaie. Lucrează în linie și ține brațele sus. Nu te descoperi.”

Gong!... Luca se repede, pare nervos, dar decise să repete „figura” de la Floreasca, cînd am fost pus K.O. Însă acum nu mă mai las. Încerc eu să-l fac K. O. pe el. Luca lucrează ca totdeauna cu lovituri laterale. Bine a prevăzut maestrul! Eu stau la semi-distanță și răspund la atacurile lui: dreapta înainte și croșet cu stînga. De multe ori, lateralele de dreapta ale lui Luca merg în vînt sau le blochez cu stînga. Prima și a doua repriză s-au terminat. Și partenerul meu e nervos, dar și eu am momente de enervare. Fac și greșeli foarte serioase. De pildă, la un moment dat, cînd trimiteam „directul” de dreapta, în loc să mă apăr cu stînga sus, lăsaî acest braț jos. Și m-ar fi putut costa serios această greșală. Dar în aceste momente grele aveam ajutorul antrenorului meu: un semn discret (antrenorul nu prea are voie să facă semne sau să vorbească, dar ce nu face acesta cînd „bălatul” lui trăiește asemenea momente!), și am înțeles: trebuie să ridic brațele sus. Pare-se că am avantaj și trebuie să-l păstrez...

Iată și repriza treia: ultima. Mai sînt încă trei minute, t-r-e-i minute... Luca a intrat decise să dea tot ce poate, dar am prevăzut aceasta. Calmul meu îl enervează și greșește. Eschivez lateralele lui printr-un pas înapoi. Apoi, cum el rămîne descoperit, viu un pas înainte, lovesc cu dreapta și mai multe scurte lovituri de stînga. L-am surprins astfel de cîteva ori și i-am trimis și serii la stomac în întîlnirile corp la corp. Gong!... gongul final... aplauzele publicului le aud ca pe niște valuri. Mă întorc în colțul meu: țin minte... colțul roșu. Maestrul se și găsea sus; îmi strînge mîna și-mi spune: „ai cîștigat”. Oare? Stau în picioare și, cu coada ochiului, mă uit la semnalizatorul electric. Apoi, la arbitrul de ring care strînge foile de la arbitrii de margine și le duce la masa juriului; și inima-mi bate cu furie: eu sau Luca? Deodată aud strigăte: „bravo, Done!” Mă uit din nou la semnalizatorul electric: s-a aprins culoarea roșie! Am cîștigat! Deci eu am trei meciuri față de două ale lui Luca și ceva în plus: tricoul de campion!”

Dar cîtă muncă trebuie depusă pentru a ajunge aci. Să vă spună Dănilă Done, care își dă seama cît de greu i-a fost să cucerească titlul, dar mai ales cît de greu îl este să-l mențină!

Dacă aveți... răbdare, să asistați împreună la o ședință de antrenament, la sala

Claudiu. Aci se pregătesc Done și ceilalți tineri boxeri ai asociației Metalul, cei mai mulți dintre ei muncitori la uzinele „23 August”.

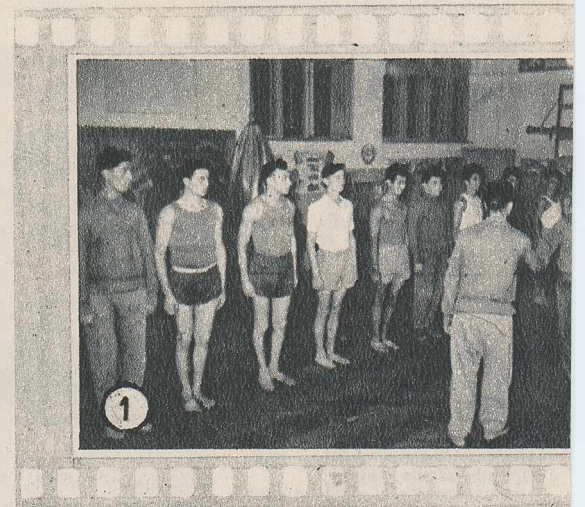
Dar pînă vine Done, să-i facem o scurtă prezentare: utemistul Dănilă Done este pontator tehnologic la uzinele „23 August”. Cu aceeași conștiinciozitate cu care se pregătește pentru ridicarea măfestriei sportive, el își face datoria și în producție. Că-i așa, ne-a spus-o și antrenorul său, și șeful său, și toți cei care îl cunosc. De altfel, iată-l întrînd grăbit, uitîndu-se la ceas: „Am întîrziat puțin la uzină căci am avut de predat o comandă...”

Glasuri vesele se aud din-spre vestiar și în sală intră elevii antrenorului Popazu. S-au aranjat repede în front, și din mijlocul lor iese „ofițerul” de serviciu, Gh. Zamfirescu, care dă raportul.

Îndată, fără a pierde timp, se trece la „încălzire”. Timp de 10 minute se execută diferite mișcări pentru a

în ringul instalat într-un colț al sălii începe lecția la mînuși. De data aceasta — ca de multe ori la sală — „adversarul” lui Done este chiar antrenorul Popazu. El insistă asupra unor lip-suri pe care le are Done. Se aude comanda antrenorului: „Directă cu stînga...” Îndată Done lovește cu stînga, iar cu dreapta se apără. Lovește din nou, tot cu stînga. Deodată, stînga antrenorului îl lovește pe Done în față... „Vezi greșeala? Dacă boxai cu Luca, nu te ierta... Trebuie să ai grijă la mîna cu care te aperi. Dacă lovești cu stînga, atunci trebuie să ții brațul drept sus pentru a-ți apăra fața. Tu faci greșeala că „uți” de mîna cu care te aperi și o lași jos tocmai atunci cînd nu trebuie. În felul acesta nu prea poți să lovești în serie...”

Lecția la mînuși mai scoate în evidență și alte cîteva lipsuri manifestate de Done. De pildă, nu se deplasează destul de rapid: atacă, lovește, dar nu face îme-

face apt corpul să suporte eforturile serioase ale antrenamentului. „Mai repede... comandă antrenorul. Pas alergător... genunchii mai sus... pe vîrfuri... pe călcîie... mersul piticilor...” Mișcările elevilor devin tot mai suplă, mai „rotunde”. Se trece apoi la gimnastica specifică boxului, combinată cu gimnastica G. M. A. Că această parte a lecției de antrenament își are efectul său și încă un efect bun, o spun succesele pe ring și o ilustrează insigne G.M.A. pe care o poartă toți elevii maestrului Popazu, mulți dintre ei fiind chiar deținători ai gradului II, ca, de pildă, Done.

Și acum, fiecare se răspîndește la aparate, face box cu umbra, lovește mingea-pară... Să-l urmărim pe Done, asupra căruia se îndreaptă atenția antrenorului.

diat pasul înapoi. Se insistă apoi asupra vitezei și continuității la seriile la corp, asupra eschivelor, un eficace mijloc de apărare, care, de altfel, a contribuit la victoria asupra lui Romano, „tradiționalul” adversar al lui Dănilă Done.

Se întîmplă de multe ori, așa cum ne spunea Done, ca la „lecția” la mînuși să primească mai mulți pumni decît la un meci adevărat, de cele mai multe ori din cauza neatenției sau a neaplicării sfaturilor antrenorului. Dar, cum lovitura maestrului este în orice caz mai blîndă decît a unui adversar. Done o preferă...

Antrenamentul nu se rezumă la cele două, trei reprize în ring, ci continuă cu alte exerciții specifice. De pildă, unele din greșeli sînt studiate și în parte eliminate în boxul cu umbra. Done urmărește

le CAMPION

acum un adversar invizibil, pe care-l „lovește” cu putere, ținând seama de cele învățate la lecția la mânăși. Pașii îl duc în fața oglinzii mari, unde urmărește „efectele”.

— Iar lași brațul jos la directă de dreapta, se aude glasul antrenorului, care-l urmărește. Nu sta, mișcă-te! Nu „vezi” că adversarul a „aruncat” stînga? Eschivează la stînga...

Acum Done trece la „sac”. Lovește cu forță, cu directe, lovituri scurte laterale sau de jos în sus. Încearcă toată gama loviturilor. Dar din nou, glasul nemulțumit (de ce or fi antrenorii vesnici nemulțumiți la antrenamente?) al antrenorului îi atrage atenția lui Done: „Mai repede, mai cu viteză, dacă nu te miști o să fii lovit.”

Precizia loviturilor și ritmul lor se obțin și cu ajutorul mingii-pară. „Exercițiul este foarte plăcut, ne spune Done, și foarte folositor. Îmi „fac” ochiul și mă obișnuiește cu ritmul.”

Antrenamentul este spre sfîrșite. Un nou exercițiu:

de antrenament, întregind pregătirea elevilor. Bine înțeles că în desfășurarea lecțiilor se ține seama de perioada în care ne aflăm, de adversarul cu care elevul trebuie să se întâlnească, dacă se află într-o competiție etc.*

Și în timp ce mai schimbăm câteva cuvinte cu antrenorul Popazu, elevul săi părăsește sala, îndreptîndu-se spre casele lor. Pentru fiecare un cuvînt, un sfat. S-a încheiat o zi de muncă plină de roade.

No-ai însoțit la antrenamentul pe care l-a făcut, într-una din zile, campionul țării la categoria semiușoară, Dănilă Done. Acum veți trăi poate cu mai multă intensitate cele două minute ale unui meci, veți înțelege, sperăm, mai bine eforturile boxerilor și, mai ales, faptul că aceste eforturi sînt rodul a zeii și zelei de ore de pregătire, că un titlu de campion nu este chiar așa ușor de obținut.

I. ȘINESCU

Și acum 2.000 de ani..

Este cunoscut faptul că sportul s-a bucurat de o mare prețuire în Grecia antică. Jocurile olimpice, istmice sau nemeice reuneau într-un cadru sărbătoresc numeroși tineri din cetățile Greciei.

Dar către secolul al III-lea dinaintea erei noastre, sportul vechilor greci a început să se

abată de la idealurile olimpice, cunoscînd denaturări și chiar racla profesionalismului.

De unde cu cîteva secole mai înainte, marelui poet Pindar cîntase frumusețea întrecerilor sportive și pe învingătorii lor, o dată cu apariția manidantăriei, sportul de decădere a sportului, poezii timpului iau altitudi-

dine, satirizînd îndeosebi denaturările pugilatului (practicat cu așa-numitele „ceste”, în care erau înfășurate mîinile și care aveau proeminențe) — formă veche a boxului. Această releasă din epigramele pe care le redăm aici și care au fost scrise, după toate probabilitățile, între secolul al III-lea și I dinaintea erei noastre.

*Dar el, podoaabele acestea le-a pierdut
De cînd a început să fucă pugilat.
Ba nici să moștenească nu a mai putut
Ceea ce tatăl, după moarte, i-a lăsat.
Negăsindu-i nici-un fel de-asemănare
Cu portretul ce un frate i-l făcuse.
N-au mai vrut judecătorii
Să îi dea crezare
Că-i fiul celui ce dintre vii se duse.*

¹⁾ Patronul omșului cu același nume din Grecia antică.

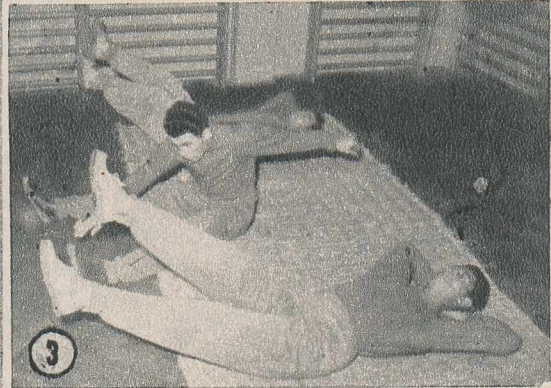
²⁾ Jocurile Nemeice erau jocuri sportive organizate în Grecia antică, în genul Jocurilor Olimpice. Numele jocurilor vine de la regiunea în care se desfășurau.

I
*Aulus, pugilistul, și-a închinat toate
Oasele capului său, zeului Pisei¹⁾.
Erau, unul cîte unul, adunate.
Dacă și din Nemeice²⁾ va reveni,
Firește că fie, Jupiter, stăpîne,
Oasele gîtlului și le va dărui!
Căci — vai! — aceasta e tot ce-i mai
rămîne.*

II
*În jocurile-olimpice e-nvingător
Cel pe care-l vezi în această stare.
Avea și el, cîndea, un nas fermecător,
Sprîncene, pîcoape și urechi — ca fiecare.*

Pe cit se vede, nu este aproape nici o deosebire între sportul antic din perioada lui de degenerare și sportul profesionist practicat astăzi în țările capitaliste. Din păcate, unele rămășițe ale brutalităților în sport se mai manifestă — e drept că din ce în ce mai rar — și la noi. Pentru lichidarea lor depun eforturi toți adevărații sportivi.

S. BONIFACIU

Done sare la coardă. Frînghia face cerc neînterupt în jurul boxerului, care o mînuiește din ce în ce mai repede. Să fie o joacă de copil? Nu! Pentru boxeri exercițiul este foarte util: le îmbunătățește jocul de picioare, ca și suflul, le dezvoltă rezistența și le fortifică mușchii picioarelor.

În sfîrșit, după vreo oră și jumătate, urmează mișcări de relaxare, care încheie antrenamentul. Fiecare din cei prezenți la antrenament trece acum pe la cîntarul medicinal. „Iată că antrenamentul a avut într-adevăr efect... ne spune Done. Sînt mai ușor cu un kilogram.”

„Astăzi am făcut lecție la mânăși, lecția următoare va fi însă lupta condiționată, iar altă dată vom face luptă cu adversar, ne spune antrenorul Popazu. Fiecare lecție își are rostul său în ciclul

1 Orice sesiune începe cu raportul. Boxerul de serviciu (Gh. Zamfirescu) își face datoria. Done, membru disciplinat al colectivului, se află „în front”, gata și el să execute comenzile antrenorului

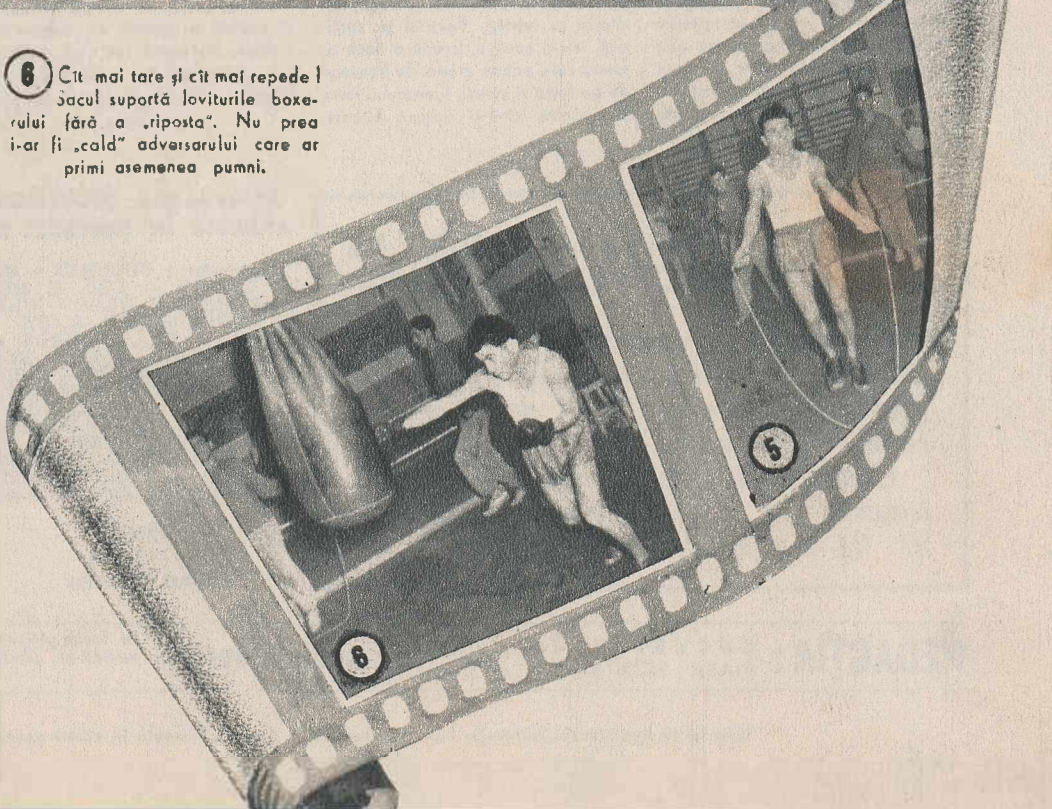
2 Precizia loviturilor, poziția corpului, a brațelor și a picioarelor se studiază foarte bine în oglindă, un bun „partener” pentru boxeri.

3 Antrenamentul este pe sfîrșite. Done și alți colegi de sală ioc mișcări de relaxare.

4 O etapă foarte importantă în pregătirea boxerului: lecția la mânăși. Atent, Done execută instrucțiunile antrenorului său, Zamfir Popazu, care nu prea știe de glumă cînd elevul său greșește!

5 Cînd ai fost copil nu ai sărit coarda? Și Done sare coarda, dar lui îi folosește la jocul de picioare, la mobilitate și rezistență.

6 Cît mai tare și cît mai repede! Sacul suportă loviturile boxerului fără a „riposta”. Nu prea i-ar fi „cald” adversarului care ar primi asemenea pumni.

Colțul

① Rochie de seară cu croiala chimono și mîneți treișferturi. Corsajul are în amîndouă părțile cîte trei fronseuri. Fusta are un pliu adînc, necălcăt, din care pornesc cîteva fronseuri în partea dreaptă. Cordonul se înnoadă într-o parte. (Model executat în atelierul „Rom-arta”).

② Rochie de stofă cu revere lungi și guler de catifea, încheiat cu nasturi. Reverul se continuă într-o bențioșă, (croită o dată cu fusta) care prinde grupul de fronseuri de pe fustă și corsaj. Corsajul și fusta sînt croite dintr-o singură bucată.

③ Rochie de seară din mătase sau stofă, cu mîneți chimono. Decolteul e garnisit cu burlen de catifea. Pe umeri sînt cîte doi nasturi îmbrăcați în aceeași catifea. Fusta e foarte bogată, cu cîte necălcate.

Modei

TEHNICA ÎN SILABE

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	E	S	C	A	V	A	T	O	R
2	O								
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

ORIZONTAL: 1. Mașină de mare capacitate pentru săpat și încărcat pămînt — Sistem tehnic pentru transformarea unei forme de energie în lucru mecanic util — Centru al industriei grele în R.P.R. 2. A avea tendință — Efectuează operații de îmbinări nedemonstrabile — A executa lucrări tehnice pentru colectarea și evacuarea apei — Calciu. 3. Seleniu — Erou al Muncii Socialiste din R.P.R. — Uimire — Materie primă din care se extrag unele metale. 4. Mașini-unelte pentru așchieroa metalelor sau a altor materiale — Produs textil — Dumneata! — Uniune. 5. Adăpostite în garaj — Ramură a fizicii. 6. Element... poetic — Grup de oameni legați printr-un țel comun — Tantal — Conduce vehicul motor cu mare capacitate de tracțiune. 7. Lucrează la războiul de țesut — Aramă — Ac de oțel ce servește la trasarea de indicații pe piese metalice — Mașină care transformă o formă oarecare de energie în energie mecanică — Sodiu — Poloniu. 8. Mașină fără suprastructură — Capul distribuitor de curent electric al motoarelor cu explozie — A aplica tratament termic unor metale sau aliaje. 9. Sens nesfîrșit! — A deplasa un vehicul — Piesă însemnată cu trasorul în vederea prelucrării ei — Nichel — Muncitor calificat în unul din sistemele de așchiere a metalelor. 10. Motor termic cu ardere internă — Erou al Muncii Socialiste din

R.P.R. — Mașini termo-dinamice.

VERTICAL: 1. Cum sînt cele mai avansate metode sovietice de lucru — Alt specialist în așchiera metalelor (fem. pl.) — E indispensabil în tehnică pentru reprezentarea pieselor cu înscrierea dimensiunilor — Articol german. 2. Se mișcă în câmpul gravitației — Luni fără sfîrșit! — Anumite dispozitive care pot fi: de ventilație, de apă, de incendiu etc. — Restante — Strung vertical. 3. Erou al Muncii Socialiste din R.P.R. — Pinze impregnate cu un strat de cauciuc — Cobalt — Construcție în formă de boltă pentru acoperirea unei încăperi — Pronume. 4. Resturi de fin în iesle (olt.) — A atîpi — Operă de Richard Strauss — Uzină cehoslovacă de automobile cu motoare ce se răcesc cu aer — Siliciu. 5. Aparat de ridicat greutate — Așa e un bun aparat de radio — A separa materiale după calitate și dimensiuni — Încăpere mare. 6. Bară de oțel laminată după un profil anumit — Reniu — Unealtă cu care se execută negativul unei matrițe de prelucrat, prin prosare, forjare etc. — Tipar folosit la confecționarea formelor de turnătorie — Nume bărbătesc. 7. Poftim! — Valoarea către care ținde o variabilă fără a o atinge — Conjunție — Vehicul motor cu mare capacitate de tracțiune — Ca o piramidă! 8. La locomotive sau... pe Dunăre! — Sîrma electricianului — Multiplu al kilogramului — Propoziție — Unealtă cu una sau mai multe tășuri dispuse simetric față de axa sa. 9. Ogor — Cel de față! — Deservește un ferăstrău mecanic cu una sau mai multe pinze — Mașină-unealtă fixă sau portativă cu un disc rotitor de material abraziv — Neon.

Prelungirea abonamentelor la revista „Flacăra” pentru anul 1955, precum și abonamente noi se pot face de pe acum la toate oficiile poștale din țară sau la factorii poștali.

CEL DE AL TREILEA CONCURS DE JOCURI DISTRACTIVE AL „FLACĂRII”

În numărul nostru din 1 ianuarie 1955, vom publica prima serie din jocurile distractive ale celui de al treilea concurs de jocuri.

Condițiunile de participare la acest concurs vor fi publicate în „Flacăra” nr. 24 din 15 decembrie 1954.

DEZLEGĂRILE JOCURILOR APĂRUTE ÎN NUMĂRUL 22

Orizontal: 1. CUCURUZ — SU. 2. UHUHU — USC. 3. MŪS — TURNUS. 4. ULUC — ULM. 5. LUTUL — UR. 6. UR — CURM — CL. 7. SUPUS — PLUG. 8. SUL — PLUS. 9. TUSCULUM. 10. TRUST — TURF.
Vertical: 1. CUMULUS — UT. 2. UHU — URUS. 3. CUSUT — PUTU. 4. UH — LUCULUS. 5. RUTULUS — ST. 6. UC — PC. 7. ZUR — UEMPLUT. 8. SNUR — LULU. 9. SCUL — CUSUR. 10. SMULG — MF.

Triverb
(5 — 3 — 5)
Miner din Anina

REDACTIA: BUCUREȘTI Casa Poștală 56
PIAȚA ȘCINTEII Tel. 7.60.10 Int. 1788

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR

3 luni: 9 lei
6 luni: 18 lei
un an: 36 lei

În cadrul acțiunii de multilaterală ridicare a nivelului de cunoștințe al oamenilor muncii, ce se desfășoară în țara noastră, în întreprinderi este organizată și munca de educație sanitară.

Răspîndirea largă a cunoștințelor medico-sanitare ajută pe oamenii muncii la înțelegerea materialistă a cauzelor bolii, pentru ca astfel să poată participa activ la apărarea propriei lor sănătăți.

ASPECTE DIN MUNCA DE EDUCAȚIE SANITARĂ

DESFĂȘURATĂ LA FABRICA DE CONFECȚII „GH. GHEORGHIU-DEJ” DIN BUCUREȘTI

1 Formele atractive de educație sanitară sînt din ce în ce mai mult folosite. În fotografie: medicul întreprinderii explică participanților la o convorbire, conținutul unor plănuri educativ-sanitare.

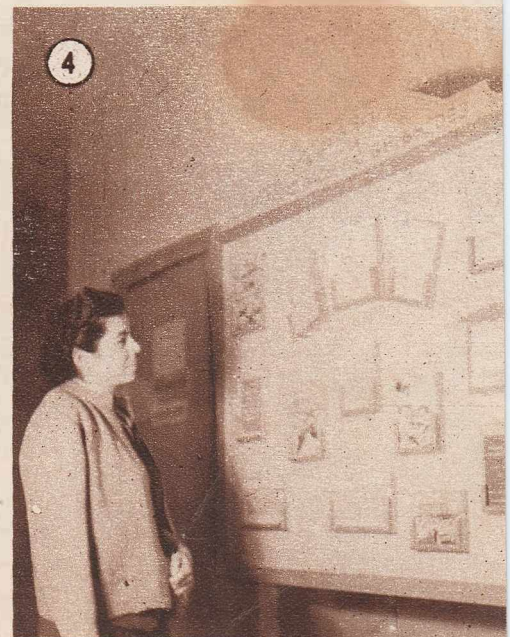
2 „Școala mamei” este o formă vie a educației sanitare, prin care tinerele mame sînt învățate să-și îngrijească copiii. În fotografie: în policlinica întreprinderii, sora arată mamei cum se face în mod corect baia copilului.

3 Literatura educativ-sanitară—cărți, broșuri, pliante ilustrate etc.—este pusă în mod gratuit la îndemîna muncitorilor, în sute de mii de exemplare. În fotografie: difuzarea activă a broșurilor în rîndurile muncitorilor, de către personalul sanitar.

4 Panoul educativ al policlinicii este un bun mijloc de educare sanitară a salariaților.

Prețul 1,50 lei

Bu-bu

